

NAŠ MANJŠINSKI TRENUTEK

Sedanji čas je za slovensko manjšino v Italiji nedvomno zelo kritičen, obenem pa tudi skoraj usoden. Rimska vlada je prejšnje dni imela na programu imenovanje svojih članov v paritetni odbor za izvajanje zaščitnega zakona. Do tega sicer na omenjeni seji ni prišlo, je pa na koncu minister za dežele Giovanni sprejel predsednika obeh krovnih organizacij in jima obrazložil, da bo do tega prav kmalu prišlo. Prav tako je tudi dežela Furlanija-Juljska krajina končno le imenovala slovenske člane istega odbora, kar jim po zakonu pritiče. Sicer smo o tem že pisali v zadnji številki, prav tako pa bomo še naprej dogajanju sledili in ga komentirali.

Že same te izbire so vzbudile v vrstah slovenske manjšine razne polemike. Šlo je zlasti za to, da npr. dežela ni pri tem v vsem spoštovala zakonskih navodil, saj morajo slovensko manjšino zastopati predstavniki najbolj reprezentativnih organizacij (SSO in SKGZ). Deželna desna večina je tu seveda štela med krovne organizacije še tretjo (SGPS), ki je nekje odraz njene politične usmeritve. No, videli bomo, kako se bodo kasneje stvari razvijale. Sicer pa bi se tu ne ustavljali ob vsem tem.

Vlada je torej začela z izvajanjem zaščitnega zakona. Toda kako? Že leto po izglasovanju zakona št. 38 kaže na počasnost in "umirjenost" v vladnem zadržanju. To je seveda že nedopustna zamuda. Če od časa do časa pride do kakih pozitivnih rešitev, to še ne pomeni politično najboljše volje za dosledno izvajanje zaščite. Državljeni slovenskega jezika sicer lahko danes po hitrem postopku pridemo do spremembe imena v slovensko obliko. Na drugi strani pa isti ne moremo še dobiti dvojezične osebne izkaznice v Gorici oziroma v Trstu. To jasno kaže na zaprtost obeh glavnih mestnih občin v deželi oziroma njih desničarskih uprav, ki se še izgovarjajo, da paritetni odbor (ki še sploh ni bil dokončno sestavljen) ni določil ozemlja, na katerem bi zaščita veljala.

Ob lanskem izglasovanju zaščitnega zakona s strani italijanskega parlamenta smo že davno pisali. Pred očili smo seveda načelno zadovoljstvo nad odobritvijo dolga pričakovanega zakona, na drugi strani pa smo tudi izrazili vse možne rezerve v zvezi s praktično uresničitvijo istega.

Že sama debata v obeh zbornicah rimskega parlamenta je jasno pokazala na te aspekte. Ne delamo si iluzij niti danes, ko postopek vendar, tudi če po polžje, le teče naprej.

Kaj naj naredimo danes? S političnimi, pravnimi in drugimi argumenti moramo nadaljevati idealni boj za kar se da uspešno rešitev vseh še odprtih problemov. In teh je kar veliko. Desna sredina nam ne bo ničesar podarila. Sami si bomo morali še naprej izbojevati osnovne pravice, ki iz zakona izhajajo.

STRAN 2

ANDREJ BRATUŽ

Pravi vzrok pa, da ginemo, je po mojem preverjenju to, ker sami sebe in svoj jezik zaničujemo. To je tista naša lastnost, ki nam ne da priti do kake veljave in moči, ki nas bo tudi gotovo pokopala, preden bi bilo treba, ako se je za časa ne rešimo. "Gdor zaničuje se sam, podlaga je ptujčevi peti". Bog mu daj nebesa, gorečemu buditelju, ki je zaklical našemu narodu te resne besede! Mnogo let je od tedaj, ali do današnjega dne smo se vse premalo poboljšali.

STANISLAV ŠKRABEC

GORICA / KARDINAL AMBROŽIČ SE JE SREČAL Z MLADIMI

"BODITE SOL IN LUČ!"

DANIJEL DEVETAK

Prejšnji konec tedna je na Goriškem zavel poseben veter, saj je na povabilo goriškega nadškofa msgr. Dina De Antonija prišel med nas kardinal Alojzij Ambrožič, nadškof v Torontu, kjer bo od 19. do 28. julija letos veliki shod mladih z vsega sveta s svetim očetom Janezom Pavlom II. - 17. Svetovni dan mladih.

Pred skoraj dva tisoč leti je Kristus postavil sv. Petra za glavo prvi krščanski skupnosti, da bi potrdil brate v veri. To delajo skozi zadnjih dvajset stoletij vsi Petrovi nasledniki in prek njihovega polaganja rok tudi škofje po vsem svetu. Prav to je na srečanju v Gorici storil tudi kard. Ambrožič, nadpastir v veliki kanadski prestolnici in drugi slovenski kardinal, ki se je s svojimi besedami in prisotnostjo dotaknil src mladih in jih segrel, navdušil za lepoto hoje za Kristusom. Sprejel jih je z veliko preprostostjo in jim z besedo, s stiskom roke ali objemom dal občutiti, kako je vsakdo izmed njih dragocen v Gospodovih očeh. "Na orlovih krilih" so tako skupno poleteli v sicer kratko, a intenzivno izkušnjo, v kateri so v svoji različnosti (Slovenci iz zamejstva in

FOTO BUMBACA

Slovenije, Italijani iz dežele Furlanije-Juljske krajine) govorili isti jezik in se razumeli. In v tem so videli še poseben dar goriški Cerkev - tudi ob 250-letnici ustanovitve njene nadškofije -, skupnosti, kjer se srečujejo Vzhod in Zahod, skupnosti, ki želi prerasti meje in biti simbol prihodnosti, ki se gradi na temeljih miroljubnega sožitja narodov in kultur.

Po prihodu na ronško letališče je kardinal v soboto, 16. t.m., maševal na sedežu goriške

duhovnije pri Sv. Ivanu za slovenske vernike (o tem pišemo na strani 10). Zvečer pa so se mladi zbrali v Gradišču ob Soči, kjer so jim prireditelji prikazali - ob molitvi in petju - lik nedavno proglašene svetnika Luigi Scrosoppija, socialno čutečega svetega moža, rojenega na naših tleh.

V nedeljo zjutraj je bilo osrednje praznično slavlje v največji goriški cerkvi, posvečeni Srcu Jezusovemu. K slovesnemu "mednarodnemu" somaševanju so

vabili veliki rdeči trakovi na fasadi svetišča z večjezičnimi napismi. V imenu mestne občinske uprave je bil prisoten podžupan Noselli. Prisrčno dobrodošlico udeležencem je prinesel goriški nadškof msgr. De Antoni; poudaril je, da so se na srečanju zbrali bratje, ki jih družijo iste krščanske korenine. Mlade je pozval, naj prinesejo v svet nekaj krščanske soli in Kristusovo luč, naj bodo v mestu ob Soči Njegovi zavzeti oznanjevalci.

STRAN 16

SMO PRED NOVIM IZSILJEVANJEM?

IMAJO NAS ZA TALCE

DRAGO LEGIŠA

Na srečanju med Berlusconiem in Schröderjem 8. t.m. v Trstu je prvi dejal, da bo njegova vlada na seji v četrtek, 14. t.m., odobrila pomemben ukrep v zvezi z vprašanjem imetja, ki so ga optanti zapustili v Istri in Dalmaciji. Čeprav je podtajnik v zunanem ministertvu in bivši predsednik deželne vlade Antonione še isti dan pojasnil, da se ukrep ne tiče zapuščenega imetja - ukrep naj bi zadeval ustanovitev paritetnega odbora, ki ga predvideva zakon za zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji - se je prav kmalu izka-

zalo, da je predsednik vlade zares mislil na begunce ali optante iz Istre in Dalmacije. Ponavljala se torej zgodba, ki jo poznamo že več kot pol stoletja. Italijanska oblast je namreč ves povojni čas tesno povezovala vprašanje naše narodnostne skupnosti s problemom beguncev ali ezulov iz nekdanje Jugoslavije. Najprej je Italija načrtno spreminjala narodnostni značaj ozemlja ob meji od tržaškega Krasa do predmestja Gorice, saj je tu gradila cela naselja za omenjene begunce, nato se je lotila problema odškodnine. Vse to se je dogajalo, čeprav je Italija l. 1954 podpisala lon-

donski memorandum, l. 1975 osimsko pogodbo in tri leta kasneje rimski sporazum, ki je natančno določil višino odškodnine za od beguncev in optantov zapuščenemu imetju.

Našo zaščito pa je vedno zanemarjala. Londonski sporazum je bil za Italijo "baratno infame" (sramotno barantanje), kot ga je označil za Italijo gotovo zaslužni politik Vittorio Vidali, osimska pogodba je povzročila rojstvo Liste za Trst, ki je služila kot izgovor, da naša zaščita mora čakati na boljše čase, rimski sporazum pa je, vsaj kar zadeva Slovenijo, zasenčil Solanov kompromis. Vse to je nato lebde-

lo nad rimskim parlamentom, ko je razpravljal in sklepal o našem zaščitnem zakonu, četrta je tedaj bila na vladi leva sredina. Kot vse kaže, name-rava sedanja vlada spet močno pritisniti na Slovenijo in Hrvaško in nekaj koristnega iztržiti za ezule, dejansko pa za svojo politiko zlasti na ozemlju, ki ga je zaradi izgubljene vojne morala odstopiti Jugoslaviji oz. obema naslednicama, Sloveniji in Hrvaški. V tej luči moramo gledati tudi na neverjetno zamujanje pri izva-janju našega zaščitnega zakona. Presenečenj pa gotovo še ni konec. Naša slovenska narodnostna skupnost je torej dejansko ves povojni čas za Italijo talec, da tako laže izsiljuje svoje koristi.

Pesem mladih 2002

Več kot štiristo mladih pevka in pevcev je prejšnjo nedeljo pelo v tržaškem Kulturnem domu.

(stran 9)

- 03 Marjan Drobež / intervju
DR. ZOLTAN JAN
- 05 Harjet Dornik
METKA KLEVIŠAR O IZKUSTVU BOLEZNI V DRUŽINI
- 12 Jurij Paljk
O PIRHIH
- 13 Marjan Drobež
SREČANJE PREDSEDNIKOV ŠKOFOVSKIH...
- 14 Mara Petaros
REFORMA 18. ČLENA DELAVSKEGA STATUTA

DRŽAVA SRBIJA IN ČRNA GORA BO NADOMESTILA JUGOSLAVIJO

ALOJZ TUL

Odnosi med Srbijo in Črno goro so bili v zadnjem obdobju napeti zaradi vrste nakopičenih problemov, ki so nastali po razkroju zvezne socialistične Jugoslavije. Osamosvojile so se Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina ter Makedonija. V "zvezni" Jugoslaviji sta tako ostali le Srbija in Črna gora, vendar so se odnosi med njima stalno slabšali, zlasti na gospodarskem področju. Da bi Črna gora omejila negativne vplive razhajanja srbskega gospodarstva, je uvedla kot drugo veljavno plačilno sredstvo nemško marko, ki jo je sedaj nadomestil evro. Črni gori se je tako postavljalo vprašanje, ali ostati še naprej v Jugoslaviji ali se podati na pot osamosvojitve z razpisom predhodnega referenduma, kot je to svojčas naredila Slovenija. Šele z odhodom Miloševića z oblasti v Beogradu so se ustvarili pogoji za politično dogovarjanje. Evropska unija pa je s svoje strani dala vedeti, da razglasitev neodvisnosti v sedanjih razmerah ne more pri-

ti v poštev, da pa je pripravljena posredovati za doseg razumnega dogovora.

Tako so minuli teden najvišji zvezni ter državni in vladni predstavniki Srbije in Črne gore skupaj s predstavnikom EU Solano v Beogradu podpisali politični sporazum o oblikovanju nove skupne države, ki se bo imenovala Srbija in Črna gora. Sporazum, ki ga morajo sedaj potrditi zvezni, črnogorski in srbski parlamenti, določa, da po treh letih bosta imeli državni članici pravico začeti ustavni postopek za spremembo državnega statusa oz. za izstop iz skupne države.

Jugoslovanski predsednik Koštunica je po podpisu sporazuma dejal, da bo doseženi politični dogovor podlaga za pripravo ustavnega dokumenta, ki ga bodo oblikovali vsi trije omenjeni parlamenti. Pravkar doseženi politični sporazum se nanaša tudi na gospodarske odnose trenutno dveh različnih ekonomskih sistemov, ki se bosta morala uskladiti v postopku približevanja nove države EU.

STRAN 12

PO UMORU PROF. MARCA BIAGIJA

VELIKA NEGOTOVOST NA POLITIČNEM PRIZORIŠČU

Vlada ministrskega predsednika Berlusconi se je po daljšem obotavljanju odločila, da bo kljub odločnemu nasprotovanju sindikalnih organizacij sprejela 18. člen delavskega statuta, ki določa, da delodajalec ne more brez utemeljenega razloga odpustiti nobenega delavca. Za spremembo je zlasti gospodarski minister Tremonti, ki pravi, da noben delavec ne bo ob službo in da bodo mnogi zaposleni, kar pomeni, da sprememba 18. člena delavskega statuta nikakor ni nekaj dramatičnega, kot trdijo sindikalne organizacije. Slednje so potrdile splošno stavko, ki bo 19. ali 23. aprila. Oglasil se je tudi sam ministrski predsednik Berlusconi, ki je spet naglasil, da "ulica ne bo ustrovala vlade". Trmasto vztrajanje vlade pri svojih stališčih je imelo za posledico, da so tri sindikalne zveze strnile svoje vrste, tako da so vse pristale na predlog sindikata CGIL, naj delavci v znak protesta odgovorijo s splošno stavko. Stališče vlade podpira Zveza industrijcev, medtem ko je Zveza trgovcev skušala posredovati med vlado in sindikati, češ da bi mo-

rali vsi upoštevati trenutni zastoj na področju potrošnje, saj se predvideva, da bo njena rast v letu 2002 znašala le 1%. Zato bi morala vlada zmanjšati nekatere davčne dajatve vsaj za 1%. Minister za gospodarstvo Tremonti pa je takoj odgovoril, da se bo po predvidevanjih Narodne banke kosmati narodni proizvod (BNP) letos povečal za 2,3 %, prihodnje leto pa naj bi se stanje še izboljšalo.

DL / STRAN 12

TERORISTIČNI UMOR

V dnevi, ko sporna sprememba 18. člena delavskega statuta buri italijanske politične in sindikalne kroge, sta neznanca na motornem vozilu v mestnem središču Bologne usmrtila v torek, 19. t.m., ob 20.35, Marca Biagija, 52-letnega ekonomista, univerzitetnega profesorja, sodelavca uglednega dnevnika *Il Sole 24 ore* in svetovaleca ministra za delo Roberta Maronija. V preteklosti je bil Biagi tesen sodelavec uglednih politikov, kot sta npr. Romano Prodi in Tiziano Treu. Atentat, ki močno spominja na umor Massima D'Antone in drugih strokovnjakov, ki so si v zadnjih desetletjih prizadevali za socialne reforme, spominja na vzdušje iz svinčnih let, ko je organiziran terorizem z barbarskimi dejanji načrtno sejal politično in družbeno nestabilnost. Krvavi dogodek so zaprepaščeni predstavniki vladne večine in opozicije ostro obsodili. Minister za notranje zadeve Claudio Scajola, ki je bil v torek v Washingtonu, je izjavil, da gre za izredno hudo dejanje; takoj se je vrnil iz ZDA in v sredo poročal o dogodku v parlamentu.

O razvoju dogodkov bomo seveda še poročali.

BLIŽNJI VZHOD

BO POSREDNIKU ZINNIJU TOKRAT USPELO?

BREDA SUSIČ

Posebni ameriški posrednik za Bliznji vzhod Anthony Zinni je minuli teden - ko se je po daljši odsotnosti vrnil v Izrael in Palestino - vedel, da ne bo imel lahkega dela. Imel je nalogo, da Izraelce in Palestince prepriča, da se ponovno srečajo in se začnejo dogovarjati o premirju in mirovnem načrtu. Ameriška diplomacija je prekinila svoje poizkuse za posredovanje, potem ko se je situacija na Bliznjem vzhodu tako zaostila, da je postal zadnji mesec najhujši, kar jih je povzročila tako imenovana "nova intifada", ki se je začela pred sedemnajstimi meseci.

V soboto je že kazalo, da je Zinni dosegel napredek: od četrtka dalje so se tako palestinski atentatorji kot izraelska vojska (ta se je umaknila iz Ramale) umirili, kot bi hoteli dati mirovnim prizadevanjem novo priljubljenost. V javnost so prodrla spodbudne novice o tem, da sta tako palestinska kot izraelska stran pristali na tristransko srečanje z ameriški diplomati. Takoj potem pa se je prišlo do zapleta. Začelo se je pri vodstvu Avtonomne palestinske oblasti, ki je postavila pogoj na privolitev za tristransko srečanje: izraelska vojska bi se morala predhodno umakniti z vseh zasedenih območij. To je povzročilo ponovno negativno zadržanje tudi na izraelski strani. Iz vladnih uradov je prišlo javno sporočilo, da še ni padla odločitev o tem, ali se bo izraelska delegacija sploh udeležila napovedanega srečanja. Ministrski predsednik Sharon je ponovno zavzel stara nepopustljiva stališča o tem, da morajo Palestinci pred premirjem za nekaj časa popolnoma prenehati s terorističnimi napadi. S tem so se Zinnijevi napori za sklicanje tristranskega srečanja izjalovili. Kljub propadu pogovorov na politični ravni pa je Zinni z delom nadaljeval in na srečanju med odgovornimi za varnost tako v Izraelu kot na

palestinskih območjih v ponedeljek, 18. marca, dosegel dogovor o začetku umika izraelske vojske z zasedenih območij. Istočasno se je palestinska policija obvezala, da bo zagotovila izraelskim državljanom večjo varnost.

Samo nekaj ur potem, ko je prišlo do preklica tristranskega političnega srečanja, sta nasilje in orožje zopet prevzeli glavno besedo. V nedeljo je prišlo do dveh atentatov, izraelski tanki pa so prodrli do središča Betlehema. V Tel Avivu je Palestince ubil eno, ranil pa več oseb v eni izmed tako imenovanih "nepovratnih akcij", ki predvidevajo streljanje z mitraljezom ali drugim avtomatičnim orožjem kar tako počez na množico v kaki zelo obiskani točki izraelskih mest. "Nepovratne akcije" postajajo ob samomorilskih napadih vedno pogostejše sredstvo boja palestinskih skrajnih organizacij. Malo potem se je drug palestinski atentator razstrelil na neki avtobusni postaji v Jeruzalemu in povzročil več ranjenih. Oba atentatorja sta v svojih akcijah izgubila življenje. Izraelska vlada pa je na ta dogodka odgovorila s ponovno zasedbo Betlehema. Izraelska vojska se še ni umaknila niti iz Beit Jale, Hebrona in iz nekaterih predelov mesta Tulkarem.

Tudi v ponedeljek je prišlo do nekaterih poizkusov napadov (na območju Gaze so bile izstreljene rakete vrste Qassam, ki pa niso povzročile škode), kljub pričakovnemu obisku ameriškega podpredsednika Cheneyja. Ta se je mudil v regiji, zato da bi se zavezniki arabske države in Izrael pripravili na morebitni napad na Irak.

Zaenkrat torej še ni jasno, v kolikšni meri bo ameriška diplomacija sposobna rešiti bližnjevzhodni gordijski vozel. Dejstvo pa je, da je - odkar se je po daljšem premoru vrnila na prizorišče - nekaj več konkretnih upov za doseg premirja.

IZ DELOVANJA DEŽELNE SLOVENSKE SKUPNOSTI

ZA SLOVENSKO PRISOTNOST

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je na seji v Nabrežini 14. t.m. ostro obsodilo zadnji dve potezi deželne desnosredinske večine proti interesom slovenske narodne skupnosti v Italiji. Večina v deželnem svetu je, kljub prejšnjim drugačnim obvezam, sprejela tak volilni zakon, ki v ničemer ne olajšuje prisotnosti zastopnikov slovenske manjšine, kaj šele, da bi jo zajamčil, kot bi bilo v skladu s sodobnimi standardi manjšinske zaščite, še zlasti tiste, ki jo uživa italijanska manjšina v Sloveniji. Presenetljiva podpora SKP takemu zakonu v zameno za zanjo domnevno primernejši vstopni prag le potrjuje hudo nenačelnost, ko gre za temeljne pravice slovenske manjšine. SSK zato podpira zbiranje podpisov za referendum proti volilnemu zakonu in zahteva nove zakonodajne pobude v korist zajamčenega zastopstva.

Deželni odbor F-Jk, ki ni upošteval predlogov krovnih organizacij SSO in SKGZ pri imenovanju štirih slovenskih članov paritetnega odbora, je po prepričanju SSK grobo kršil določbe zaščitnega zakona. SSK je pred sprejetjem zaščitnega zakona pravočasno in dokumentirano opozarjala, da je paritetnost odbora le navidezna, ker bo slovenska manjšina res samostojno in kot subjekt določila le tiste tri člane, ki jih bo izbral zbor izvoljenih upraviteljev, in tiste štiri člane, ki jih bo določila slovenska civilna družba, medtem ko bo izbira ostalih odvisna od narodnostne oz. politične večine. Zato je sedanje zgražanje nekaterih skupin glede splošne sestave odbora neprepričljivo. Vendar je pri odločitvi deželne vlade prišlo do napada celo na omenjeno jedro avtonomije slovenske narodne skupnosti. Ker je vlada v Rimu iz nejasnih razlo-

gov poskrbela za ponovno zavlačevanje pri imenovanju celotnega odbora, ima še čas, da od vseh predlagateljev, ki jih določa zaščitni zakon, torej tudi od deželne vlade, zahteva strogo spoštovanje določil o sestavi paritetnega odbora, in se tako izogne neizbežnim sodnim prizivom. Nujnost stalnega iskanja pravice na sodišču pa žal potrjuje težke pomisleke, ki jih je nad ohlapno vsebino zakona SSK izrazil že pred njegovo odobritvijo.

Deželno tajništvo SSK je obširno razpravljalo tudi o bližnjih občinskih volitvah. O položaju v devinsko-nabrežinski občini sta poročala občinski svetovalec Viktor Tance in strankin tržaški pokrajinski tajnik Peter Močnik, o položaju v Gorici pa goriški pokrajinski svetovalec David Grinovero.

Ob bližanju ustanovnega kongresa Marjetice v Parmi je SSK potrdila željo po tesnem sodelovanju z novim političnim subjektom ob ohranitvi popolne avtonomije slovenske stranke.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

PREMALO OBČUTENO O TRAGEDIJAH

Spremljanje preiskave o uboju malega Samueleja je v sredstvih javnega obveščanja verjetno presleglo že dopustno in koristno mero. Bodisi časopisje predvsem pa televizija sta se ob priporu domnevne detomorilke odzvala tako izrazito, da se človek sprašuje, zakaj in s kakšnim namenom. Osrednji televizijski dnevnik je na primer kar celih dvajset minut, in to na prvem mestu, posvetil temu dogodku oziroma kako je bila Anna Maria Franzoni aretirana. Poleg tega je bil spremljen večerni program, da je bil seveda lahko govor o Samueleju in njegovi materi. Pogosto je mogoče slišati, kako so mediji dolžni o osebnih tragedijah poročati mirno, pretehtano in z vsem primernim spoštovanjem do udeležencev pretresljivih dogodkov. To pot se je zdelo, da so bila vsa omenjena pravila gladko in brez pomisleka pozabljena. Še več, mediji kot da so si dobredno prizadevali, da bi se zgroženost javnega mnenja še okrepila in da bi bile mime in trezne osvetlitve povsem potisnjene v kot. V pogovorih pred televizijskimi kamerami je celo prišlo do zanimivega pojava, da je v primeru Franzonijeve marsikateri udeleženec že možnost detomora kategorično zavrnil. Jasno je bilo čuti, da jih ni malo, ki nimajo moči, da bi se soočili z resnico in to kljub temu, da so osamljeni in hitro utišani glasovi psihologov in kriminologov navajali dokaze, kako pojav žal obstaja in ga seveda nikakor ni mogoče odpraviti s tem, da ga nečemo videti. Med vsemi umori v Italiji se jih nam-

reč približno četrtnina dogodi v najožjem družinskem krogu in vsak šesti med njimi je detomor s strani matere. V vzdušju razburjenega medijskega delovanja je bilo za smotno obravnavo pojava kot takšnega premalo ali prav nič prostora. V prevladujoči vročičnosti zato ni bilo malo napadov na sodstvo, ki si je upalo Franzonijevo pripreti, čeprav izvedensko mnenje jasno navaja, da je detomorilec ali detomorilka zaradi lastnega obupa sposoben oziroma sposobna nemudoma moriti dalje.

Na vsak način velja do osebnih in družinskih tragedij pristopati drugače. V prvi vrsti zaradi vseh neposredno prizadetih. V kolikor želimo ljudem v tako skrajnih stiskah zares pomagati in jim stati ob strani, potem moramo izhajati iz njih in ne iz vseh ostalih, ki nas je dogodek pretresel ali celo prestrašil. Bistveno je prav življenje v najbolj prizadete, ki lahko že v kali zajezi brezplodno naraščanje vsesplošne zgroženosti in dramatisiranja. Živetje v najbolj prizadete je slej ko prej edina humana drža, brez katere se podre vse drugo. Predvsem je škodljivo, če se s skrajnimi dejanji, ki se žal dogajajo, nismo sposobni soočiti ali jih sploh nočemo sprejeti. V tem primeru, kot da nečemo videti, kako prav vse stvari tako ali drugače izhajajo iz časa in sveta, v katerem živimo: kako zares vse stvari izhajajo iz časa in sveta, v katerem živimo, tiste najlepše pa tudi tiste najstrašnejše, ki jim pravimo tragedije.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978E-MAIL gorica@noviglas.it
uprava@noviglas.it34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419E-MAIL trst@noviglas.itwww.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK

IZDAJATELJ ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA; PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA: ITALIJA 42€, SLOVENIJA 46€.

INOZEMSTVO 62€, PRIORITETNA POŠTA 83€

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

INTERVJU / ZOLTAN JAN

SLOVENSKI JEZIK JE TREBA ZAŠČITITI

MARJAN DROBEŽ

Razprave o zakonu o rabi slovenščine kot uradnega jezika trajajo že vsaj pet let. Nekateri se zanj zavzemajo, spet drugi pa menijo, da zakon ni potreben, ker na naša materinščina ni ogrožena. Na vaš predlog je Državni svet republike Slovenije pričel zakonodajni postopek za sprejem tega zakona. Kakšno je po vašem mnenju stanje slovenskega jezika v Sloveniji?

Če gledamo samo na sposobnost slovenščine za izražanje in ubeseditve vsega tega, kar živimo, potem je to čisto normalen položaj jezika. Pojavljajo pa se zaskrbljujoči pojavi, ko slovenščina izgublja vlogo, ki jo navadno pričakujemo. Podiplomski študij se marsikje odvija v tujem jeziku, pa čeprav je samo predavatelj tujec, vsi študenti pa so Slovenci. To pa pomeni, da se vračamo v neko stanje, ko še nismo imeli lastne univerze ter nismo imeli strokovnega jezika oz. vsega potrebnega izrazoslovja. Prej so Slovenci študirali na tujih univerzah, študirali iz tujih knjig in so po študiju pisali knjige v tujem jeziku. Zato ni slučajno, da sta si, denimo, Prešeren in Čop dopisovala v nemščini o tem, kakšna naj bo slovenska poezija. So pa še hujše stvari, zdaj ko postajajo lastniki naših podjetij in bank tujci. Po individualnih pogodbah ni nujno, da lastnik zna slovenski jezik. To pomeni, da s svojimi podrejenimi delavci lahko govorijo na primer v nemščini. Lahko si predstavljate, kako je pri krajišan, recimo, nekalificirani delavec, tehnik, ki mora sprejemati navodila ali uveljavljati svoje pravice v tujem jeziku. Nastajajo tudi pravna vprašanja. Pri prevajanju pogodb, veste, je vedno vprašanje, kako se razume določen termin, pravni pojem. Katera pogodba je veljavna v Sloveniji? Logično bi bilo, da je v Sloveniji veljavna izvirnik, slovenska verzija. Tako je po vsem svetu. Ne pa v Sloveniji, pri nas se lahko stranki dogovorita, da je izvirnik pogodbe v nemščini. Na teh in podobnih področjih slovenščina izgublja svoje mesto.

Kaže, da nasprotja glede zakona o uporabi slovenščine kot uradnega jezika obstajajo tudi med slavisti oziroma izvedenci za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike. Pridrške zoper zakon o slovenščini ima menda tudi univerzitetna profesorica dr. Breda Pogorelec. ki ima v našem jezikoslovju pomembno mesto in vpliv.

Zdaj se ne bi spuščal v oceno njenega pomena v slovenskem jezikoslovju. Vsekakor njena skupina, ki deluje kot posvečeno delovno telo državnega zbora, nasprotuje zakonu. Če v prejšnji mandatni dobi je ta delovna skupina obravnavala predlog zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika in ta krat je bila prof. Pogorelec o-

Zoltan Jan je diplomiral iz primerjalne književnosti in slovenščine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 1997 tudi doktoriral. Najprej je bil asistent na Filozofski fakulteti v Zadru, za tem ravnatelj Goriške knjižnice v Novi Gorici, nato profesor na Tehničnem šolskem centru v Novi Gorici in tudi lektor na filozofski fakulteti v Trstu. To nalogo opravlja še sedaj. Opravljal je vodilne funkcije v učiteljskem sindikatu in mu predsedoval, ko so v začetku devetdesetih let potekali zaostreni sindikalni boji in stavke. Leta 1993 je bil izvoljen za državnega svetnika, in to je še zdaj. Dve mandatni dobi je bil predsednik Slavističnega društva Slovenije. Objavil je vrsto recenzij, predvsem o litaerarnozgodovinskih delih, člankov o bibliotekarstvu, učiteljskem poklicu, metodiki pouka slovenščine in o odmevih slovenske književnosti v Italiji. Objavil je okrog 400 člankov, med katerimi so obsežnejši prispevki o odmevih A. Camusa pri Slovencih, o delu A. Žigona, analiza Prijateljve Slovenačke književnosti, o Slavističnem društvu, strokovnoznanstveni slavistični periodiki itd. Sourejal je revijo Primorska srečanja, piše in ureja Kroniko, glasilo Slavističnega društva Slovenije. Je tudi avtor dveh novih knjig o usodi in poznavanju slovenske književnosti v Italiji (Slavistična knjižnica IV. in V. zvezek).

samljena. V novem sklicu državnega zbora je zdaj delovna skupina malo drugače sestavljena in jo bolj izrazito podpira. Nihče ji ne odreka te pravice, če bi bili to resni pomisleki in predlagane druge rešitve. Vendar teh drugih rešitev ali pa boljšega zakona ni predložila. To je zdaj ravnanje, ki ga ni mogoče razumeti drugače kot samo nasprotovanje nečemu, česar ni predlagala sama.

Vi ste kot državni svetnik posameznikom, ki so v svojih javnih nastopih pokazali zavzetost in skrb za slovenski jezik, poslali vabilo, naj pri odgovornih slovenskih politikih, kot so npr. premier Janez Drnovšek, predsednik državnega zbora Borut Pahor, ministrica za kulturo Andreja Rihter idr., posredujejo, da bi se do zakonskega predloga o rabi slovenščine kot uradnega jezika opredelila vlada ter da bi ga državni zbor uvrstil na dnevni red. Takih primerov v pravni državi, kakršna naj bi bila Slovenija, ni veliko.

Pri samem zakonodajnem postopku takšna dejanja res niso v navadi, pač pa so organizacije civilne družbe, ki tako ravnaajo. Pri tej stvari pa je bila zgodba taka. Ko je bil predlog zakona vložen v zakonodajni postopek, so me ljudje začeli spraševati, kaj se z njim dogaja. Veste pa, da v vsakem parlamentu zakonski predlogi čakajo leta in leta na obravnavo, in tako čaka tudi ta. Najprej sem nekaterim odgovarjal, potem pa sem ti-stim, ki so se oglašali v javnosti ali pa so se zavzemali za zakon, napisal kratko pismo, ki ste ga omenili. Odziv je bil presenetljivo velik, kar priča, da večina ljudi meni, da je takšno urejanje položaja slovenščine potrebno. Seveda so tudi politiki postali bolj občutljivi. Borut Pahor je predlog zakona dodelil v obravnavo matičnemu delovnemu telesu državnega zbora, ki pričakuje mnenje skupine Breda Pogorelec. Omenjena pisma so torej pospešila postopek, ki bi sicer lahko trajal zelo dolgo. Drugače pa postopek določa, da zakonske predloge, ki jih ne predlaga vlada, mora ta predhodno obravnavati. Toda tudi vlada našega predloga še ni obravnavala. Je pa vlada dobila mnenje Sveta za kulturo, svojega posvečevalnega organa. Svet je na seji 25. januarja letos zakonski predlog obravnaval in ga soglasno podprl. Tudi Ministrstvo za kulturo ima pripravljeno svoje stališče, tako da se bo predvido-

ma v tem mesecu ali pa v aprilu opredelilo do zakona. Upamo skratka, da se bo celoten postopek nekoliko pospešil.

Kdaj naj bi torej državni zbor začel obravnavati predlog zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika?

Obljubljajo, da bo uvrščen na dnevni red aprilske seje.

V Sloveniji se z jezikom ukvarjajo mnogi slavisti, na raznih ravneh pa tudi izobraževalne in znanstvene ustanove, denimo, na filozofski fakulteti in v okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Gre, menimo, za močno gibanje, ki si prizadeva za zaščito slovenščine. Kakšno pa je mnenje tega gibanja, kot sem ga imenoval in opredelil, o dilemah in stiskah našega jezika, zlasti v obdobju t.i. globalizacije, ki povzroča tudi izredno hitro širjenje uporabe angleškega, nemškega in še katerega tujega jezika?

Teško bi rekli, da je to gibanje, bolj gre za stroko, ki deluje in se razvija, znotraj filozofske fakultete v Ljubljani, kot ste povedali, znotraj pedagoške akademije v Mariboru, Znanstvenoraziskovalnega centra Akademije znanosti in umetnosti in znotraj same Akademije. Tu so tudi različna stališča, tako kot v vsaki stroki. Marsikdo misli, češ, če so vsi drugi preživeli, bomo preživeli tudi mi. Ni problem angleščina, ampak je problem ameriščina, v povezavi z gospodarsko nadmočjo ZDA. Prav gotovo se samo s purizmom ne da ničesar rešiti. Je pa potrebno upoštevati posebne položaje in skrbi, da se pogovarjamo o teh problemih in do njih ne smemo biti brezbržni. Veste, da smo 21. februarja imeli dan materinščine, ki ga je uvedla organizacija UNESCO. Predsednik OZN je ob tej priložnosti govoril o 1.500 ogroženih jezikih, ki so na tem, da bodo izginili. Naš jezikoslovec Stanislav Škrabec, ki je delal v franciskanskem samostanu na Kostanjevici pri Gorici, je zapisal, da je dosti imenitnejših jezikov, kot je slovenščina, že izginilo in gotovo tudi slovenščina ne bo dočakala sodnega dne. Ali bomo mi zadnja generacija ali pa predzadnja, ne vemo. Toda naša dolžnost je, da materni jezik ohranjamo. Drugače pa so raziskave o slovenskem jeziku poglobljene in odkrivajo nove zakonitosti v njem. Stroka, ki preučuje slovenščino, se širi. To je množica ljudi, ki se z jezikom

poklicno ukvarjajo. Še v šestdesetih letih je bilo v raznih ustanovah, ki se poklicno ukvarjajo z jezikom, manj kot ducat zaposlenih. Sedaj pa je samo na oddelku za slavistiko filozofske fakultete v Ljubljani okrog 60 redno zaposlenih, potem je še oddelk v Mariboru. Nadalje je treba upoštevati Inštitut za slovenski jezik Frana Ramova v okviru Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU, z nekaj ducati poklicnih raziskovalcev slovenščine. Tolikšno število raziskovalcev seveda privede do novih rezultatov.

Če obravnavamo slovenščino, ki jo uporabljajo naši rojaki v Italiji, je stanje v tem okolju specifično. Kakšno vlogo imajo pri utrjevanju materinščine šole, pa tudi razne organizacije in društva slovenske narodne skupnosti? Veliko Slovenov se izraža v narečju, tudi zato, ker ne obvladajo knjižnega jezika. Ob tem pa je treba poudariti, da na Goriškem, Tržaškem, v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini deluje več dobrih in prizadanih učiteljev oz. profesorjev slovenskega jezika.

Načeli ste zelo kompleksno vprašanje. Tudi v Sloveniji in drugih okoljih so primeri, ko je pogovor v narečju pričakovan, in to ni nič narobe. Pojavljajo se razmere, ko se v radijskih oddajah in deloma tudi na televiziji in v tiskanih medijih poskušamo čim bolj sproščeno pogovarjati in pri tem ne ločimo, kdaj je ena oblika jezika, ena raven izražanja primerna in kdaj druga. Mladi na primer v radijskih oddajah, da bi bile le-te bolj sproščene, govorijo tako, kot jim pride na misel, ne da bi skrbeli za čimbolj racionalno, pravilno in natančno izražanje.

V zamejstvu povzročajo posebno stanje to, da je jezik okolja drugačen od slovenskega. To velja za rojake v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in tudi za slovenske izseljence. Zaradi tega nastajajo veliki vplivi in s tem lahko tudi velike težave. Poleg tega tudi javno šolstvo ni popolno, za nekatere poklice pa se je treba vključiti tudi v italijanski šolski sistem. Vemo pa, da se do mature oblikujeta svetovni nazor in tudi jezikovna kompetenca, z občutkom za besedotvorne prvine, za skladenske ravnine, za pregibanje itd. Če tega ni, če se torej že štirinajstletni otrok vključi v italijansko okolje, omenjene sposobnosti kasneje težko pridobi. Je pa zanimiv še en pojav. V slovenske šole se vključujejo tudi nekateri Italijani in vemo, da se njihovi

vi starši potem začnejo učiti slovenščine. To je nekaj novega in tega smo še posebej veseli. Tukaj vidimo neko sproščenost odnosov, seveda pa gre za ljudi, ki so že prej razčistili s tem, kakšne odnose naj imajo s slovenskim okoljem. Vseeno pa še vedno prevladujejo takšna stanja: če je deset Slovencev in en Italijan v družbi, potem se govori italijansko; tudi v primeru, da tisti Italijan malce razume slovensko. Bil sem z bivšim italijanskim konzulom v Ljubljani včasih v stikih. Kot vsak diplomat se je skušal naučiti jezika države, v kateri je služboval, toda imel je zelo malo priložnosti, da bi lahko govoril in poslušal slovenščino. Brž ko sogovorniki vidijo, da je italijanski konzul in predstavnik italijanske države, se vsak sili govoriti italijansko, pa čeprav dela še hujše napake kot konzul, ki se preizkuša v slovenščini.

Kot pedagog delate tudi na tržaški univerzi, na kateri poučujete tudi naš jezik. Kako je tam s slovenščino?

Italija je poleg Avstrije država, v kateri je največ možnosti za študij slovenščine, in ne samo slovanskih jezikov. Včasih je bilo celo šest univerz ali pa visokih šol, na katerih se je bilo mogoče učiti in diplomirati iz slovenščine. Sedaj je slovenščino mogoče študirati v Trstu, Vidmu, Padovi, Rimu, do pred kratkim tudi v Neaplju in v Benetkah. Študijski režim glede slovenščine pa se zelo hitro spreminja, upošteva organizacijo, ki je na vsaki univerzi različna. V Trstu je mogoče študirati slovenščino na filozofski fakulteti, kjer študij lahko traja eno leto, dve leti, tri ali štiri leta, in se poučuje tudi kot glavni predmet. Študent lahko diplomira s tezo iz slovenščine. V drugih primerih pa je slovenščina stranski predmet. Lahko pa se slovenščina študira tudi kot tuj jezik. Namesto da bi opravili izpit ali pa kolokvij iz angleščine, ga študent opravi iz slovenščine. Lahko pa se slovenščina

na kot tuj jezik študira tudi na drugih fakultetah v Trstu, izpite pa študenti opravijo na filozofski fakulteti. Slovenščino je poleg tega možno študirati tudi na pedagoški fakulteti in na visoki šoli za prevajalce in tolmače v Trstu. Možnosti za študij slovenskega jezika v Trstu je torej kar precej. Drugo pa so seveda razmere, v katerih delamo na filozofski in drugih fakultetah, kjer poučujejo slovenščino. Koliko profesorjev je zaposlenih, kakšne možnosti imajo za napredovanje, koliko sredstev dobivajo za raziskovanje, za opremo, za strokovne knjižnice itn. Na teh področjih pa je stanje bolj zaskrbljujoče.

V nekaterih okoljih (npr. v znanstvenih ustanovah in gospodarstvu) slovenščino izrivajo iz uradne rabe in namesto nje uporabljajo tuje jezike, zlasti angleščino in nemščino. Kakšen je vaš odnos do takšnih težav, tudi z vidika dolgoletnega predsednika Slavističnega društva Slovenije. Kakšna bi bila v omenjenem primeru lahko zaščitna vloga zakona o slovenščini kot uradnem jeziku v Sloveniji?

Eno so zakonske norme, drugo je naš odnos do materne jezika, pa tudi naš odnos do slovenščine kot uradnega in državnega jezika. Naj navedem, da je besedilo zakona, ki je zdaj v parlamentarnem postopku, nastalo v obdobju, ko je bil minister za kulturo dr. Janez Dular. Pred njegovo pisarno je visel plakat z napisom Mura dizain. To je bila reklama z edino slovensko besedo Mura. Sodelavcem je naročil, naj vsaj pred njegovim oknom ne bo tega škandala. Ničesar ni mogel ukreniti, ker za to ni bilo pravne osnove. Tako se je začel pripravljati zakon. Pomen zakona vidim predvsem v tem, da bi se začelo o slovenščini javno razpravljati. Objavljali bi razna obvestila, imeli bi tudi stališča urada za jezik, pa javna opozorila.

Včasih smo nekaj podobnega imeli znotraj Socialistične zveze, kjer je delovalo Jezikovno razsodišče. Opozarjalo je na kršitve slovenskega jezika, kar je prispevalo k ozaveščenju in k skrbi za izražanje. Nekaj podobnega pričakujem tudi zdaj. Poleg tega pa se v Sloveniji kratijo tudi nekatere druge temeljne pravice. Za tuje v Avstriji, kjer uporabljajo nemščino, ki je neprimerno manj ogrožena kot slovenščina, so sprejeli predpise, da se morajo obvezno naučiti nemški jezik, ker bodo sicer izgubili dovoljenje za bivanje. Francozi, ki so 60-milijonski narod, imajo v sindikalni pogodbi določeno, da morajo tujci položiti licenco o znanju jezika, kar se jim upošteva pri plači. Ko napraviš licenco o prvi stopnji znanja francoskega jezika, prejmeš dodatke k plači. Ko opraviš tretjo stopnjo, je ta dodatek že znaten. Nam v Sloveniji pa tega očitno ni potrebno. Dogaja se celo, da šolniki, ki ne znajo dobro slovensko v osnovnih šolah, učijo matematiko ali pa, denimo, biologijo.

3

ČETRTEK,
21. MARCA
2002

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA
OB BOGOSLUŽNIH BERILIH
V LITURGIČNEM LETU AŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

CVETNA NEDELJA
GOSPODOVEGA TRPLJENJA

Ko je prišel v Jeruzalem, se je vse mesto vznemirilo. (Mt 21, 10)

Svoj hrbet sem nastavljal tistim, ki so me bili. (Iz 50, 4-7)

Vsi, ki me vidijo, me zasmehujejo. (Ps 22, 8)

Sam sebe je izničil. (Flp 2, 7)

Pozdravljen, judovski kralj! In pljuvali so vanj. (Mt 26, 29.30)

V letu A beremo Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa po Mateju. Ker pa je to branje nabit z dogodki odrešenja človeškega rodu, ga polagoma preiščujemo, saj ga le tako vsaj malo doživimo. Sede ali kleče gledamo v duhu čas in osebe ter vse, ki nastopajo na odru zgodovine, ki je odigrala Jezusovo dramo. Ta pa je vedno sodobna, čeprav stara že dva tisoč let. Resda je Kristus enkrat umrl in enkrat za vselej od mrtvih vstal. Vendar živi v vsakem človeku, ki veruje vanj ter zato trpi in umira v sestrah in bratih. Saj pravi ob sodbi: "Lačen sem bil in ste mi dali jesti ... Karkoli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili" (Mt 25, 35-40). Prav tako ga osebno prizadene hudobija do sester in bratov (Mt 25, 42-46).

V velikem tednu se mešata navdušenje z vzkliki zmagovalca Judovskemu kralju, Mesiji, ki je prišel odrešiti narod, ter najbolj podlo in prostaško ravnanje z Jezusom. Kar vse izdaja ubogo človeško naravo, padlo že v prastarih, po nevoščljivosti lažnivca in ubjalca od začetka (Mdr 2,2 4; Jn 8, 44). Hitro pozabi na Stvarnika in se sprevrže v malikovalsko rajo (Jer 7, 24.26). Zaradi vsega tega Bog trpi. Cvetna nedelja pa se ne zaman imenuje nedelja trpljenja Gospodovega. Jezusu pojemo himne in pesmi, s katerimi mu vzklikamo, čeprav dobršen del ostarelih in tudi mladih po bolnicah in zdraviliščih mu vzklika samo v duhu: "Pozdravljen, naš kralj!" (gl. Mt 21, 9).

Vsi kristjani se zavedamo svojih globokih duhovnih ran in tudi grehov in zločinov po širnem svetu. A mu vzklikamo, ker prihaja k nam na osličku, prepričani, da nas že njegova senca, kakor senca apostolov, ozdravlja, tudi telesno. Vsekakor se ga skušamo dotakniti, kajti iz njega izhaja moč, ki uničuje bolezen in greh z vso krivdo in hudobijo vred (Apd 5, 15; Lk 6, 19; 8, 45). Cerkev je za Oljčno nedeljo uvedla rdeč mašni plašč, kakor tudi za veliki petek zato, da nas opozori na gorečo ljubezen našega Boga do nas vseh. Ta ljubezen ga je gnala na križ, da je preliel svojo kri za nas vse.

Obred z oljčnimi vejami v rokah in prepevanje slave Jezusu na njegovi poti v trpljenje nas osvobodjata prekletstva oddaljenosti od Boga in sester ter bratov. V našem srcu naj se rodi kesanje nad vso hudobijo, ki jo premore naše človeško srce. V dobri spovedi izlijemo vse v morje Božjega usmiljenja, kajti ponižanje pred spovednikom hrani v sebi Očetov objem in poljub (Lk 15, 20). Vsakomur, ki prizna svoj nič pred Bogom in ljudmi, govori, da nas Bog rad ima, saj je večji od našega srca in spoznava vse (1 Jn 3,20).

Skozi vse velikonočne praznike sedemo h Gospodovi mizi, da jemo in pijemo telo in kri našega Odrešenika pod podobo kruha in vina. Toda potem ko smo sami sebe kritično ocenili ter se od časa do časa spovedali grehov, ki se jih zavedamo. Jezusa prejemamo tudi vsako nedeljo in vsak praznik, lahko celo vsak dan. Navadimo se na srečanje z Vstalem pri obhajilu kot z največjim prijateljem. Vsekakor naj bo obhajilo spomin njegove smrti in ljubezni (1 Kor 11, 26).

Poleg spovedi in obhajila ter Božje besede ne pozabimo otrok. Te pripeljimo vsako nedeljo in vsak praznik v domačo cerkev prepevat in slaviti našega Boga. Pripovedujemo jim o Jezusu in njegovi ljubezni do ljudi, do nas vseh.

Otrokom in mladim skušajmo razložiti, kako je Jezus kralj, da bodo pravilno dojel bistvo Božjega kraljestva, ki se razodeva na križu. Jezus je namreč začel pripravljati učence na uro trpljenja in največje preizkušnje v življenju že od začetka, pri prvem čedežu v Kani, rekoč: *Moja ura še ni prišla* (Jn 2, 4). Tik pred aretacijo, procesom in obsodbo na smrt pa je dejal: "Oče, prišla je ura" (Jn 17, 1). Slava vstajenja in življenja pelje namreč skozi slavo trpljenja.

Ne samo otroci in mladi, marveč tudi starejši, stari in umirajoči bomo ob zadnji uri - preizkušnji, v svojem trpljenju, začutili, da je z nami mož bolečin (Iz 53,3). Jezus je krotak mož, saj jezdi na osličku, z rebetu vprežene živali (Mt 21, 5; Zah 9, 9). O sebi pravi, da je krotak in ponižen (Mt 11,29). Postal je celo suženj vseh, nosil je boleznin, bolečine in grehe vseh (Iz 53, 4.5), bil je prištet med prestopnike (Iz 53,12).

Ob umiranju je Jezus molil 22. Psalm. Ta je nabit z vso naduto temo hudobije. Prikaže, kako ga obkroža tolpa psov, drhal hudobnežev. Izročjen je v roke ljudi (Mt 26,50; Mr 14,46).

Otrokom ponavljajmo, a nevsiljivo, da je nevera puhla, četudi straši ali se ovija v prešernost in razuzdanost. Omenjeni psalm nadaljuje: "Obkrožilo me je mnogo juncev, bašanski biki so me obdali; svoje gobce so razprli proti meni kakor lev, ki trga in rjove ... prebodli so mi roke in noge" (Ps 22, 13 - 14. 17).

Toda molitev predre oblake in pride do Boga: Ti pa, Gospod, ne bodi daleč! Moja moč, hiti mi pomagati! Reši pred mečem mojo dušo, iz pasje šape, mojo edino; odreši me iz levjega gobca, izpred bivolskih rogov si me uslišal. Oznanjal bom tvoje ime svojim bratom, sredi zbora te bom hvalil (Ps 22, 20 - 23).

Pri tem namignimo mladim, naj bi se posvetili službi duhovnika odnosno redovne sestre, da bi znali "krepiti omagajoče", tudi trpeti z Jezusom, ki je nastavljal svoj hrbet tistim, ki so ga bili (Iz 50, 4.6). Saj je Jezus, v vsem enak Bogu, sam sebe izničil in postal podoban ljudem ter pokoren vse do smrti, smrti na križu (Flp 2, 6-11). A če pridene mo nasvetu - vabilu Zdravamarijo, bomo gotovo prejeli v dar novega oznanjevalca, oznanjevalko, slave, dasi zavite v križ.

PAPEŽ JANEZ PAVEL II. ŽE OBSODIL KRVAVO DEJANJE

UMORJEN KOLUMBIJSKI ŠKOF

Iz Kolumbije, ki ima 42 milijonov prebivalcev in je približno trikrat večja od Italije, je prišla pretresljiva vest, da so v soboto, 16. t.m., neznanzi umorili nadškofa iz mesta Cali, ki leži jugozahodno od prestolnice Bogota'.

Do sedaj se je izvedelo, da sta v soboto zvečer po krajevnem času dva napadalca pred cerkvijo v ljudski četrti mesta Cali, ki se imenuje Aguasblancas, z več strelji umorila nadškofa Calija msgr. Isaiaa Duarteja Cancina, ki je zaradi težkih poškodb kasneje umrl v bolnišnici. Nadškof msgr. Isaiaa Duarte Cancino je ravno prihajal iz tamkajšnje cerkve in je vstopal v avtomobil, ko sta neznanca streljala nanj z drvečega motorja in ga zadela v prsi in glavo. V cerkvi je nadškof tik pred smrtjo poročil več mladih parov. Kot je sporočila policija, je za neznanzi izginila slehera sled.

Tudi o ozadju umora kolumbijskega nadškofa zaenkrat še ni podatkov. Predstavnik nad-

škofije je po poročanju kolumbijskih medijev izjavil, da so policijo zaradi več sumljivih oseb v soboto prosili za večjo zaščito nadškofa, vendar se policija na zahtevo ni odzvala.

Msgr. Isaiaa Duarte Cancino je bil star 63 let in se je zavzemal za mirovni proces v Kolumbiji, predvsem pa za večje poštenje v kolumbijski družbi. Večkrat je kritiziral marksistične upornike Revolucionarnih obojženih sil Kolumbije (FARC) in skrajno levičarsko Vojsko narodne osvoboditve (ELN), kot je tudi redno napadal preprodajalce z mamili, še posebej veliko trgovino s pogubnim kokainom, saj je znano, da se v Kolumbiji na leto pridelava več kot 80% vsega kokaina na svetu. Zavedal se je, da je krajevna politika tesno povezana z velikimi preprodajalci mamili. Prav v Caliju je bil eden največjih kartelov, se pravi ena največjih organiziranih združb za pridelovanje in preprodajo kokaina. Leta 1999, potem ko je Vojska naro-

dne osvoboditve ugrabila več kot 100 ljudi v neki cerkvi v Caliju, je msgr. Duarte zahteval izobčenje vodje organizacije ELN. Februarja lani pa je vzbudil pozornost, ko je več političnim strankam očital, da so svoj parlamentarni predvolilni boj financirale z denarjem od nezakonite preprodaje mamili. S krajevnimi škofi je takrat Duarte napisal posebno apostolsko pismo, v katerem je pozval Kolumbijce, naj na volitvah ne glasujejo za tiste politike, ki so vpleteni v trgovanje z mamili.

"Preklet je vsak denar, ki je povezan z mamili. Prav ta denar pozvrača v naši državi veliko gorja, predvsem pa nasilje, ki ima za posledico krvava dejanja," je takrat zapisal v cerkveni dokument. Mesto Cali leži v Dolini Cauca in je eno največjih središč pridelave in preprodaje mamili na svetu. Jasno je, da si je msgr. Duarte zaradi pozivov k poštenju in zaradi jasnih navedb, predvsem pa zaradi javnega obsojanja podkupljivih poli-

tikov in trgovcev z mamili z leti nabral veliko sovražnikov.

Takoj po atentatu je domači župnik v cerkvi, pred katero so ubili nadškofa Duarteja, povedal, da je dan prej opazil v mestni četrti sumljive osebe, da je to tudi javil krajevni policiji, ki pa ni ukrepala. Ko se je novica o smrti velikega kolumbijskega borca za pošteno družbo razvedela, je v Cali priletel iz Bogote tudi kolumbijski predsednik Andres Pastrana, ki je za morilci tudi razpisal posebno nagrado v vrednosti milijarde pesov, kar znaša 500 tisoč evrov.

Predsednik kolumbijske škofovske konference msgr. Alberto Giraldo Jaramillo je v posebni izjavi za medije dejal, da je težko že sedaj kaj več povedati o tem, kdo je na msgr. Duarteja streljal, saj si je pokojnik zaradi svojega poštenja in poguma nabral veliko nasprotnikov.

Na kruti atentat se je odzval tudi sveti oče Janez Pavel II., ki je v nedeljo, 17. t.m., med molitvijo angelskega čiščenja navedel zbrane vernike na Trgu sv. Petra in ves svet z besedami, da gre pri umoru pokojnega nadškofa "za barbarski umor". O msgr. Duarteju je še dejal: "Plačal je z najvišjo možno ceno svojo znano obrambo življenja, svoje trdno nasprotovanje vsaki obliki nasilja. Prav zato ponovno pozivam vse Kolumbijce, naj nadaljujejo po poti mirnega in plodnega dialoga!"

JUP

IN MEMORIAM

G. FRANC MALALAN

V soboto, 16. t.m., je v Nabrežini v 92. letu starosti umrl starosta slovenskih duhovnikov v zamejstvu in obenem starosta tržaških duhovnikov g. Franc Malalan.

Pokojnik se je rodil na Opčinah 1. decembra leta 1910 in že zelo mlad vstopil v red klaretincev. V duhovnika je bil posvečen 21. decembra 1935 v Rimu, kjer je tudi daroval novo mašo. Zatem je služboval v raznih krajih po Italiji, še zlasti na Siciliji, kjer se je v veliki meri posvečal revnim. Konec 60. let se je vrnil na Tržaško, kjer je prevzel duhovno oskrbo Marijinega svetišča na Vejni. To službo je opravljal od leta 1969 do 1992, ko se je preselil v Ricmanje, kjer je kot vikar po svojih močeh pomagal tamkajšnjemu župniku

msgr. Angelu Kosmaču. Tu je v začetku letošnjega leta tudi nesrečno padel in si zlomil stegnenico. Po uspešni operaciji mu je kazalo na bolje, a se je potem njegovo zdravstveno stanje po-

slabšalo in preteklo soboto je, kot že rečeno, umrl v nabrežinskem sanatoriju.

G. Malalan je bil najstarejši živeči tržaški duhovnik (sicer po letu rojstva, ne pa po letu posvečenja, saj je bil drugi najstarejši duhovnik, msgr. Narciso Rigonat, posvečen že l. 1934). Po smrti msgr. Paskvala Gujona in dr. Stanka Zerjale pa je za nekaj dni bil tudi najstarejši slovenski duhovnik v Italiji. Čeprav je veliko časa preživel v Italiji in tudi po vrnitvi na Tržaško ni izstopal med tukajšnjimi slovenskimi duhovniki in verniki, pa je z njim odšel še en pričevalec polpretekle zgodovine slovenskih katoličanov na Tržaškem in v zamejstvu, zgodovine, ki je tudi pokojniku postregla z grenkimi izkušnjami.

Pokojnikovim svojcem in vsem njegovim sobratom naj gre tudi naše iskreno sožalje.

ČLOVEKOLJUBNA USTANOVA

USTANOVLJENA GORIŠKA
SEKCIJA KRMINSKE
MISERICORDIE

Pred dvema tednoma so predstavniki človekoljubne organizacije Misericordia di Cormons ustanovili v našem mestu goriško sekcijo. O njeni ustanovitvi in o zgodovini ter delovanju združenja Misericordia v Italiji, še posebej pa o krminski celici, je spregovoril guverner Enrico De Martin na informativnem srečanju, ki sta ga v četrtek, 14. marca, priredili v župnijski dvorani ob Sv. Ivanu SD Sončnica in SZSO - goriški skavtje. Združenje Misericordia je nastalo pred 750 leti v Firencah, kjer so prostovoljci še danes oblečeni v prvotne slikovite tunike, in je zelo razširjeno predvsem po Toskani. Ukoreninilo pa se je tudi drugod po Italiji in celo v vzhodni Evropi. Oblike prostovoljnega dela, ki jih uresničuje ta organizacija tudi v naših krajih, so zelo širo-

ke. Prostovoljci nudijo usluge na področju asistenc bolnikom in ostarelim, tako da jih prevažajo v bolnišnico na preglede in terapije, so socialno aktivni znotraj domov za ostarele, se vrstijo s svojci ob nepokretnih bolnikih po domovih, spremljajo starejše osebe na sprehod in jim delajo družbo, pomagajo pri združenju Karitas v središču za priseljence, asistirajo ob športnih tekmovanjih, so aktivni tudi na področju civilne zaščite in po potrebi sodelujejo v krajih, ki so jih prizadela naravne ujme. Prva celica Misericordie v naši deželi je nastala prav po potresu leta 1976. Trenutno pa je združenje prisotno v treh krajih: v Krminu, S. Giorgiu di Nogaro in Torvorjani.

Krminska Misericordia deluje že deseto leto in šteje šestdeset prostovoljcev, med kate-

rimi so posebno aktivni mlajši penzionisti, ki krijejo povpraševanja v jutranjih urah, veliko uslug so nudili tudi oporečniki, za katere so predvidena štiri mesta. V vseh letih delovanja so prostovoljci uspeli kriti vsa povpraševanja. Združenje razpolaga s štirimi vozili, med temi je rešilni avtomobil. Ker so ugotovili, da veliko klicev prihaja iz samega goriškega mesta, so zadnje leto začeli razmišljati, da bi bilo smiselno ustanoviti goriško podružnico in bi lahko prostovoljci iz Gorice nudili pomoč kar v svojem mestu.

Vse delo pri Misericordii sloni na ramenih prostovoljcev, zato so prispevki porabnikov uslug minimalni in krijejo predvsem žive stroške, nekaj pa jih ostane za nakup potrebnega. S prispevki zadnjih let so na primer kupili prvo vozilo, namenjeno goriški podružnici.

Po otvoritvi sedeža je goriška sekcija kot prvo pobudo organizirala osnovni tečaj prve pomoči pod vodstvom strokov-

nega osebja, da bi se lahko pristopajoči prostovoljci čimprej osnovno usposobili za spremljanje bolnikov. Tečaj bo potekal ob ponedeljkih in sredo od 20.30 do 22.30 na sedežu sekcije na Svetogorski ulici številka 73 (Center Margotti). Prvi modul, ki se je pričel 18. marca, je razčlenjen v dvanajst lekcij in končni test, drugi modul iz štirih poglobitvenih srečanj pa bo stekel jeseni. Za podrobnejše informacije je na razpolago telefonska številka 0481 630610.

Goriška sekcija Misericordie vabi ljudi, ki želijo posvetiti nekaj svojega časa v humanitarne namene, tudi nekaj ur letno, naj pristopijo in postanejo dejavni člani goriške podružnice. Oblike prostovoljnega sodelovanja je veliko, kot je bilo že zapisano. Nekaj ur prostovoljnega dela v letu ne obremenjuje posameznika, za ljudi, ki potrebujejo razne vrste pomoči, pa je to lahko življenjskega pomena.

HD

SD SONČNICA / METKA KLEVIŠAR V KULTURNEM DOMU V GORICI

IZKUSTVO TEŽKE BOLEZNI V DRUŽINI

HARJET DORNIK

Na povabilo SD Sončnica je 13. t.m. prvič predavala slovenski goriški javnosti dr. Metka Klevišar, priznana zdravnica in ustanoviteljica društva Hospic, ki se je po službeni dobi na onkološkem oddelku za pljučni rak odločila, da se bo posvetila stiskam terminalnih bolnikov in njihovih svojcev.

Po pozdravu Maura Lebara je gostjo predstavila Marta Grahek. Predavateljica je najprej izrekla misel, da živi novo poslanstvo z veliko hvaležnostjo, ker se je od bolnikov ogromno naučila, kako živeti. O smrti je treba govoriti, da lahko bolj kvalitetno in veselo živimo. Takoj je postavila tri temeljne vidike: kako sprejemamo dejstvo smrti, kako spremljamo umirajoče in kako se od pokojnih poslavljamo. Smrt kar izrivamo iz svojih misli. Največja satanova skušnjava danes je prigrabarjanje "še je čas ...", tako da bistvene stvari, razčiščenja ali odpustitve odlašamo na kasnejši čas. Večkrat pa ljudje odidemo, ne da bi tega uredili. Morali bi narediti čim več danes, se srečevati, kot da se zadnjič - gotovo bi izrekli več besed zahvale in priznanja in živeti, kot da bi jutri umrli.

Spremljanje umirajočih sodi h kulturi naroda. Če kak narod nima razvitega tega čuta, kot ga imajo na primer afriška ljudstva, ga je težko pridobiti. Ta zdravi čut se je izgubil predvsem v mestih. V življenju smo si vsi sopotniki za nekaj let ali tudi dni, morda le za nekaj ur. Tudi sopotništvo v zadnjem delu življenja je zelo pomembno, prav tako so važni obredi in žalovanje, ki spadajo med osnovne človekove pravice. Temeljni odnos do teh vprašanj se začne oblikovati v družini, vendar človek lahko tu-

FOTO: B. MIBACA

di kasneje še marsikaj pridobi.

Ob težkih bolnikih naj nas vodi predvsem misel: treba je znati zelo dobro poslušati. Le če smo eno samo uho in poslušamo z vsemi svojimi čuti, lahko slišimo tisto, kar je neizrečeno.

Kaj pa težki bolnik najbolj potrebuje? Predvsem mora čuti, da ni sam, da so mu blizu ljudje, ki mu bodo pomagali in ga ne bodo zapustili. Odstraniti mu moramo čim več telesnih bolečin, saj ima že drugih dovolj. V ta namen se danes veliko uporablja morfin, in sicer tako, da bolniki ohranjajo zavest.

Z bolnikom moramo biti iskreni. Ker je med nami običajno veliko prikrivanja in drobnih laži, gredo takrat besede težje z jezika. Naj nam to misli o iskrenosti pomagajo obvladati bodoče hude situacije.

Važno je, da z bolnikom upamo. Ni dobro govoriti o brezupni situaciji, raje o težki ali zelo težki situaciji. Obstajata dve vrsti upanja: veliko ali religiozno upanje, da nekoč mora biti vse dobro, in upanje malih korakov, to pa nas vodi v tem, kar lahko konkretnega naredimo za bolnika zdaj in tukaj. Bolnik mora čuti, da karkoli bo, bomo z njim.

Pomembno je, da bolnika ne oropamo človekovega dostojanstva, zato skrbimo za njegovo zunanost: za primerno obleko,

urejeno frizuro, britje in ga podpirajmo, da samostojno poskrbi za higienska opravila.

Bolniku moramo dovoliti, da se sme posloviti. Naj prosto govori o svojem odhodu, naj izrazi svoje želje, kje, kako in ob kom želi umreti. To bo svojcem v pomoč, da se bodo lahko enotno ravnali po njegovih željah. Presenetljivo je ugotoviti, koliko ljudi je brez zapisane oporoke ali brez bančnega pooblastila zakonca.

Potruditi se moramo, da razumemo bolnikovo simbolno govorico, ko na primer pravi, da hoče domov - pa je že doma; naj mu dajo gozarje - ker je že na poti; da se pogovarja z umrli ali naj prižgemo svečo.

Ob koncu svojega življenja naj bolnik sam odloči o sebi. Včasih se njegove pravice grobo kršijo, ko se svojci odločajo za nov ciklus terapije, ki nikakor ne bo pomagal, ali za odhod v bolnišnico tik pred smrtjo.

Važno je, da bolnik živi do konca in še praznuje. Naj odpre steklenico vina ali naj bo prisoten na prazniku, čeprav to pomeni zanj tveganje.

Nazadnje moramo človeku dovoliti, da umre. Naša ljubezen bi bolnika najraje zadržala tukaj, sposobni pa moramo biti večje ljubezni, da ga pustimo oditi.

Kaj pa potrebuje bolnikova družina? Predvsem ljudi, ki bi s svojci govorili, jih poslušali in pomagali. Sosedje so velikokrat boljši od sorodnikov. Naj ne bodo zraven ljudje, ki zelo suvereno dajejo nasvete, saj ustvarjajo veliko škodo. Dogaja se celo to, da kak vsevednež več ve o raku od samih onkologov!

Dopustiti moramo, da vsak od svojcev reagira po svoje in ima svoj odnos. Naš ideal ni resnica. Bodimo previdni pri sodbah, kajti tudi sodbe naredijo veliko hudega.

Svojcem dovoljmo, da izrazijo svoje ambivalentne občutke, na primer veliko ljubezen do bolnika in hkrati jezo nanj, željo, da bi še dolgo živel in hkrati, naj vendar umre.

Zelo pomembno je, da svojce opogumljamo za komunikacijo. Ko je bolnik že v nezavesti, nam bodo za nasvet: ostani zraven! kasneje hvaležni.

Pomembno je, da ob smrti bolnika ne vsi naenkrat izginejo. Takrat se svojcem sesuje svet in treba se je z njimi pogovarjati. Dostikrat je veliko teže spremljati žalujoče kot pa umirajoče.

Nazadnje je predavateljica opozorila na socialno prisilo, ki je v takih trenutkih močna. Vsi se moramo učiti večje strpnosti.

Med debato je dr. Klevišar podrobneje predstavila združenje Hospic, ki se je iz Ljubljane leta 1995 razširilo po vsej Sloveniji. V njem delujejo strokovni delavci skupno s prostovoljci, ki vnašajo novo kvaliteto, sledijo pa mednarodnemu programu za umirajoče in žalujoče. Njihovo geslo je "dodajati življenje dnevom". V slovenskem prostoru se stvari počasi premikajo na boljše. O tečaju in delovanju v tržaški stvarnosti je še spregovorila prostovoljka pri Hospic Adria gospa Branka Sulli.

Srečanje s to skromno in obenem izredno zdravnico, ki je svoje globoke življenjske izkušnje strnila v občutljive in jasne misli, je za številne prisotne pomenilo veliko obogatitev.

SVETNIK TEDNA

22. MAREC

SILVESTER ČUK

LEA, VDOVA

Drugi vatikanski cerkveni zbor je zelo poudaril pomen božje besede in Svetega pisma za krščansko življenje. V teh desetletjih po koncilu se je zanimanje za Sveto pismo poživilo tudi pri nas. V marsikateri slovenski župniji obstajajo biblične skupine - večja ali manjša občestva, ki se posvečajo študiju in premišljevanju Svetega pisma.

Tako "biblično skupino" je imela že družba pobožnih žena iz premožnih slojev v Rimu, ki se je zbirala okrog ugledne in bistroumne vdove Marcele. Te žene so se posvetile bogoljubnosti. Niso sicer ustanovile samostana v današnjem smislu, bile pa so med seboj tesno povezane in so ena drugo podpirale s prijateljskimi nasveti. Ko je l. 382 prišel v Rim sv. Hieronim in je prevzel službo tajnika pri papežu Damazu, so te žene zvedele, da je Hieronim odličen poznavalec Sv. pisma, in prosile so ga, naj jim ga razlaga. Hieronim je vabilo sprejel, se za te obravnave dobro pripravil in razlaga dodajal lastne spodbudne misli. Tako je duhoviti in jezikovno izobraženi Hieronim postal duhovni vodja te družbe in svetovalec posameznim med njimi. Vse je dobro poznal, ker se je zanimal za življenjsko usodo vsake svojih gojenk. Med njimi je bila tudi mlada vdova Lea. Poročena je bila z nekim uglednim in bogatim Rimljanom, čigar ime ni znano. Mož ji je kmalu umrl in Lea so svetovali, naj se drugič poroči. Za njeno roko se je potegoval Vecij Agorij Pretekstat, mlad in sposoben mož, ki je bil v javnosti znan kot zagovornik poganstva. Lea se z njim ni marala poročiti. Gotovo je odločala tudi razlika v veri. Ni gotovo, kaj je bilo prej: ali je snubec odbil Leino zahtevo, da se sprijazni z njenim verskim prepričanjem, ali pa je Vecij huje zasovražil krščanstvo, ker ga ona ni hotela za moža. Gotovo pa je, da sta se pozneje glede vere ostreje razlikovala: on je bil hud nasprotnik, ona pa vneta zagovornica krščanskih misli in nrvnosti.

Lea se je najprej vključila v družbo asketinj okrog vdove Marcele, kjer je bil njen duhovni voditelj sveti Hieronim. Kasneje pa je prevzela vodstvo podobne bogoljubne družbe na svojem posestvu pri Ostiji (južno od Rima), kamor se je umaknila. Morda je bil vzrok za njeno izselitev iz Rima prav njen zavrežni poganški snubec, s katerim se ni marala več srečevati. Krožek okrog vdove Lee je bil malo drugačen kakor rimski krog okrog Marcele. Lea v bližini ni imela veliko odličnih žena in deklet, zato je v svojo družbo sprejela tudi svoje služabnice in jih, po besedah svetega Hieronima, "učila bolj z zgledom kakor z besedo". Ta poteza napravlja Lea še bolj prikupno, ker je z njo pokazala pravi evangeljski čut za enakost vseh ljudi v Kristusu. Prav gotovo se je Lea oprljela življenja krščanske odpovedi in dobrote, da je bila spodbuda za vso okolico, sicer je strogi Hieronim ne bi brez pridržka priznaval za sveto, celo "presveto" osebo.

V marcu leta 384 je svetniška Lea v Ostiji umrla, istočasno je v Rimu izdihnil izvoljeni konzul Vecij, njen nekdanji snubec. Ko je Hieronim v hiši vdove Marcele to zvedel, je njuno smrt ponazoril s podobo bogatina (Vecij) in ubogega Lazarja (Lea): prvi trpi v peklenem ognju, ona pa se veseli v rajskem povečanju. Seveda je ta primerjava le malce pretirana. Hieronimovo pismo je pomembno bolj zato, ker v njem poveljuje kreposti umrle svetniške vdove.

Ime Lea med Slovkami ni ravno pogosto; tiste, ki ga imajo, danes godujejo. Lahko pa je Lea tudi okrajšana oblika imena Leopolda.

OB DESETLETNICI SMRTI

HVALEŽEN SPOMIN NA MSGR. PREŠERNA

Ob 10-letnici smrti duhovnika, vzgojitelja, organizatorja in publicista msgr. dr. Jožeta Prešerna je naravno pomisliti na misli iz Sirahove knjige (44,13-15): "Na veke ostane njih spomin in njih slava ne ugasne. O njihovi modrosti pripoveduje občina in njih hvalo oznanjuje skupščina". G. Prešeren namreč ni bil obrobna duhovniška osebnost, bil je steber krščanske organiziranosti v Trstu in neutruden garač v božjem vinogradu.

Prav zato ta obletnica ni šla neopazno mimo. Njegov spomin so počastili med mašama pri Novem sv. Antonu v Trstu v nedeljo, 17. t.m., in v torek, 19. t.m., v župni cerkvi v Trebčah, kjer je služboval le krajši čas. Dr. Prešeren je mnogim ostal v le-

pem spominu zaradi zgleda, ki ga je izpričeval s svojim delovanjem. Pri Novem sv. Antonu je služboval več kot 40 let, saj je bil zadolžen za Slovence v središču Trsta od l. 1945 dalje. Tam je tudi združeval dijaško mladino in skrbel za usklajevanje kar živahnega verskega in kulturnega utripa. Med spominsko mašo so se predstavnice tržaških skavtinj s prošnjami spomnile pokojnika tudi kot ustanovitelja ženske veje samejskega skavtizma. Spominu na pokojnika, ob izpostavljanju njegove vloge pri delovanju Marijine družbe Marije Milostljive iz Ul. Risorta v Trstu, njegove angažiranosti pri organiziranju mladitih in ustanavljanju ženskega skavtizma, njegove plodne publicistične dejavnosti (urednik Pastirčka, Skavtskega priručnika, avtor molitvenikov itd.) ter drugih talentov, ki jih je imel, sta se poklonila Ivo Jevnikar in Vera Lozej. V Trebčah pa se je zabil v srca ljudi tudi zato, ker je učinkovito uredil cerkev, dal postaviti nov oltar, uredil presbiterij ter obnovil župnišče.

OBVESTILO

POSTNI GOVORI po Radiu Trst A so na sporedu vsak torek in petek ob 18.45; posvečeni so zakonski in družinski problematiki. Govore ima p. Jože Pucelj, z njim se razgovarja Marko Tavčar.

SODOBNO IN TEHTNO O BOGU

ANTROPOLOŠKA IN TEOLOŠKA IZHODIŠČA KRŠČANSKE VERE IN DUHOVNOSTI (23)

ZVONE ŠTRUBELJ

SKLEP

V pričujočem razmišljanju sem skušal odgovoriti na vprašanje, ali bo krščanstvo tudi vnaprej še imelo vsaj tako duhovno moč kot v prejšnjih tisočletjih?

Kaj je tisto, kar krščanstvu daje svežino binkosti? Kaj je tisto, kar je do danes ohranilo bistvo krščanstva, kljub obilici ne-bistvenih elementov ali če hočete, zgodovinske navlake?

Kaj je tisto, kar krščanstvo in Cerkev žene naprej?

Zagotovo je to Jezus Kristus in njegova stvar za človeka. To je tista orientacijska točka, ki pripada tako preteklosti kot sedanjosti in zagotovo tudi prihodnosti. Jezus Kristus, Sin živega Boga in uresničen model človeka po Božji podobi; Jezus Kristus kot dvojno razodetje: razodetje Boga in razodetje človeka; Jezus Kristus kot življenjski model za posameznika in za ver-

ske skupnosti. In pa Jezusov duh, ki ga ni moglo izgnati iz Cerkev še tako kruto obnašanje posameznih kristjanov in skupin, ki ga ni mogla izničiti nobena dekadencija v krogih Cerkev. Ta Kristusov duh daje resnico in dušo krščanstvu. Krščanstvo ni le resnica spoznanja. Krščanstvo je resnica življenja.

Jezus v Janezovem evangeliju pravi: Jaz sem pot, resnica in življenje. Najprej je pot, pot k resnici, Resnici, ki vodi v življenje. Kristusovo Cerkev, občestvo vernih, ki hodi po njegovih stopinjah, ki izpoveduje vero v "duhu in resnici", vodi sveti Duh ne na obrobja človeškega življenja in človeške družbe, ampak v njeno osrčje. Dietrich Bonhoeffer je genialno zapisal: "Verni ljudje govorijo o Bogu, ko je človeška zavest prišla do meje (večkrat zaradi lenobe misli) ali pa ko zmanjka človeških moči ... toda ta sistem je veljaven le do tedaj, dokler

ljudje zmorejo s svojimi močmi premikati mejo naprej in Bog postane kot deus ex machina ... Jaz bi rad govoril ne o Bogu na mejah, ampak v središču, ne v slabosti, ampak v moči, ne v smrti in v krivdi, ampak sredi življenja in v dobroti človeka ... Cerkev ni tam, kjer človekove sposobnosti obnemorejo, na mejah, ampak sredi človeške vasi" (prim. B. Forte, 85).

Cerkev se v tretjem tisočletju ne bo mogla zadovoljiti s tem, da je "popolna družba" ali "proti-družba", saj s svojim oznanilom želi biti v samem srcu družbe. Tam, sredi človeške vasi, želi kričati svoje noro upanje, oznanjati evangeljsko pravičnost, peti o božjem prijateljstvu in uresničevati svobodo božjega otroštva. Cerkev se ne bo mogla več zadovoljiti s tem, da je funkcionalni podsistem družbe, katerega družba delegira za zadovoljitev duhovnih potreb njenih članov (za kar nekateri plačujejo celo "cerkveni davek"). Cerkev bo poskušala biti "sol zemlje", "luč sveta", kvas, ki ga je po božji pobudi v človeštvo zamesil Jezus Kristus. Težjerski nalogi se Cerkev, če želi biti to, za kar jo je Bog določil, ne bo mogla izogniti. Zato nam je o Cerkvi dano "sanjati".

Sanjati ob belem dnevu ... kot je zapisal biblist Norbert Lohfink. V kroniki božjega kraljestva je že veliko takih, ki so te sanje ne le sanjali, ampak jih znali uresničiti.

Danes o Cerkvi ne slišimo velikokrat govoriti z navdušenjem in optimizmom. Analize, ki nas vabijo k zaskrbljenosti, večkrat pomagajo, večkrat pa tudi paralizirajo. Navkljub vsem pesimističnim izgledom in črnogledosti ter kritično-kritikastrski miselnosti, bi rad parafraziral Jezusovo vabilo: "Vi pa ja ne bodite tako... ampak veselite se, ker so vaša imena že zapisana, ne le v krstnih knjigah, ampak tudi v Kraljestvu resnice in miru, v občestvu svetih, v srcu Cerkev, tiste na zemlji in tiste v nebesih". To so resnične besede, vabilo k pokončni držji in dvignjeni glavi. Če jim zares prisluhnemo v duhu tega razmišljanja, lahko v tem trenutku okušamo njihovo resničnost, njihovo globino, njihov blagoslov. Saj jih ni izrekel kdorkoli, ampak tisti, v katerega verujemo kot v našega Odrašenika, sopotnika in prijatelja, Jezusa Kristusa, ki ni pozabil reči tudi: "In glejte, jaz sem z vami vse dni, do konca sveta."

KONEC

DRAGO JANČAR GOST DSI V TRSTU

O ROMANU "KATARINA, PAV IN JEZUIT"

IVAN ŽERJAL

Pisatelj Drago Jančar je za roman *Katarina, pav in jezuit* lani prejel prestižno literarno nagrado Kresnik. Sicer je bila knjiga tudi nasplošno dobro sprejeta pri bralcih in kritikih, vsekakor je slovensko beročo javnost tudi presenetila. Delo, izšlo pri Slovenski matici v Ljubljani, je zajeten zgodovinski roman, postavljen v 18. stoletje, v čas Sedemletne vojne in zadnjega slovenskega romana v t.i. Kelmorajnu (mesto Köln v Nemčiji), ki je imel med slovenskimi bralci velik odmev. Ta odmev je očitno segel tudi v zamejstvo, saj je bila v ponedeljek, 18. t.m., Peterlinova dvorana Društva slovenskih izobražencev v Trstu zares polna udeležencev (med drugim je bilo tudi večje število dijakov in dijakov naših višjih srednjih šol), ki so prišli na srečanje z avtorjem ob predstavitvi njegovega romana.

O romanu *Katarina, pav in jezuit* je spregovorila prof. Marija Cenda Klinc. To, je dejala, je velik pripovedni tekst, ki nadaljuje tradicijo slovenskega zgo-

dovinskega romana in s katerim se Jančar uvršča med slovenske klasike. Stilno je to klasično besedilo, pri čemer se avtor večkrat naveže in naslanja na staro baročno pisanje npr. Janeza Svetokriškega, navaja pa tudi odlomke iz ljudskega in nabožnega slovstva. Gre za posnemanje neke dikcije, ki je značilna za opisani čas. Ta je, kot že rečeno, obdobje t.i. Sedemletne vojne (1756-1763) med takratnimi evropskimi velesilami (Anglijo, Francijo, Prusijo, Avstrijo in Rusijo). V tem času pride tudi do zadnjega slovenskega romana v Köln, z obema dogodkoma pa so povezani trije glavni protagonisti zgodbe: Katarina Poljanec, opuščeni jezuit Simon Lovrenc (s katerim ima Katarina ljubezensko razmerje) in avstrijski častnik Franc Henrik Windisch, sin kranjskega barona. Sicer, je še dejala prof. Cendova, je to koralna slika, ki ne predstavlja samo Slovencev iz 18. stoletja, ampak Slovence vseh dob. V tem vsebinsko globokem in bogatem delu, kjer vsaka beseda nekaj poudarja in razkriva, Jančar med drugim podira tu-

FOTO KROMA

di stereotip o podločnosti Slovencev, saj je Katarina Poljanec npr. lik samozavestne ženske, pri Simonu Lovrencu pa je npr. prisotna simbolika, ki odraža izkušnje in spoznanja 20. stoletja.

Po besedah Draga Jančarja je marsikdo v romanu hotel najti namige na današnjo situacijo v Sloveniji, vendar knjiga nima tega, to ni roman na ključ. Če ima on kaj povedati o sedanjem slovenskem trenutku, se poslužuje člankov, esejstike, roman *Katarina, pav in jezuit* pa je literatura, v kateri sicer lahko najdemo tudi kake podobnosti s sedanjo situacijo, ni pa bil to glavni namen te knjige. Na tem besedilu je delal kakih pet let; pri tem je moral preučiti tudi precej gradiva (naletel je tako tudi na delovanje kranjskih jezuitov med Indijanci v Južni Ameriki v 18. stoletju). Branje knjige ni enostavno, tako da je to delo za zahtevnega bralca, na kate-

rega pisatelj Jančar več da kot na kritiko, čeprav je tudi slednja v glavnem dobro sprejela roman. Trenutno se knjiga prevaja v poljščino, srbsčino, hrvaščino in nemščino, v kratkem pa bodo izšli tudi prevodi nekaterih drugih Jančarjevih del (kot npr. novele in roman *Posmehljivo pozelenje*). Pri vprašanju prevajanja in uspeha v neslovenskem okolju pa je pisatelj opravil primerjavo med različnimi situacijami. Tako je po njegovih besedah italijanski prostor precej zaprt in samozadosten, popolnoma zaprt je angleški prostor, medtem ko je v Ameriki zasledil večjo odprtost. Sicer kritiki iščejo v določenem delu predvsem eksotiko, nacionalni topos: slednjega pa je v slovenski književnosti težko najti, saj je naša literatura del evropske, s podobnimi temami in vprašanji.

NA OGLED BO DO KONCA MESECA

ADRIANO VELUSSI V VILI MANIN

nega likovnega opusa goriškega slikarja človek, sodobnik, ki je ujet tako

v različno družbo kot tudi v sodobne civilizacijske okove, v katerih človek izgublja smisel svojega obstoja in bivanja. Umetnik sam pa je v katalog uvrstil niz odlomkov iz raznovrstnih kritičnih zapisov večjega števila spremljevalcev njegovega likovnega dela ter na koncu dodal še osnovne podatke o svojem življenju in seveda tudi razstavni dejavnosti. Katalog je v barvah in je vanj uvrstil umetnik reprodukcije svojih najizrazitejših del.

Adriano Velussi se v Villi Manin predstavlja z zajetnim izborom svojih

likovnih del iz vseh obdobj svojega umetniškega ustvarjanja, od začetnih del, na katerih je pod vtisom nadrealističnega in metafizičnega slikarstva ustvarjal podobe razčlovečenih in v sodobne puščave vrženih ljudi, do današnjih zahtevnejših mešanih tehnik, ki so izrazito sodobne, a imajo isto motiviko, saj se Adriano Velussi vedno posveča stiskam človeka, samega sebe in seveda naši družbi, v kateri se ne znajde.

Bistveno sporočilo celotnega slikarskega opusa Adriana Velussia je, da bi se moral človek veliko več posvečati sočloveku in samemu sebi, kot pa biti in ostati ujet v okove sodobne družbe, ki je v vseh pogledih onesnažena, tako duhovno kot seveda tudi v naravi.

JUP

PREJELI SMO

O USTANAVLJANJU UNIVERZE NA PRIMORSKEM

ODPRTO PISMO SLOVENSKE VLADI IN DRŽAVNEMU ZBORU

Objavljamo pismo Foruma za Goriško glede primorske univerze s spremnim besedilom Joška Štruklja.

"Pošiljamo vam odprto pismo s prošnjo za objavo. Želeli bi, da ga objavite, predvsem zato, ker ga nekateri mediji pri nas v Sloveniji zavestno niso hoteli objaviti. Smo namreč zelo vznemirjeni in zaprepaščeni zaradi nedemokratskih stališč nekaterih slovenskih medijev, kot sta npr. Delo in Primorske novice, ki v skladu z visokimi cilji, ki si jih je zastavil Forum za Goriško v pogledu etike in morale, predvsem pa z evropskimi načeli, ker nam je vodstvo Dela zaprlo usta in tako ne moremo slovenski javnosti prek njihovega časopisa izpovedati svojih stališč glede novogoriške univerze. Objavili so zavajajoč tekst novinarja Borisa Šuligoja. Slušaatelji predavanj dott. Pirjevca naj zvejo, da nima dovolj znanstvene discipline, da bi si prečital originalen tekst, ki ga sedaj objavljate v Novem glasu, ampak je prevzel zavajajoč tekst novinarja Šuligoja, ne da bi bil prej preveril original.

Vse ostalo, kar je napisal, je solzodoljstvo in klečeplazenje pred slovenskim režimom. Obvesčamo tudi vašo javnost, da zadevo predstavljamo častnemu razsodišču slovenskih novinarjev, pri čemer nosijo največjo odgovornost Jure Apih, Mitja Meršol, Mišo Renko in Boris Šuligoj. Obenem bomo tudi organizacijo Mediawatch obvestili o kršenju vseh demokratičnih pravic in režimskega udinjanju."

Forum za Goriško najodločneje nasprotuje nameri Slovenke vlade, da odobri Odlok o ustanovitvi Univerze na Primorskem in ga posreduje Državnemu zboru v sprejem v obliki in z vsebino, kot je bil do sedaj predstavljen javnosti, in to iz naslednjih razlogov:

1. Projekt tako imenovane Univerze na Primorskem je politični projekt, kajti njegova bistvena komponenta je podrejanje Goriške Koprju. Tam naj bi se odločalo o razvoju visokega šolstva na Goriškem in seveda tudi o sredstvih, ki bodo temu namenjena.

Projekt je nastal na Obali, kjer so se njegovi avtorji, izhajajoči iz fikcije o enotnem primorskem prostoru, brez vsake legitimacije lotili načrtovanja visokošolskega študija, ne samo v svoji regiji, ampak tudi na Goriškem.

Taka umetna podrejenost Goriške na področju visokega šolstva bi kasneje lahko služila kot dokaz naravne podrejenosti in alibi za nadaljnje podrejanje Goriške, posebno na upravnem področju - posledica pa bi bilo potiskanje na razvojno obrobje celotne naše obmejne regije, česar si Goriška noče, Slovenija pa ne more privoščiti.

2. Za priprave projekta tako imenovane Univerze na Primorskem je značilna nedemokratičnost. Vlada, ki je imenovala delovno skupino za pripravo uradnega načrta, ni poskrbela za enakopravno zastopnost obeh regij, Obalnokraške in Goriške. Pozivi, naj to popravi, niso zalegli.

Zato je ogorčenost še toliko večja.

Tudi razprave o tem projektu ne moremo označiti za demokratično. Vse polno je bilo manipulacij; na primer zagotavljanje možnosti dveh enakopravnih središč v Kopru in v Novi Gorici ali manever, da se ne ve, kje bo sedež univerze, in demagoško sklicevanje na primorstvo in trkanje na primorska čustva. Zato ni čudno, da je

projekt začel razpadati "tik pred zdajci". Ker ni bil niti za hip zastavljen enakopravno, se ni porušil v Novi Gorici, ampak že v zasnovi.

3. Za vključevanje Goriške v projekt t.i. Univerze na Primorskem kot enotne univerze "velike Primorske" s sedežem v Kopru ni nobenega utemeljenega razloga. Decentralizacija visokošolskega študija mora med drugim predvsem približati možnosti izobraževanja čim širšemu krogu zainteresiranih. Univerza v Kopru zaradi večje oddaljenosti in slabih prometnih povezav tega goriškim študentom ne približuje, ampak bistveno oddaljuje.

Goriška je tisočletna samostojna slovenska regija in ima tudi danes vse atribute samostojne regije: zemljepisne, zgodovinske, gospodarske, prometne, kulturne in upravne. Zato ima vso pravico, da si tako kot druge slovenske regije samostojno prizadeva za ustanovitev svoje Goriške univerze.

4. Odločitev o ustanovitvi Univerze v Kopru je stvar ocene Obalne regije. Na more pa se ta univerza utemeljevati na osnovi izobraževalnih razvojnih potreb Goriške. Predstavniki zamejskih Slovencev na Goriškem in v Benečiji so se izrekli proti vključevanju Goriške v t.i. projekt Primorske univerze s sedežem v Kopru. Samo slo-

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE
ODDAJE (OD 22.3. DO 28.3.2002)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za

Goriško 97,5, 91,9, 90,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7 Mhz; za

spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Karnijo 97,4, 91, 103,6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored: - petek, 22. marca (v studiu Anka Čerčič): Z vzhoda do juga: Različni glasovi sveta: potovanje med kraje in ljudi, da bolje spoznamo pisanost našega planeta. Gost je časniki Idris. - Pridruženim zborovski glasbi: Zbor Gorotan poje koroške pesmi. - Za prijeten konec tedna: slovenska narodnozabavna in zabavna glasba.

- Sobota, 23. marca (v studiu Jan Leopoli): Rubrika: 103 besede. O znamenih na Primorskem bo spregovoril filatelist Branko Morencič (drugi del). - Poutpourri tujih viž.

- Ponedeljek, 25. marca (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni mozaik z Andrejem: slovenska lahka in narodna glasba.

- Torek, 26. marca (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem

- Sreda, 27. marca (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Krizani med uporniki in izdajalci - Izbor melodij.

- Četrtek, 28. marca (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Srečanja z glasbo: Klavirski trio - Gadžijev, Meljnikov, Mitrovič. - Glasba iz studia 2.

RADIO OGNJIŠČE

Vsako soboto je od 17. do 18. ure oddaja *Slovinci v Italiji*, ki jo ureja in vodi Martina Slavec. Oddaja sledi aktualni problematiki v zamejstvu z zanimivimi pogovori. Uro pred oddajo so čestitke in pozdravi naših poslušalcev, kjer lahko svojo čestitko brezplačno pošljete v eter. Telefon: 00386 56281114.

Nova oddaja *Graditelji* je na sporedu vsako nedeljo ob 10.30. Predstavlja najpomembnejše primorske graditelje slovenskega doma, ki so vse svoje moči zastavili za obrambo slovenstva. Dokumentarno feljtonsko oddaja skuša predstaviti zamolčane in pozabljene Primorce, med katerimi je veliko duhovnikov. Osrednja informativna oddaja je vsak dan ob 15. uri.

Radio Ognjišče lahko poslušate na UKV frekvencah 107,5 - Sveta Gora (Goriška in Furlanija) in 91,2 - Tinjan (Trst). POZOR: Oddajnik na Tinjanu je po novem močnejši, tako da je slišnost na Trzaskem boljša kot prej!

RADIO OGNJIŠČE

RADIO OGNJIŠČE

RADIO OGNJIŠČE

venska univerza na Goriškem bi jim približala študij ob že obstoječih kvalitetnih programih Politehnike.

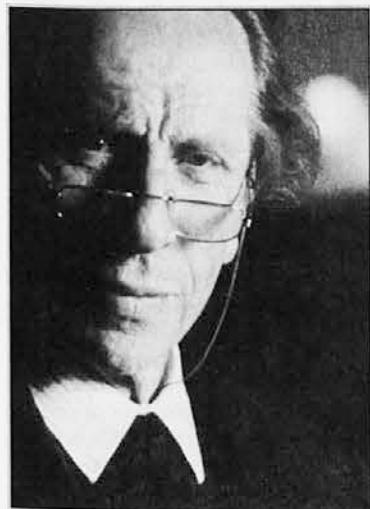
5. Na koncu, a ne nazadnje ugotovljamo, da bi ob zanikanju in teptanju osnovnih človekovih pravic Slovencev v zamejstvu, t.i. Primorska univerza s sedežem v Kopru, čeprav prvovrstna nacionalna ustanova, imela dvojezični naslov, poslovala in izdajala diplome z dvojezično glavo.

Forum za Goriško ne nasprotuje ustanovitvi Univerze v Kopru, saj je ustanavljanje regijskih in še posebno obmejnih univerz bistveno razvojno in strateško vprašanje Slovenije, odločno pa nasprotuje, da se ta univerza imenuje Univerza na Primorskem, ker je bilo to ime v teku dosedanjih razprav kompromitirano s pretenzijami po podrejanju Goriške. Prav tako odločno nasprotuje, da se tej univerzi z ustanovitvenim aktom, to je oblastnim aktom, zagotovijo na območju Goriške kakršne koli prerogative, ki jih na tem območju nimata bodisi Univerza v Ljubljani ali Univerza v Mariboru. Ustanovitveni akt naj se zato preoblikuje, predvidena sredstva pa enakomerno nameni tudi razvoju visokega šolstva na Goriškem.

FORUM ZA GORIŠKO
SERGIJ PELHAN, PREDSEDNIK

GORICA: TUROLDI POSLEDNI V FILMU

V svoji pomladni sezoni goriški Kinoatelj napoveduje za četrtek, 28. t.m., poseben filmski dogodek. Po premiernih predstavah v Vidmu in Pordenonu bo tudi v Gorici prikazana re-

stavirana kopija filma *Poslednji* (Gli Ultimi, Italija 1963), ki ga je režiral Vito Pandolfi po literarni predlogi in scenariju patra Davida Maria Turolda.

V za tedanji čas drzni dvojici sta pesnik in duhovnik Turoldo ter levičarsko usmerjeni italijanski intelektualci Pandolfi uresničila edinstven umetniški podvig: pronicljivo filmsko razmišljanje o Furlanih in njihovem dostojanstvu tudi spričo največje bede. Film, ki so ga posneli v Furlaniji, je bil izgubljen in pozabljen prek trideset let, pa čeprav so se svojčas o njem pohvalno izrekli Pasolini, Ungaretti in Zavattini.

Ob deseti obletnici Turoldove smrti so zahtevni restavratorski poseg, ki je *Poslednje* vrnil občinstvu, s skupnimi močmi omogočili Cinemazero iz Pordenona, Furlanska kinoteka iz Humina in Centro espressioni cinematografiche iz Vidma. Trak je bil prečiščen navlak, dodani so mu bili nekateri izpadli posnetki, tako da je prerobja film zaživel v izvorni lepoti. Režiser je zgodbo za *Poslednje* povzel po avtobiografski Turoldovi povesti *Io non ero un fanciullo* (v prostem prevodu *Nisem bil deček*). V njej Checo iz revne družine v vasi Coderno di Sedegliano, patrovem rojstnem kraju, posebej pozabljeno človečnost furlanskega naroda in njegove obubožane zemlje v tridesetih letih minulega stoletja. Turoldov narod se svoje revščine ne sramuje, temveč v njej najde vir lastne moči pred svetom.

Začetek projekcije v kinu Vittoria na Travniku bo ob 20.45.

NOV ROMAN PIETRA MASTROMONACA

V petek, 15. t.m., so v vinski kleti v Gradišču predstavili knjigo goriškega pisatelja, ki pa že vrsto let živi v Vidmu, Pietra Mastromonaca. O krajšem romanu, ki nosi naslov *Presi per incantamento* in je izšel pri založbi Campanotto editore, je spregovoril bivši predsednik goriške pokrajine Silvio Cumpeta. Avtor, ki je pred nekaj leti izdal roman *Nazdorovje*, kjer se prek opisa popotovanja v Rusijo spopade s problemom propada ideologij ter mladostniških utopij svoje generacije, se tudi v tem romanu vrača k temi popotovanja. Tokrat mu je potovanje metafora, s pomočjo katere se loti kompleksnih medčloveških in ljubezenskih odnosov. Poletno križarjenje z jadnico, na kateri se je zbrala skupina prijateljev, iz Tržaškega zaliva mimo Istre vse do Dalmacije, je poskus uresničenja pisateljevih sanj po enostavnih, preprostih medčloveških in ljubezenskih odnosih, ki pa se na koncu izkažejo za neuresničljive. Prek avtorjevega opisovanja zaživijo pred našimi očmi širine Jadrana, obala Istre ter Dalmacije z značilnim obmorskim življenjem. Njegov spomin pa se večkrat vrača na mladostna leta, preživeta v Gorici, tako da je v knjigi marsikatera stran posvečena tudi našemu mestu in njeni okolici, kot ju je avtor doživljal v povojnih letih. *hž*

POMEMBNA PRIZNANJA ZA SLOVENSKE KNJIŽEVNIKE

Mednarodni natečaj Umetnosti brez meja-Nagrada mesta Trst EtniePoesie za leto 2001 je bil izjemno uspešen za slovenske udeležence, saj so v soboto, 16. t.m., v avditoriju muzeja Revoltella v Trstu prejeli več pomembnih nagrad.

Na lepi slovesnosti, ki jo je vodila in povezovala prof. Patrizia Vascotto-le-ta je spregovorila tudi v slovenskem jeziku - so podelili niz nagrad za poezijo in književnost in tokrat tudi prvič posebno priznanje za prevajalsko delo. Z veseljem zapišemo, da je šlo priznanje za prevajanje Jolki Milič (na sliki zgoraj), gotovo najbolj zaslužni prevajalki iz Sežane, ki desetletja skrbi za prevajanje slovenske poezije v Dantejev jezik in tudi za to, da Slovenci lahko spoznavamo v materinščini italijanske, francoske in španske pesnike, zlasti pa tiste italijanske pesnike, ki v slovenski jezik še niso bili prevedeni. Jolki Milič seveda iz srca čestitamo tudi v imenu našega uredništva in naših bralcev, in to s posebnim veseljem tudi zato, ker se včasih oglašajo tudi v našem tedniku.

Nikla Petruška Panizon, Maurizio Repetto in Marcela Serli so brali nagrade in posebej omenjene poezije v vseh jezikih, tudi slovenskem, medtem ko je Davide Casali s svojo skupino poskrbel za glasbeno spremljavo.

Glavno nagrado za poezijo je letos prejel Prešernov nagradjenec in gotovo najbolj prevajan slovenski književnik Tomaž Salamun (na sredi), in sicer za dvojezično zbirko poezij *Aquedotto*, ki jo je v italijanski jezik prebil Giuliano Donati; ta je knjigo tudi uredil, izdala jo je založba Interlinea iz Novare, pri prevodih je sodelovala tudi Jolka Milič. Salamun se nagradjevanja ni udeležil, ker je dva dni pred podelitvijo nagrade odšel v Kanado, kjer bo na raznih univerzah govoril o poeziji; nagrado je v njegovem imenu prevzel slovenski konzul v Trstu Miha Vilar.

Med avtorji neobjavljenih poezij, ki so prišle na nagradni natečaj EtniePoesie za l. 2001, je bila tudi posebej omenjena Aleksandra Ravnik iz Gorice, in sicer za občutljivo liriko. Še ena Goričanka je bila posebej omenjena, in sicer prof. Claudia Voncina (spodaj), ki je poslala na nagradni natečaj svoj roman *Confine orientale-Vzhodna meja*, ki je izšel pri založbi Ibskos.

Lep uspeh torej za slovenske književnike kot tudi za organizatorje prireditve, ki so poskrbeli tudi letos za odmevno prireditev in nagradili slovenske avtorje v političnem ozračju, ki je daleč od časov, ko je že kazalo, da se bo odnos Trsta do Slovencev za vedno spremenil. Tudi njim zato naše priščne čestitke!

NASTOP V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ V GORICI

REVIJA PRIMORSKA POJE SE NADALJUJE

DANIJEL DEVETAK

Tudi v zadnjem tednu se je vrstilo nekaj nastopov množične pomladne zborovske revije Primorska poje, na kateri se je v mesecu marcu in se še bo do konca aprila srečalo skupno okrog 3.500 pevcev, članov kar stosedemdesetih najrazličnejših zborovskih sestavov in vokalnih skupin s te in z one strani slovensko-italijanske meje.

V petek, 15. marca, je pet skupin pelo v Kulturnem domu v Braniku, dan kasneje, 16. t.m., je šest skupin nastopilo v Ajdovščini, v nedeljo, 17. t.m., je prav tako šest zborov razvedrilo prijetno poleten pomladni popoldan v Svetem Antonu.

Isti dan je priljubljena revija, ki jo prirejajo Zveza pevskih zborov Primorske, Zveza slovenskih kulturnih društev Trst-Gorica-Videm, Zveza slovenske katoliške prosvete in Zveza cerkvenih pevskih zborov Trst, privabila v Kulturni center Lojze Bratuž v Gorico prav lepo število ljubiteljev našega zborovskega petja, ki je najzlahotnejši in najpristnejši izraz našega kulturnega snovanja, kot je ugodoma poudarila predstavnica ZSKP Anka Černic.

Če bo v sklopu letošnje revije en nastop posvečen izrecno sakralni glasbi, drugi pa ljudski pesmi, lahko ugotovimo, da je bil goriški nedeljski koncert nekako poseben, saj so - v času, ko še dehtijo rumene mimoze -, vseh šest nastopajočih zborov vodili dirigenti t.i. nežnega spola.

Zborovodkinje so se prav dobro izkazale, začeniši z Jelko Bajec, ki je uvedla glasbeni večer z res dobrim in vedrim Dekliškim pevskim zborom Mavrica iz Postojne (na sliki); ta je predstavil zanimiv spored pe-

FOTO HUMBAČ

smi iz slovenske in tuje zborovske zakladnice. Dekliška pevka skupina Valentin Vodnik iz Doline, ki jo vodi Tatjana Jercog, se je nato poklonila spominu na oktobra lani umrlega dolinskega skladatelja Ignacija Oto, tihega in neutrudnega kulturnega delavca, ki je ogromno naredil ne le za sovaščane, ampak za samo revijo Primorska poje in sploh za zamejsko glasbeno zakladnico. Z žalostjo v srcu in hkrati s svetlim zgledom pred sabo smo slišali nekaj Otovih priredb slovenskih ljudskih pesmi.

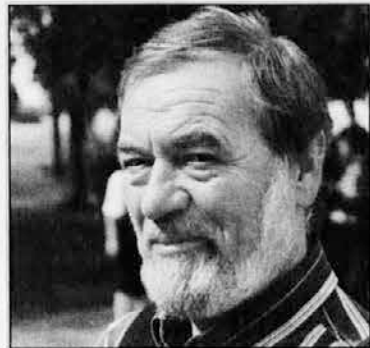
Petnajst "sončnih" deklet Vokalne skupine Vinika iz Brd, ki jo vodi Franka Žgavec, je uglajeno pričaralo tipične slovenske glasbene motive in izpovedno Andriessenovo Ave Mario. Kreпки Moški zbor Valentin Vodnik iz Doline je pod vodstvom

Anastasi Purič - prav tako kot dekliška skupina - posvetil svoj nastop skladbam priljubljenega pokojnega skladatelja. Maja Cetin je nato privredila na oder številni Mešani pevski zbor Maestral-Tomos iz Kopra. Kot zadnji se je predstavil še en koprski zbor, in sicer MePZ Obal'ca, ki ga vodi Maja Cilenšek. Gre za sestav, ki je na zborovski reviji nastopil prvič, saj je v obmorskem mestu nastal pred letom dni na pobudo mladega skladatelja in dirigenta Ambroža Čopija, ki v Kopru že vodi MePZ Obala in istoimensko Vokalno skupino.

Večer, ki ga je povezoval Jan Leopoli, se je tako končal. Naslednji petek se bo revija nadaljevala v Ilirski Bistrici, v soboto v Sežani, v nedeljo pa v Idriji.

NATEČAJ ETNIEPOESIE: PRIZNANJE ALEKSITU PREGARCU

Tržaški slovenski pesnik Aleksij Pregarc je v soboto, 16. t.m., prejel nagrado za življenjski opus v okviru mednarodnega pesniškega natečaja EtniePoesie. Pobudo, ki je letos nosila naslov *Umetnost brez meja*, že nekaj let prireja združenje Altamarea v sodelovanju s Skupino 85 in drugimi kulturnimi združenji ter javnimi upravami, njen

cilj pa je ovrednotenje literarnega stvarjanja na Tržaškem, a tudi širšem srednjeevropskem območju.

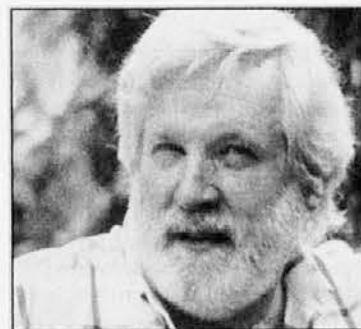
Književniku, igralcu in dolgoletnemu napovedovalcu Radia Trst A Aleksiju Pregarcu so podelili nagrado za njegovo dolgoletno umetniško delovanje, in to tako za pesniški opus kot tudi za njegovo dramatik, pisanje proze, gledališko udejstvovanje, kajti Pregarc je bil dolga leta tudi gledališki igralec, nastopil pa je tudi v več italijanskih filmih in televizijskih nanizankah.

Pregarcu, ki je dolga leta tudi naš sodelavec, iskreno čestitamo v imenu naših bralcev in uredništva našega lista.

ROBERT FAGANEL V GORIŠKEM AVDITORIJU

V torek, 26. t.m., bo v Avditoriju furlanske kulture v Gorici ob 18. uri slovesno odprtje likovne razstave goriškega umetnika Roberta Faganela. Razstavo, ki bo nosila naslov *Indijska obzorja*, in umetnika bo predstavil tržaški likovni kritik Claudio H. Martelli, ki je dober poznavalec Faganelove umetniške poti, medtem ko bo v slovenskem jeziku o goriškem umetniku in njegovih zadnjih oljih na platno spregovoril naš kolega Jurij Paljk.

Tokratna razstava Roberta Faganela, ki bo v Avditoriju v ulici Roma odprta skoraj mesec dni, bo zajetna, obsežna, saj bo umetnik predstavil več kot trideset platen večjih in srednje velikih dimenzij, ki so vsa uglajena na temo indijske krajine, indijskih ljudi in običajev, predvsem pa vzdušij in duhovnosti te daljne dežele. Zakaj Indija in njene prelepe, nevsakdanje barve, indijske ženske v sarijih, ki se izgubljajo na rižnih poljih, in zakaj prelepi, nevsakdanji trgi in indijske tržnice, ki jim ni videti konca? Predvsem zato, ker je Robert Faganel lansko leto s prijatelji slikarji odšel za mesec dni na študijsko potovanje v Indijo, a ne v tisto Indijo, ki jo poznamo s plakatov in reklam za potovanja, ampak v stvarno in revno Indijo, kjer je spoznal ljudi, njihovo veliko materialno revščino, a tudi njihovo duhovno bogastvo, predvsem pa videl barve, ki jih doslej še ni videl, še nikdar ni slikal. S seboj je odnesel beležke, odnesel je skicirko, tudi manjše stojalo in seveda fotografski aparat, predvsem pa srce in dušo in umetniško žilico, ki mu ni dala miru.

Ko je prišel domov, so po skicah in spominih, po notranjih občutjih in seveda z velikim likovnim znanjem nastala umetniška dela, ki si jih bomo lahko ogledali na razstavi v Avditoriju.

Po velikih nizih olj na platno, ki jih je Robert Faganel posvetil Trstu in Gorici, Krasu, Vipavski, Brdom in Goriški, Tržaški, Sloveniji, a tudi Afriki, Ameriki, Kanadi, Kanarskim otokom, Havajem in ponovno Afriki, bomo tokrat videli še nepoznana dela iz Indije.

Ker smo si jih ogledali že pred razstavo, lahko zapišemo, da gre za odlično slikarstvo, ki ga odlikujejo zavezavnost figuraliki, izjemno tehnično znanje, mehka in topla paleta nevsakdanjih barv iz Indije, umirjenost likovnega mojstra v zrelih letih, umetnikov velik občutek za človeka in njegovo notranjost, pozornost za naravo in človeka v njej, zares dovršeno likovno znanje ter seveda tisti pretanjeni občutek za svetlobo in svetlobne igre, ki našega Roberta Faganela tako odlikujejo in delajo iz njega enega največjih živčih goriških likovnih umetnikov.

Vsekakor gre za izjemen kulturni dogodek, ki ga ne kaže zamuditi!

IN MEMORIAM

NADA ŽERJAL-ZAGHET

V soboto, 16. t.m., je v naši javnosti boleče odjeknila vest, da je v Avianu v 56. letu starosti podlegla neozdravljivi boleznici šolnica in glasbenica prof. Nada Žerjal-Zaghet. Pokojnica je bila širše znana in priljubljena tako kot glasbena pedagoginja kakor tudi kot pevovodkinja številnih zborov.

Prof. Nada Žerjal-Zaghet je izhajala iz znane slovenske družine pri Sv. Ivanu, kjer se je rodila leta 1946 kot najmlajša od desetih bratov in sester. V domačem kraju je tudi odrasla in hodila v osnovno šolo, nakar je obiskovala slovensko nižjo srednjo šolo pri Sv. Jakobu. Zelo je vzljubila glasbo in tako je študirala klavir na Glasbeni matici, zaključni izpit pa opravila na tržaškem konservatoriju Giuseppe Tartini. Zatem je študirala in diplomirala tudi v solopetju. Svoje znanje in ljubezen do glasbe je razdajala številnim generacijam učencev in dijakov na različnih tržaških slovenskih šolah (še zlasti na učiteljski oz. pedagoškem liceju Anton Martin Slomšek).

Poleg tega se je pokojnica z velikim veseljem posvečala tudi dirigiranju: tako je vodila otroški zbor Glasbene matice ter razne druge šolske in društvene otroške in mladinske zborove, njeno ime pa je vsekakor neolčljivo povezano z orglanjem in dirigiranjem v domači svetoivanski cerkvi. S spremljanjem službe božje in vodenjem cerkvenega zbora je začela že leta 1961, ko ji je bilo komaj 15 let, potem ko se je umaknila dotodanja organistka in pevovodkinja Marica Zupančič. Svetoi-

vanski cerkveni zbor in od leta 1976 tudi zbor "Marij Kogoj" je vodila do leta 1985, ko je orglanje in dirigiranje opustila iz zdravstvenih razlogov. Pri tej dejavnosti sta jo odlikovali posebna občutljivost in znanje, tako da je pod njenim vodstvom zbor postal eden od kakovostnejših pevskih sestavov na Primorskem. Sodelovala je pri pobudah Zveze cerkvenih pevskih zborov in večkrat tudi dirigirala na tradicionalnih božičnih koncertih Zveze.

Po opustitvi orglanja in vodenja se je pokojnica v celoti posvetila šoli. Njen zadnji večji doprinos na tem področju je bila pomembna vloga pri izpeljavi dobrodelnega koncerta pedagoškega in družboslovnega liceja Anton Martin Slomšek aprila lani na Opčinah. Lani pa se je morala z žalostjo v srcu posloviti od ljubljenega moža Tullia, ki je bil njen sopotnik tako v življenju kot tudi v umetniškem poustvarjanju. Kmalu po moževi smrti pa se je tudi v njej pojavila neozdravljiva bolezen, ki ji je na koncu žal podlegla.

S prof. Nado Žerjal-Zaghet odhajajo sposobna, talentirana in priljubljena vzgojiteljica in pevovodkinja. Vsi, ki smo jo poznali in cenili njeno delo, jo bomo ohranili v lepem spominu. Otrokom, prof. Nevi in dr. Andreju, in ostalim svojcem pa naj gre iskreno in občuteno sožalje tudi s strani našega časopisa.

SESLJANSKI ZALIV / VROČA RAZPRAVA PRED PONEDELJKOVO SEJO OBČINSKEGA SVETA

GLASOVATI O USODI ZALIVA PRED VOLITVAMI NI MODRO

Vprašanje Sosljanskega zaliva je v devinsko-nabrežinski občini, pa tudi v širši javnosti, močno občuteno ter razdvaja ljudi in politične sile. V preteklosti se je zvrstilo več načrtov za dokončno ureditev tega bisserčka Tržaškega zaliva, a so vsi propadli. Pred dvema letoma je nepremičninska družba SS. Gervasio e Protasio, lastnica velikega dela zaliva, predstavila nov načrt preureditve. Načrt, ki je med tem časom doživel nekaj sprememb, predvideva med drugim popolno zaprtje območja zaliva za avtomobilski promet z izgradnjo velikega parkirišča in podzemnega vlakca, ki bi turistice popeljal do morja. Dalje je predvidena premestitev vseh pomorskih klubov (med katerimi je tudi Jadranski klub Čupa) na območje kopališča Castelregio ter izgradnja turističnega naselja na območju opuščene kamnoloma. Načrt je svojčas že podprl devinsko-nabrežinski župan Marino Vocci, ki pa se je moral soočiti z velikim nasprotovanjem tako pri opoziciji kot tudi v vrstah lastne večine.

Ena največjih nasprotnic sedanjega načrta je stranka Slovenske skupnosti, ki je v petek, 15. t.m., v hotelu Holiday Inn v Devinu priredila množično obiskano okroglo mizo o tem vprašanju. Na srečanju, ki so ga vodili deželni tajnik stranke Damijan Terpin, sekcijski tajnik Edvin Forčič in občinski svetovalec Viktor Tanze, se je oglašilo večje število diskutantov, med katerimi so bili predstavniki tako večine kot opozicije

FOTO KROMA

v občinskem svetu, predstavniki nekaterih ustanov in društev in tudi navadni občani. Na okrogli mizi so bili iznešeni glavni pomisleki SSK glede tega načrta. V skopih besedah povedano, slovenska stranka soglašala z dejstvom, da je treba Sosljanski zaliv urediti na način, ki bo jamčil donosnost, hkrati pa spoštoval krajevno stvarnost in ravnovesje, tudi z narodnostnega vidika. Sedanji načrt po mnenju SSK tega ne zagotavlja. Stranko (in ne samo njo) zaskrbljuje zlasti načrt gradnje "istrsko-beneškega" naselja v opuščeni kamnolomu. Čeprav je mišljeno kot turistično naselje, obstaja bojazen, da bi se v prihodnosti utegnili spremeniti v rezidenčno. To bi pomenilo prihod večjega števila novih priseljencev (domneva se italijanske narodnosti), kar bi utegnulo povzročiti usodne spremembe v narod-

nostnem sestavu občine, ki je v tem pogledu že močno načet. Sicer obstajajo tudi drugi razlogi za nasprotovanje načrtu, kot npr. vprašanje kubature gradenj, negativnega vpliva načrta na višino občinskih dajatev, zahteva po ohranitvi obstoječe namembnosti plaž idr. Poleg tega bi finančna sredstva podrobnostnega načrta morali razporediti po celotnem občinskem teritoriju in ne samo na območju zaliva. Zaradi vsega tega po mnenju SSK ni modro, da občinski svet odloča o tem načrtu le nekaj mesecev pred občinskimi volitvami. Bolje je, da se s celotno zadevo ukvarja novoizvoljena uprava, ki bo nasledila Voccijevi. Kvečjemu bi lahko odobrili regulacijski načrt za sosljanski pristan z rešitvijo vprašanja lokacije jadralskih klubov, a nič več.

Sicer je bilo na petkovi ok-

rogli mizi slišati vrsto negativnih ocen na račun načrta. Devinsko-nabrežinska podžupanja Mariza Škerk Kosmina je imela nelahko in nevhvalno nalogo braniti stališče uprave, a je povzročila glasno neodobranje z izjavo, da se glede turističnega naselja občina prepušča poštenosti in resnosti predlagatelja načrta. Vsekakor je po njenem mnenju sedaj potrebno o tej zadevi odločiti, ker je bilo časa za razpravo dovolj. Predsednik JK Čupa Franc Mahnič pa je vse prisotne predstavnike večine in opozicije opozoril na težave svojega kluba: Čupa potrebuje za svoje delovanje najmanj 2.000 kvadratnih metrov prostora (optimalno bi jih moralo biti 3-4.000) in varen dostop do jadrnic za člane, zlasti mlade tečajnike. S strani drugih razpravljalcev pa je bilo slišati odkrit očitek, da je načrt gola nepremičninska spekulacija, ki se bo končala, kot so se končali nekateri prejšnji načrti. Združenje Sommaripa, ki ga vodi odv. Jože Škerk, pa je ponovno predstavilo javnosti svoj alternativni načrt, ki predvideva izgradnjo nekaterih večjih parkirišč na obrobju zaliva, kopalci pa bi se s pomočjo dvigal peljali do plaže. Slednja naj bi bila namenjena le pravemu turizmu na svežem zraku, predvsem pa bi zaliv morali koristiti domačini oz. njegovi običajni uporabniki. Sicer združenje Sommaripa za petek, 22. t.m., napoveduje protestno manifestacijo pred devinsko-nabrežinskim županstvom od 18. ure dalje.

IŽ

GLEDALIŠKI VRTILJAK / KONEC ČETRTE SEZONE

ZA POBUDO JE VEDNO VEČ ZANIMANJA

Skoraj osemdeset pisanih balončkov je v nedeljo, 10. marca, praznično obarvalo Marijin dom pri Sv. Ivanu, kjer se je zaključila četrta sezona Gledališkega vrtiljaka. Na vrsti je bila sedma predstava v okviru družinskega abonmaja, ki ga prireja Radijski oder v sodelovanju s SSG in Slovensko prosveto. V goste je prišlo Gledališče Koper in za tržaško publiko uprizorilo plesno igro *Trije oslički in kozica Rozica*, ki je imela že velik uspeh v slovenski in v italijanski verziji. Njen avtor, Vanja Pegan, je znan predvsem kot ustvarjalec gledališke glasbe. Od leta 1988 do 1996 je namreč podpisal več glasbenih kulis za PDG Nova Gorica, Mestno gledališče ljubljansko, Gledališče Glej, Cankarjev dom in Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo. V zadnjih letih pa se vedno bolj uveljavlja kot pisec besedil za otroke. Za svoj prvenec *Citronček in Giovanin*, ki je izšel leta 1999 pri založbi Libris, je prejel tudi nagrado na mednarodnem natečaju za ilustrirano zgodbo *Sulle ali delle farfalle*, ki se odvija v videmski pokrajini, točneje v Bordanu blizu Humina. Že leto kasneje pa si je z delom Mesto 2000 prislužil nominacijo na mednarodnem literarnem natečaju Brez meje v Trentu.

Med vsemi skupinami, ki so nastopile na letošnjem Gledališkem vrtiljaku, pa je bila kop-

ska izjema. Otroci in njihovi starši, ki so se zbrali v Marijinem domu pri Sv. Ivanu, so lahko spoznali še eno gledališko govorico, poleg igralske in lutkovne, s katerima so se seznanili že na prejšnjih srečanjih. Tokrat je bil na vrsti balet. Na besedilo si je koreograf Siniša Bukinac zamislil elegantne, živahne in učinkovite gibe, ki so ponazarjali nastopajoče osebe. Te so prikazali plesalci Tomaž Simatovič, Marija Slavec, Tina Bašič, Patricija Sosič in sam Siniša Bukinac. Njegova umetniška pot se je začela s šolanjem v newyorških plesnih centrih, nadaljevala se je na seminarjih v okviru Dunajskih plesnih tednov in v drugih delavnicah priznanih plesnih pedagogov ter koreografov. Svoje plesno znanje uveljavlja tudi kot gost drugih gledaliških in plesnih ustvarjalcev ter kot sodelavec režiserjev Katje Pegan, Emila Hrvatina in Arielle Vidach ter Mateja Kejžarja. Na podlagi koreografske plesnega prvenca Razodetje Nejca Zaplotnika je bil povabljen k projektu pariške neodvisne plesne skupine Sweet Move Comapny. Leta 1998 je prejel prvo nagrado na drugem

FOTO KROMA

mednarodnem festivalu koreografskih miniaturn v Beogradu.

Plesne točke, ki so se zvrstile na svetoivanskem odru, je povezoval naš - tržaški profesionalni igralec Danijel Malalan. Iz njegovega pripovedovanja smo zvedeli, kdo so trije 'svički' Mik, Mok in Mak. Prvi je strasten športnik, drugi požrešni lepoteč, tretji pa je osliček posebne sorte. Rad se spreha in radovedno opazuje svet okoli sebe. Včasih se pogovarja z živalmi v gozdu in zapleše z vetrom. Ko se brezskrbna leta na jasi ob gozdu končajo, morajo trije bratci v solo, kjer spo-

znajo veliko zanimivih sošolcev, med katerimi je tudi kozica Rozica. Mik jo povabi na nogometno tekmo, a se tako zapoti v dogajanje na dvorišču, da sploh ne migne, ko ga Rozica zapusti. Mok pa povabi kozico na ples in na večerjo, a ji ves čas govori le o svojih oboževalkah, o tem, kako si krtači grivo in kako se njegova dlaka čudovito blešči v soncu. Tak "zanikr robavs" res ni primeren za nežno kozico, ki odkrije njej sorodno dušo v tretjem bratcu, v prijaznem in sanjavevemu Maku. Ko se hudobni volk približa kozici, da bi jo skušal,

jo vpraša, kaj počenja s tistim tihim dolgočasnežem, ki je stalno zatopljen v knjige. "Rada imam Maku. On je prijazen in se z mano pogovarja, v njem je nekaj skrivnostnega in posebnega." Volk pa ne razume, kaj je tako skrivnostnega in posebnega v tistem oslu. "Luno vprašaj", mu preprosto odvrne Rozica. Še danes se hudobni volk trudi in na vse pretege kliče mesec, odgovora pa ne dobi.

Po uradnem delu, ki se je zaključil z navdušenim ploskanjem vseh prisotnih, je bilo na vrsti nagrajevanje najlepših risbic, na katerih so mladi gledalci Gledališkega vrtiljaka poslali svoje najljubše gledališke junake. Posebno nagrado pa so prejeli tisti obiskovalci, ki so se izkazali za zelo zveste gledalce, ker so se tako potrudili, da so na vsako predstavo prinesli svoj prispevek. Darila za mlade nagrajence je tudi tokrat poklonila Zadržna kraška banka.

Organizatorji so z iztekajočo se sezono zadovoljni, najprej zato ker so tudi tokrat dvorano Marijinega doma zapuščali nasmejani obrazi in pa zato, ker žanje štiri leta 'stara' pobuda iz leta v leto več zanimanja v našem prostoru. To potrjuje, da je bila zamisel Gledališkega Vrtiljaka pravilen odgovor na potrebo najmlajših članov naše skupnosti.

AL

VELIKONOČNI SEMINAR

MANJŠINCI V FRIZIJI

Devet mladih iz Trsta in okolice se bo v petek odpravilo v Frizijo na enotedensko srečanje mladih pripadnikov evropskih manjšin. Osem fantov in eno dekle - člani Mladih v odkrivanju skupnih poti in Mladinske sekcije Slovenske skupnosti - se bodo tudi letos udeležili t.i. Easterseminarja, to je srečanja, ki ga vsako leto prireja ena izmed organizacij, vključenih v evropsko zvezo mladinskih manjšinskih organizacij YEN (Youth of European Nationalities).

Letošnje srečanje gostijo mladi Frizijci. Več kot 100 mladih z vseh koncev Evrope se bo zbralo v mestecu Grou, letoviščarskem kraju ob jezercu v severozahodni Nizozemski. Tam bodo spoznavali stvarnost, v kateri živijo Zahodni Frizijci, zgodovino in znamenitosti kraja, udeležili se bodo raznih delavnic in občnega zbora YEN-a. Nekateri člani slovenske delegacije iz Trsta Frizijo že dobro poznajo, saj so se že kdaj udeležili kakega srečanja ali izmenjave, ki jih je organizirala prijateljska organizacija FYK, drugi pa bodo tja odšli prvič.

Srečanje bo trajalo od sobote, 23., do petka, 29. marca.

BREDA SUSIČ

CERKEV V MISIJONIH

Priloga Novega glasa dne 21. marca 2002 - Odgovorni urednik: Jurij Paljk

Pripravilo

MISIJSKO SREDIŠČE goriške nadškofije

"Cerkev se ne more odreči misijonski dejavnosti do narodov in najvažnejša naloga poslanstva ad gentes ostaja oznanjati Kristusa, ki je Pot, Resnica in Življenje. (Jn 14,7) V njem najdejo ljudje odrešenje.

Janez Pavel II.
(NOVO MILLENNIO INEUNTE)

Dokument italijanskih škofov za prvo desetletje v novem tisočletju ("Oznanjati evangelij v svetu, ki se spreminja") nam gotovo pomaga osvežiti zavzetost do misijonov in podporo evangelizaciji vseh narodov.

Že sam naslov vsebuje usmeritev misijonskega delovanja in poudarja to nalogo.

Svetopisemska podoba misijonskega poslanstva je uvod v 1. Janezovo pismo: "Kar je bilo od začetka, kar smo slišali, kar smo na svoje oči videli, kar smo opazovali..., to vam oznanjamo" (1 Jn. 1).

Vera se rodi iz poslušanja, iz kontemplacije, izkustva, iz pogleda na Kristusa in postane poslanstvo. Pred tem pa se je potrebno vprašati o "aktualnosti Boga", o možnostih in vprašanjih, ki jih ima Cerkev v današnjem času, in o morebitnih spremembah, ki se zahtevajo od nas.

Oznanjati evangelij je prvenstvena naloga Cerkev. Veselo oznanilo se uresničuje in širi iz evharistične skupnosti; to je občestvo vseh, ki redno, zavzeto sodelujejo pri nedeljski evharistiji. Širiti se mora na vse krščence in ovrednotiti vse možnosti stikov z njimi ob sklenitvi sv. zakona, birne otrok, ob po-

NADŠKOFOVA POSLANICA

OZNAJATI EVANGELIJ

sebnih življenjskih trenutkih, kot sta trpljenje in smrt.

Končno se mora raztegniti na širšo

človeško skupnost s poslanstvom ad gentes, v kolikor nam je sam Jezus Kristus naročil zavzeto evangelizacijo v svetu.

Osebek misijonskega poslanstva je občestvo učencev - Cerkev in ti so zreli kristjani, pripravljeni na oznanjevanje in imajo stil Jezusa, ki je bil ponižen in služabnik ter je prišel med ljudi, da bi z njimi delil evangelij.

Na začetku 3. tisočletja, v letu 250. obletnice ustanovitve naše škofije, moramo imeti poslanstvo ad gentes stalno na vidiku in kot vzor pastoralne dejavnosti.

Povabilo afriškega škofa iz mesta Yamoussoukro (na Slonokoščeni obali), da bi prenesli naš misijon iz kraja Kossou v prestolnico, nas mora vse - duhovnike, laike, redovnike in redovnice - pritegniti k sodelovanju za to novo misijonsko avanturo.

O tem se je z odobravanjem izrekla velika večina članov škofijskega duhovniškega sveta.

Vsi se bomo obvezali, da bomo spodbujali nove duhovne poklice, razpoložljivost, navdušenost, ljubezen do evangelija, da bomo tako res Cerkev v službi Kristusovega poslanstva.

+Dino De Antoni
goriški nadškof

250 LET GORIŠKE NADŠKOFIJE

Dvestopetdeset let je gotovo dolga doba v življenju vsake ustanove, saj se v tem času lahko zgodi marsikaj, kar deloma ali pa tudi popolnoma spremeni bistvo ustanove same.

V naši krajevni Cerkvi praznujemo letos obletnico čisto posebne ustanove, to je ustanovitve goriške nadškofije. Praznovanje te obletnice nikakor ni samo sebi namen, tudi ni spomin na neki zgodovinski dogodek iz preteklosti, ampak je mnogo več: poudariti hoče življenjsko dejavnost naše krajevne Cerkev, dejavnost, ki se nadaljuje tudi danes in ki se bo nadaljevala v bodoče.

Že ob svojem nastanku je goriška nadškofija dokazala vso svojo življenjsko silo, saj se je že takoj v začetku znašla med različnimi narodi, med katerimi je morala delovati. Tako so v velikem centralnem semenišču, ki je bilo ustanovljeno prav v tistih letih, študirali semeniščniki različnih narodnosti. Vsi ti semeniščniki so živeli skupaj in so se skupaj pripravljali na duhovniško poslanstvo med ljudstvi goriške Cerkev, naslednice oglejske Cerkev, preko katere se je v naših krajih razširila krščanska vera.

Seveda pot goriške Cerkev zaradi raznolikih zgodovinskih okoliščin ni bila vedna lahka. Večkrat je na tej poti naletela tudi na ovire, vendar se njeno poslanstvo ni nikoli prekinilo.

Prav zavest tega poslanstva je goriško Cerkev privedla do odločitve, da je pred 30 leti ustanovila svojo misijonsko postojanko v Afriki in tako dokazala, da se to njeno poslanstvo ne odvija samo na krajevni oziroma srednjeevropski ravni, ampak da je tudi in predvsem vesoljno, kot to zahteva enciklika "ad gentes."

Danes smo mi vsi poklicani, da to poslanstvo naše krajevne Cerkev nadaljujemo in še utrdimo ter tako pripomoremo k rešitvi tudi tistih vprašanj in težav, s katerimi se sooča vesoljna Cerkev.

Škof iz Yamoussoukro, to

je iz škofije, v kateri je leta 1973 v Kossou bila ustanovljena naša prva misijonska postojanka, nas prosi, da bi opustili misijon v Kossou ter ustanovili novo misijonsko postojanko v samem mestu Yamoussoukro, v okraju Morofé.

Yamoussoukro je glavno središče Slonokoščene obale. Njegovo prebivalstvo naglo narašča. V njem je na desettisoče študentov, ki obiskujejo višje srednje šole.

Skupina iz kraja Kossou, ki se bo preselila v Morofé

Sozi našo škofijo teče reka Soča, o kateri pravijo, da je ena najlepših rek v Evropi. Soča priteče iz osrčja Julijcev in nesebično odnaša svoje vode v Jadransko morje. V teh vodah, ki se stalno gibajo, živi na tisoče rib. Če bi Soča nekega dne izjavila: "Dovolj je! Naveličana sem nositi svoje vodovje morju!" in bi se ustavila na ravnini med Gorico in Gradiščem, bi postala le močvirje in na tisoče rib bi poginilo.

Primerjava je z lahkoto razumljiva: cerkveno občestvo, ki bi skrbelo samo zase, za lastne probleme, za pastoralo le svojih vernikov in bi si le malo ali nič prizadevalo za širjenje veselega oznanila vsem ljudem, tako občestvo bi bilo obsojeno na počasn propad. Goriška nadškofija je po 2. svetovni vojni pustila polovico svojega ozemlja in prebivalstva takratni Jugoslaviji (današnji Sloveniji). Škofija šteje 182.000 prebivalcev in po navodilih 2. Vatikanskega koncila se je sklenila odpreti svetovnemu misijonskemu poslanstvu.

Na dan svojega škofovskega posvečenja dne 3. septembra leta 1967 je msgr. Pietro Cocolin rekel meni, svojemu mlademu tajniku: "Zapomni si, da sem posvečen za ves svet, ne samo za Gorico." In takrat se je začela ta čudovita pustolovščina. Nekaj mesecev zatem, in sicer februarja 1968 in ponovno v letu 1969, je prišel na obisk v razne kraje naše škofije apostol gobavcev Raoul Follereau, ki nam je spregovoril.

To so bila leta mladinskega protestništva in na veliko presečenju vseh od prav mladi napolnili športno palačo, kinodvorane in cerkve, da bi prisluhnili starejšemu in bolnemu možu, ki je govoril o bratstvu,

POGLED NA VEČ KOT TRIDESET PRETEKLIH LET VEDNO DALJE, NA POTI, KOT SOČA!

o solidarnosti bogatega zahodnega sveta do revežev po svetu in med temi posebej do najrevnejših med revnimi: do gobavcev.

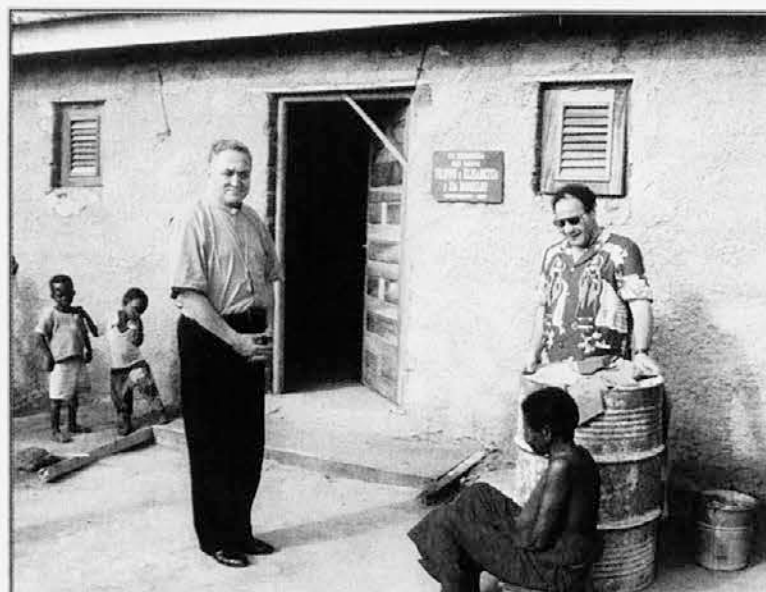
Takrat so se angažirale mladinske skupine, župnije, šole vseh stopenj ter vrst in zgodili so se čudeži z neverjetno zastojnostjo in velikodušnostjo.

Ti dogodki so privedli do prvega obiska, ki sva ga nadškof Cocolin in podpisani opravila v Afriki leta 1970. Uradno sva odprla gobavsko naselje Manikrò na Slonokoščeni obali. Tam je zdaj ena od desetih postojank, ki so zaupane našemu misijonu v mestu Bouakè.

Na praznik Gospodovega razglasenja leta 1973 je nadškof izročil misijonski mandat trem duhovnikom, redovnicam in laikom.

To pa je bila oznaka takratnega odposlanstva, da je škofija kot taka odpotovala s svojimi duhovniki, "redovnicami" Božje previdnosti in laiki. Vsi skupaj, združeni, da bi prinesli dar evangelija v imenu goriške Cerkve. In zatem decembra 1975 še druga misijonska postojanka, ki smo jo odprli v okolici mesta Bouakè in z enakimi značilnostmi: duhovniki, redovnice, laiki - združeni za evangelizacijo.

V naslednjih letih se je delovanje za misijone in za človeški napredek razširilo na države Burkina Faso, kjer smo še prisotni, na Mali in kasneje na Togo tudi po zaslugi nevladne organizacije CVCS (Center prostovoljcev za mednarodno sodelovanje v razvoju), ki je takrat nastala.

Hišica za gobavce v kraju Manikrò

Do sedaj sta Misijonsko središče in CVCS odposlala v misijone skupno 110 oseb: 18 duhovnikov, okrog 40 redovnic in več kot 50 laikov, med katerimi je bilo nekaj zakonskih parov. Naslednik škofa Cocolina msgr. Bommarco je trikrat obiskal škofijske misijonske postojanke. In sedanji nadškof De Antoni se je po še ne štirih mesecih od svojega prihoda v škofijo podal na Slonokoščeno obalo in v Burkino Faso, da bi se srečal z našimi misijonarji.

V vseh teh letih je rasla misijonska zavzetost vseh naših ljudi. Trenutno deluje v naši škofiji preko 40 misijonskih skupin, ki se srečujejo mesečno, da rastejo in se ozaveščajo o misijonskih dejavnostih, in to v treh različnih krajih naše škofije.

Že 28 let imamo misijonsko postno akcijo, med katero so po-

vabljeni misijonarji iz različnih kongregacij, da posredujejo svojo misijonsko izkušnjo po šolah, župnijah in različnih verskih skupinah. Treba je poudariti tudi pripravljenost mnogih laikov, da za mesec dni ali več odidejo pomagat misijonarjem, ki jih potrebujejo in zanje povprašujejo. Laiki tako nudijo svoje strokovno znanje na razpolago misijonom.

V teh izkušnjah so se tudi ovrednotili in z nami povezali številni "goriški misijonarji v svetu". Gre za misijonarje, ki so po rodu iz naših krajev, iz naše škofije in delujejo na petih celinah. Z njimi smo si začeli redno dopisovati in najbolj pomembna pisma enkrat letno objavimo v zajetni publikaciji. Vsakemu tudi pošiljamo občasno denarno pomoč, da tako lahko začuti na konkreten način povezanost z domačo zemljo.

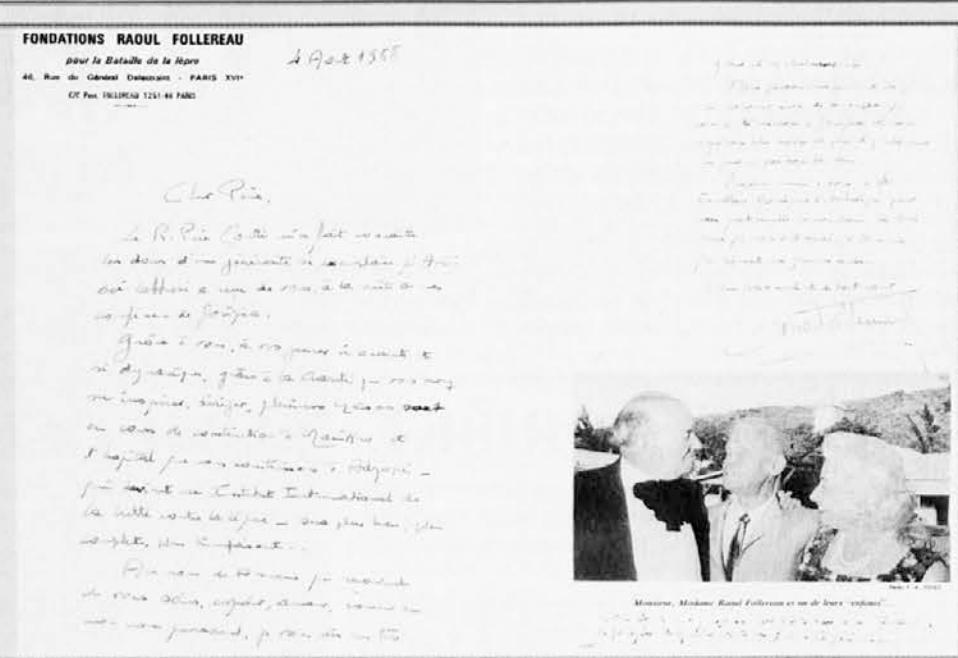
Zelo uspela pobuda so posvojitev semeniščnikov, ki jih predlaga "Papeška ustanova sv. Petra apostola". Do sedaj imamo že 476 takih posvojitev.

V zadnjih letih pa je prišlo do nove misijonske avanture po padcu pregrad, ki so nas ločevale od vzhodne Evrope. Goriška škofija, ki leži zemljepisno na skrajnem severovzhodu Italije, je razširila svojo prisotnost na romunsko deželo Moldavijo.

Misijonski urad je omogočil, da se je škofija v mestu Jasi odprla vesoljni misijonski dejavnosti. Začeli so s tečajem za misijonsko pripravo laikov. Nekateri moldavski duhovniki so obiskali goriške misijonske postojanke v Afriki in sedaj je pet misijonarjev odpotovalo na Slonokoščeno obalo in v Togo. Ti moldavski misijonarji niso v Afriki zato, da bi pomagali goriškim, ampak ker bi radi v bodoče odprli svojo samostojno postojanko škofijskih duhovnikov "Fidei donum" v Afriki. Naše delo je zato usmerjeno v njihovo popolno osamosvojitve. Škof Ahouanan, ki je odgovoren za našo prvo misijonsko postojanko na Slonokoščeni obali, nas je sedaj zaprosil, da bi sprejeli nov misijon v mestu Yamoussoukro, točneje v tamkajšnjem predmestju Morofè. Tako bi zapustili sedanji Kossou, ki bi ga lahko sprejeli afriški lokalni duhovniki. To je nova velika naloga, ki naj bi si jo zadala goriška nadškofija. Nova odgovornost torej, ki naj bi osmišljala proslave ob 250. ob letnici njene ustanovitve.

Naša škofija si želi vedno ostati na poti.

G. Giuseppe Baldas,
ravnatelj goriškega misijonskega središča

Nadškof De Antoni na obisku v gobavskem naselju Manikrò dne 25. januarja 2000 - desno: pismo apostola gobavcev Roula Follereauja.

Minilo je že 34 let, odkar je prvič obiskal goriško nadškofijo apostol gobavcev Raoul Follereau. Takrat je imel vrsto zanimivih srečanj za osveščanje ljudi v Gorici, Červinjanu, Gradežu, Tržiču in v Ronkah. Mnoge je takrat presenetila izredno številna prisotnost naših ljudi na teh srečanjih. Na tisoče ljudi je prisluhnilo starejšemu gospodu, ki je v francoščini govoril o gobavosti in gobavcih. Za samega Raoula Follereauja je šlo za presenečenje, saj se je čudil tako širokemu zanimanju

ZGODOVINSKI DOKUMENT ŠE IZ ZAČETNEGA OBDOBJA PISMO RAOULA FOLLEREAUJA

in zavzetosti s strani poslušalcev, česar si ni pričakoval. Njegova misel in tudi občudovanje sta lepo izražena v pismu, ki ga je lastnoročno napisal dne 4. avgusta 1968. Pismo objavljamo prevedeno in je važen zgodovinski dokument Misijonskega središča naše škofije.

Dragi oče!
Gospod P. Corti mi je predstavil darove,

ki ste jih tako velikodušno poslali "Prijateljem gobavcev" po mojem predavanju v Gorici.

Hvala lepa vam in vaši tako goreči in živahni mladini. Zaradi dobrodelnosti, ki ste jo znali zbuditi in organizirati, se v kraju Manikrò gradi že veliko hiš. Bolnišnica, ki jo gradimo v vasi Adzope, bo postala mednarodni inštitut za boj proti gobavosti. Postala bo lepša, bolj popolna in koristna. V

imenu vseh tistih, ki so deležni vaše oskrbe, upanja, ljubezni in tudi v svojem imenu vam izrekam toplo zahvalo.

Midva z ženo hraniva hvaležen spomin na sprejem, ki sva ga doživela v Gorici, in zelo upava, da nama bo dana radost vrnitve. Upava, da ne čez dolgo časa.

Ponovna zahvala Vam, ekscelenci msg. R. Nadškofu za njegovo očetovsko dobrohotnost, vsem, ki so nam pomagali, in vsem, ki imajo radi naše uboge prijatelje. Iz vsega srca in z zvestobo.

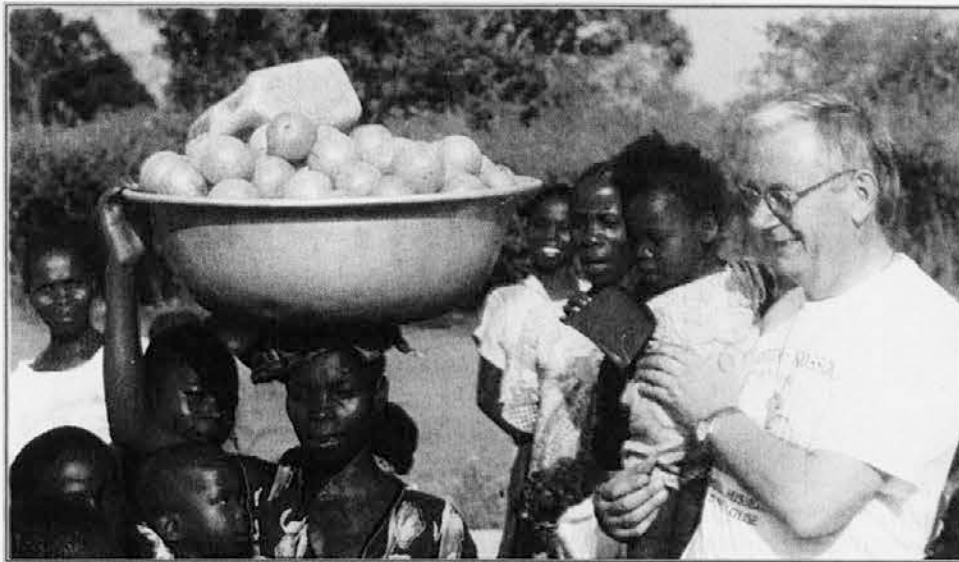
Raoul Follereau

IZ KOSSOU NAM PIŠE PIERPAOLO SORANZO "NISI SAM, MI VSI SMO S TEBOJ"

Dragi prijatelji! Neizmerno sem hvaležen Bogu, da sem že petič v tej deželi. Vsakokrat, ko stopim z letala na afriška tla, se mi zdi, da mi nekdo pravi: "Nisi sam; mi vsi smo s teboj!"

MI! To ste vsi vi, ki me pri mojem delu spremljate s svojo molitvijo, s svojimi žrtvami in s svojo gmotno podporo. To sem lahko spoznal tudi med svojim zadnjim obiskom pri vas. Koderkoli sem hodil, od Brazzana do Aiella, od Červinjana, Campolonga in Škocijana do Tržiča, vsepovsod sem natekel na topel sprejem in izredno veliko zanimanje za misijonsko delo. Pa ni ostalo samo pri zanimanju. Tudi konkretno ste mi pomagali in mi izročili denarna sredstva za misijonsko delovanje župnije v Kossou. Zato mi dovolite, da vam izrečem svoj veliki HVALA za vse, kar ste naredili, kar delate in kar boste še naredili zame osebno in za vse misijonske dejavnosti na splošno.

Prav gotovo bi mi misijonarji brez vaše pomoči ne mogli dosti narediti. Če se nam posreči, da kateremu teh naših temnopoltih bratov vlijemo upanje in mu spet privabimo nasmeh na obraz, ko mu pomagamo v

Misijonar Pierpaolo v eni od vasic misijona Kossou.

duhovnih in telesnih potreb, je to vaša zasluga. Da, kajti če lahko svoje poslanstvo opravljamo v okolju, ki se tako zelo razlikuje od našega, med ljudmi, ki so po miselnosti, kulturi, veri in navadah tako zelo različni od nas, se za vse to moram zahvaliti tudi vašim molitvam. Po zaslugi vaše velikodušnosti svoje pastoralno delo izvršujemo tudi v oddaljenih naseljih in tu komu priskočimo na pomoč v njegovi bolezn ali pa mu pomagamo, da pošlje otroke v šolo, ali kakšni družini preskrbimo delo tako, da prav z vašo denarno

pomočjo uresničimo kakšen majhen načrt... Zato še enkrat: hvala!

Po težkih dogodkih v ZDA 11. septembra 2001 se mi zdi še bolj nujno kot kdajkoli prej, da Kristusovo sporočilo po vsem svetu spozna čim večje število ljudi. Prepričan sem namreč, da današnji svet kljub vsem tehničnim in drugim dosežkom nujno potrebuje trden zakonik, na katerega se lahko opre. Mi, ki smo ta zakonik spoznali, ga ne smemo obdržati zase in niti ne smemo malomarno zamahniti z roko in reči: "...saj ima že itak vsak svojo vero!"

Seveda ne sme nihče svoje vere vsiljevati. Vendar današnji svet od nas kristjanov zahteva, da ostanemo kristjani in to tudi takrat, ko se srečamo z ljudmi, ki o sebi trdijo, da so brezverci in da jih vera ne zanima, ali pa so druge vere. Sv. Peter je kristjane vzpodbujal, "naj bodo vedno pripravljene, da bodo vsakemu, kdor bo hotel vedeti za razlog njihovega upanja, dali odgovor, toda krotko in prijazno." (1 Peter 3,15)

In Janez Pavel II. nas v svoji poslanici ob svetovnem misijonskem dnevu iz leta 2001 takole opominja:

"Kdor se je v resnici srečal z Jezusom Kristusom,

ima dolžnost, da Ga oznanja tudi drugim."

Misijonsko poslanstvo, h kateremu smo vsi poklicani, - MI, ki nam pri našem delu pomagata vi in vaši predstavniki v daljnih deželah, in - VI, ki vam pomagata naše mlade in majhne skupnosti, ki z vašo pomočjo delujejo v različnih okoljih, to naše skupno misijonsko poslanstvo je, da oznanjamo, da samo v Kristusu, ki je Pot, Resnica in Življenje, najdemo ljudje rešitev, in sicer ne samo v onostranstvu, ampak že tu, zdaj!

Misijonsko poslanstvo je dolžnost nas vseh. Vsi moramo biti misijonarji: misijonarji s svojimi molitvami in tudi s svojim konkretnim delom povsod tam, kjer živimo.

Dragi prijatelji, kadar smo utrujeni in nam je težko pričati za Kristusa, ki živi v nas, se spomnimo na vse tiste, ki vsak dan znova kljub težavam in trpljenju obnavljajo svojo življenjsko predanost Kristusu. Prisluhnimo rotečemu Kristusovemu vabilu, ki kliče vsem nam: "Pojdite po vsem svetu in bodite pričevalci moje ljubezni! Pojdite po vsem svetu in oznanjajte moj evangelij!"

Vsem vam želim, da bi misijonska zavest v vas vedno bolj rasla in se krepila!

NAŠI MISIJONARJI PRIČAKUJEJO POMOČ

Gospod Flavio ve, da je veliko dečkov, ki čakajo na prevoz... in pričakuje pomoč.

Onaših duhovnikov "Fidei Donum" bolj malo opišemo in to tudi zato, ker se tudi oni bolj poredko oglašajo. Vsekakor pa vemo, da so prisotni na naših dveh misijonskih postojankah v Kossou in Nimbo-Bouake in da tam opravljajo svoje zahtevno vsakdanje delo, ki ni lahko, ki pa jim prav gotovo prinaša tudi mnogo zadoščenja.

Gotovo je tudi, da ti misijonarji niso pozabljeni in osamljeni, saj imamo z njimi vsakovrstne stike. Dobro tudi vedo, da imajo oporo v škofiji in da jih tu imajo vsi radi, o čemer se še bolj prepričajo, ko pridejo domov na dopust. Oni so tisti, ki skrbijo za verske skupnosti v raznih naseljih, in oni so tudi tisti, ki vodijo katehiste in tisoče katehumenov in kristjanov. Kot že misijonarji, ki so tam delovali pred njimi, namreč don Luciano Vidoz, don Chino Raugna, don Flaviano Scarpin, don Franco Dario, don Maffeo Zambonardi, don Paolo Zuttion, so oni tisti, ki odločajo, kje je v raznih naseljih potrebno zgraditi cerkev ali kapelo ali pa prostore za katehezo. Oni odločajo, kje je treba ustanoviti zadrage, nadzorovati dela pri prenovitvi tehnične šole v Kossou ali na novo zgraditi šolo v Tiepli, pomagati civilni bolnišnici v Kossou, skrbeti za kontejnerje, itd.

Vse to je našim misijonarjem v pomoč pri evangelizaciji tistih, ki niso kristjani, in je opora pri duhovni oskrbi tistih, ki so že kristjani.

Don Pierpaolo, don Michele in don Flavio so po značaju zelo družabni. Zato so radi v družbi, še posebej v družbi sobratov. Bili bi zelo srečni, če bi se jim za nekaj let pridružil še kakšen duhovnik iz goriške škofije in z njimi delil misijonske izkušnje. Ta njihova želja postaja zdaj, ko bo goriška nadškofija opustila misijon v Kossou in prevzela večjega v Morofé, že kar prava prošnja.

Morda bo prav obletnica 250-letnice obstoja goriške nadškofije nudila priložnost, da se bo za misijone v Afriki odločil še kakšen duhovnik. Tam ga vsi željno pričakujejo.

Nadškof na obisku v tehnični šoli (v kraju Kossou).

GORIŠKI MISIJONARJI PO SVETU

1. S. Kristina BAJC iz Ajdovšine
- Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja **EGIPT**
2. P. Claudio BATTISTUTTA iz Fiumicella - Pime
ITALIJA
3. S. Adele BIANCOTTO iz Červinjana
- Hčere Naše Gospe Snežne **ITALIJA**
4. P. Claudio BORTOLOSSI iz Strassolda
- Misijonarji sv. Ksaverija **KOLUMBIJA**
5. S. Ulderika Bressan iz Aiella v Furlaniji
- Mis. sestra frančiškanka
klarisa Presvetega Zakramenta **ITALIJA**
6. S. Pierfernanda CALLIGARIS iz Pierisa
- Misijonarke Consolate **TANZANIJA**
7. S. Lucia CATALANO iz Nabrežine
- Misijonarke Brezmadežne - P. Kolbe **BOLIVIJA**
8. Don Dionisio COSSAR
- Ognjiščarji **ITALIJA**
9. Ivana COSSAR iz Ogleja
- Laična misijonarka **BURKINA FASO**
10. S. Bernarda CUCIT iz Krmina
- Dorotejka **BURUNDI**
11. P. Fabio D'AGOSTINA iz Strassolda
- Misijonarji ksaverijanci **MOZAMBIK**

12. P. Franco DALTIN iz Červinjana v Furlaniji
- Družba Božje Besede **MEHIKA**
13. P. Mario DIANA iz Aiella v Furlaniji
- Škofijski duhovnik **GUATEMALA**
14. S. Elda FORCHIASSIN iz Ločnika
- Usmiljenka **ARGENTINA**
15. S. Bogdana KAUCIČ iz Ledine
- Usmiljenka **RWANDA**
16. S. Elizabeta LIKAR
- Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja **EGIPT**
17. P. Danilo LISJAK iz Vipave
- Selezijanec **RWANDA**
18. S. Maria Dolores Lisjak iz Šempetra pri Gorici
- Misijonarka iz Combonijeve družbe **EGIPT**
19. S. Flavia LUCA iz Aiella v Furlaniji
- Klarise franč. misij. Presv. Zakramenta **ROMUNIJA**
20. P. Tito Marega iz Červinjana
- Lazarist **BRAZILIJA**
21. P. Rinaldo OLIVO iz Campolonga
- Misijonar Consolate **TANZANIJA**

22. S. Maria PACOR iz Romjana
- Hčere Marije Pomočnice **MEHIKA**
23. P. Stanko PAULIN iz Grgarja
- Salezijanec **HONG KONG**
24. P. Ambrosio RINALDI iz Campolonga
- Kapucin **BRAZILIJA**
25. P. Hilarij RUDEŽ iz Gorice
- Jezuit **ZAMBIJA**
26. P. Ernest SAKSIDA iz Dornberka
- Salezijanec **BRAZILIJA**
27. S. Lucia Mary SCAREL iz Scodovacce
- Misijonarke Consolate **ITALIJA**
28. S. Maria SELLENATI iz Giassica
- Karmeličanka - usmiljenka **FILIPINI**
29. P. Paolo SPANGHERO iz Turriaca
- Misijonar Pime **TAIWAN**
30. P. Ivan ŠTANTA iz Mirna
- Lazarist **MADAGASCAR**
31. P. Giuseppe TEMON iz Ločnika
- Škofijski duhovnik **ARGENTINA**
32. S. Gabriella TRIPANI iz Gorice
- Misijonarka Brezmadežne **ITALIJA**
33. P. Giuseppe VINCI
- iz Aiella v Furl. - Misijonar Consolate **BRAZILIJA**

Od leve proti desni: učiteljci Mihaela GherghelUCA in Monica Bogdanel, ki delujeta v vrtcu vasice Kouwe (Togo) - bolničarki Monica Benedic in Mihaela Gal, ki delata v kraju Anonkua-Koute (na Slonokoščeni obali) - romunski misijonar p. Adriano Stoica z župnikom Emmanuelom na misijonu Nimbo, v mestu Bouaké (na Slonokoščeni obali)

V nedeljo, 7. oktobra, je potekalo v katedrali mesta Jasi v Romuniji posebno, zgodovinsko pomembno slavje in edinstveno v svojem obstoju: izročitev misijonskega mandata šestim mladim kristjanom, ki so hčere in sinovi tamkajšnje zemlje. Gre za dva duhovnika in štiri laične misijonarke. Nikoli se še ni bilo zgodilo doslej, da bi ta Cerkev na Vzhodu poslala v svet tako veliko skupino misijonarjev, da bi oznanjali evangelij. Poslal jih je njihov škof msgr. Petru Gherghel. Imena šestih odposlanih so ta: p. Adrian Stoica, p. Isidoro Mirt, Monica Benedic in Mihaela Gal, Monica Bogdanel in Mihaela GherghelUCA. Nekaj čudežnega je v

ZGODOVINSKI DOGODEK: IZROČITEV MISIJONSKEGA MANDATA PET ROMUNOV V AFRIKO Z NAMI

tem, kako je misijonska zaveza rastla v tej škofiji na meji z Ukrajino in rusko Moldavijo.

Leta 1992 so se redovnice Božje previdnosti nastanile v mestu Adjudeni, v veliki moldavski župniji, da bi se tam posvetile vzgoji in formiranju mladine.

V tem poslanstvu so jih spremljale desetine prostovoljcev iz naše škofije in iz misijonskega urada. Mnoga potovanja so prinesla najprej zanimanje, nato poznavanje in končno razlago obveznosti, ki je naloga vsakega cerkvenega občestva, da postane misijonsko naravnano. Skupina mladih romunskih duhovnikov se je začela zani-

mati za misijonsko delo in se redno zbirati za študij in pripravo na ta poklic. Med tem časom pa je duhovnik iz Bukarešte zaprosil za odhod v misijone, v Afriko, z našo škofijo in je deloval na postojanki Kossou. Bil je g. Valerio Dumea. Tudi semeniščniki so postali bolj dovzetni za misijonska vprašanja, saj so bili deležni predavanj z dia-pozitivi o misijonih. Okrog deset je bilo teh, ki so izrekli svojo pripravljenost za odhod. Od teh sta bila dva poslana v Gorico, da sta zaključila teološke študije, in sicer Gabriel Cimpoiesu in Ernest Roca.

V mestu Jasi so bili tudi laiki vključeni v pripravo

za misijonsko animacijo. Oktobra 1998 so začeli prvi tečaj o misijonskem delu za laike. Trajal je dve leti in ob koncu je v nekaterih dozorela odločitev, da zaživijo misijonsko izkušnjo. Medtem je v tamkajšnji škofiji nastalo škofijsko misijonsko središče. Vodi ga mladi duhovnik g. Benone Lucaci, ki je že obiskal goriške misijonske postojanke v Afriki. Izbranih je bilo šest kandidatov misijonarjev. Ti so po ustrezni jezikovni pripravi obiskovali tudi poseben tečaj (junija in julija lani). Organizira ga ustanova CUM iz Verone in pripravlja misijonarje, ki nameravajo odpotovati v

Afriko. In končno, kot rečeno, misijonski mandat, ki so ga izročili: njihov škof msgr. Petru Gherghel, pomožni škof msgr. Aurelio Perca. Prisotni so bili tudi ravnatelj goriškega Misijonskega središča g. Giuseppe Baldas, redovnice Božje previdnosti, ki delujejo v Romuniji, in veliko vernikov. Tri dni zatem so mladi misijonarji že dospeli v misijone, in sicer na tri različna mesta. G. Adriano Stoica je bil dodeljen misijonu Nimbo-Bouake, obe bolničarki - Monica Benedic in Mihaela Gal-sta odšli v bolnišnico sester Božje previdnosti v kraju Anonkua - Koute. Učiteljci Monica Bogdanel in Mihaela Gher-

ghelUCA pa že delujeta v otroškem vrtcu, ki ga vodijo redovnice Božje previdnosti na postojanki Kouwe v Togu.

Tako so se uresničile sanje, ki pa se še niso v celoti dopolnile. Škofija Jasi si namreč želi, da bi lahko dobila v nekaj letih lastno samostojno misijonsko postojanko "Fidei donum" v Afriki in ki bi na njej delovali romunski duhovniki, redovnice in laiki - vsi v službi lokalne Cerkve.

Mogoče se bodo sanje realizirale v kraju Kossou, ko ga bo zapustila naša škofija, da preseli svoje delovanje v Morofe, kot si želi tamkajšnji škof iz prestolnice Jamoussoukro, in bo to novi misijon.

NADALJEVANJE S PRVE STRANI 250 LET GORIŠKE NADŠKOFIJE

Okraj Morofé ima več kot 100.000 prebivalcev in nikogar ni, ki bi jim oznanjal evangelij. Škof nas je zato naprosil, da bi se v tem kraju postopoma naselili naši duhovniki, laiki in po možnosti tudi redovnice.

Na to prošnjo bi prav lahko odgovorili, da smo za Afriko storili že mnogo: ustanovili smo misijon v Kossou, v Nimbo in Bouaké. Lahko bi odgovorili, da je pomanjkanje duhovnikov in duhovnih poklicev sploh tudi pri nas občutno. Vsi ti razlogi bi bili gotovo tehtni, vendar bi to bili le človeški razlogi.

Naša škofija je napročena, naj znova dokaže svojo velikodušnost, ki naj priča o njeni življenjski moči in sposobnosti, da dar vere, ki ga je prejela, posreduje tudi drugim.

Prav zato, ker pot naše nadškofije ni bila vedno lahka in tudi zdaj ni, je naša želja, da se na tej poti ne ustavimo, ampak da na njej vztrajamo.

Naša nadškofija opravlja svoje poslanstvo že 250 let. Gospod Bog jo poziva, naj s tem poslanstvom nadaljuje tudi v bodoče, in to tudi na novih poteh evangelizacije, ki jo je pričela pred 30 in več leti.

g. Giuseppe Baldas

Goriški prostovoljci-zidarji z afriškimi sodelavci pri gradnji cerkve v kraju Djebonoua.

PESMI - MOLITVE MISIJONARJA IVANA ŠTANTE

Misijonar Ivan Štanta iz Mirna že dolgo vrsto let deluje zvesto in zagnano na Madagaskarju. Tam doživljajo v tem času težke razmere: stavke, proteste in izgrede... Potrebni so tudi naše molitve. Ivan Štanta, misijonar-pesnik, se v teh verzih občuteno obrača na očeta.

MISIJON

Prebiti čas
pri oznanjevanju blagovesti,
tolažiti ljudi na podeželju,
jim biti zdravnik
za dušo in telo...
Kako lep ideal!
A ko se vrneš domov,
kakšno občutje samote!
Nihče te ne sprejme,
nihče te ne pozdravi,
nihče te ne vpraša...
Edino psiček
ti priskaklja naproti...
Ognjišče je mrzlo,
kosila ni;
vse te čaka, kakor si pustil...
Vseeno sem zadovoljen.
Čutim, da, čeprav
nihče se me ne spomni,
ti si mi blizu.
S teboj,
tudi če strma je steza,
lažje se vzpenjam navzgor...

ČISTO STEKLO

Moj Bog, kako naj zate jaz pričujem,
tvojo besedo bratom oznanjujem,
ko v temi čakajo na tvoj obisk?

Jaz nisem luč, ne žarek tvoje luči,
a čisto steklo biti me nauči,
da žarek tvoj do brata bo prispel.

Le kadar moje steklo te zrcali,
prozornost moja v njih te hvali,
prozornost moja odseva tvoj smehlaj.

OZANJEVANJE BLAGOVESTI

Kako lepi so koraki
tistih, ki oznanjajo blagovest,
tistih, ki oznanjajo odrešenje
in pravo srečo.
Andrej in Janez sta se srečala s teboj
ob štirih popoldne
in hitro sta šla seznanit svojce...
Magdalena, ko te je spoznala,
je tekla v mesto praviti:
»Jezus je vstal, živi...«
Učenci, razpršeni od preganjanja,
so te oznanjali po Samariji
in Galileji...
Vsi smo povabljeni
k naporu evangelijskega ribolova.
Kdor zmore, naj skoči v barko
in poprime za mreže.
Če se strategiji držijo v obzidju,
vojaki nevedni pa zunaj,
kako naj se širijo
meje Kraljestva?!

OBISK AFRIŠKEGA ŠKOFA V GORICI

MSGR. PAUL AHOUANAN DJRÒ
PREDSTAVIL NOVO MISIJSKO
POBUDO V KRAJU MOROFÈ

V preteklih dneh se je zaradi svojih škofovskih zadolžitvev mudil v Rimu škof s Slonokoščene obale, točneje iz mesta Yamoussoukro, msgr. Paul Simenon Ahouanan Djrò. 7. in 8. marca je prišel tudi v Gorico na obisk delovne narave. Srečal se je s sobratom v škofovski službi msgr. Dinom De Antonijem in z misijonsko skupino goriške nadškofije. Sestanek je vodil neutrudni voditelj našega misijonskega središča msgr. Giuseppe Baldas. Srečanje je potekalo v odprtem, veselem vzdušju, kot se spodobi za dve sestriški cerkveni občestvi, ki se dogovarjata o bodočem sodelovanju. K temu je veliko pripomogel afriški škof s svojim veselim, nekoliko šegavim nastopom, ki je tipičen za našo splošno optimistično nara-

vnane Afričane. Goriški nadškof je poudaril, da smo z naše strani pripravljeni na odprto in enakopravno sodelovanje v duhu spoštovanja do kulture, navad, sestrske Cerkve. Škof Ahouanan je naglasil, da se obrača na Gorico s prošnjo po sodelovanju v novi, zahtevni pobudi, ker sam nima denarnih sredstev in niti pastoralnih delavcev za izpeljavo takega načrta.

V prihodnjih letih naj bi se goriški misijonarji umaknili iz dolgoletnega misijona Kossou in ga prepustili lokalnim duhovnikom. Začeli bi novo poslanstvo v bodočem glavnem mestu Slonokoščene obale Yamoussoukro. Kot znano, je to bil rojstni kraj nekdanjega dolgoletnega predsednika in "očeta države" Félixja Houphouët-Boigny-ja. V domačem kraju je

imel svojo razkošno rezidenco. In ker se je proglašal za zelo vernega katoličana, je baje na lastne stroške dal zgraditi v mestu ogromno in razkošno cerkev, ki s svojo kupolo močno spominja na baziliko sv. Petra v Rimu.

V prihodnjih treh, štirih letih bo mesto Yamoussoukro postalo prestolnica Slonokoščene obale, center države. Sedanji predsednik Gbagbò se bo tja preselil decembra 2003 z vlado, parlamentom in vsemi potrebnimi uradi. V tem času se na ta dogodek vneto pripravljajo. Ljudska Republika Kitajska zastoj gradi novo poslopje za Narodno skupščino, Avstrija pa palačo za Vrhovno sodišče. Kanada bo v bližini zgradila z lastnimi sredstvi deset tisoč stanovanj, v Afriki se navadno računa povprečno sedem do dvanajst oseb na družino, zato naj bi se v bodoče naselilo v nova stanovanja okrog 70 do 120 tisoč ljudi. Okraj bo postal tako najbolj naseljen v novi prestolnici. Ravnatelj misijonskega urada g. Giuseppe Baldas je preteklega januarja obiskal naše misijonske postojanke na Slonokoščeni obali ter v Burkini Faso. Škof Ahouanan ga je pospremil v Yamoussoukro, točneje na področje novega misijona v predmestju Morofè. Državne oblasti so namreč že darovale ozemlje 9 hektarov. Zemlja je neobdelana in se nahaja tik ob zidu, ki obkroža predsedniško

Sestre Božje previdnosti pri delu v gobavskem naselju Manikrò.

palačo z vrtom. V bližini že delujeta zavod za tisoč dijakov višjih šol in vsedrjavni kolegij za učitelje CAFOD, ki že šteje devetsto študentov in dvesto profesorjev. Vsi stanujejo v tamkajšnji okolici. Redovnice iz Verone so že obljubile, da bodo na področju ustanovile svoj otroški vrtec in osnovno šolo. V ta namen so že dobile od države v dar dva hektarja zemlje. V bodoče se bodo pri svojem pastoralnem delu posvečale tudi ženskam, deklicam, za njihov človeški in socialni napredek, saj so velikokrat zapostavljene in brez ustrezne vzgoje.

Na bodočem goriškem misijonu v Morofè naj bi po želji škofa Ahouanana delovali duhovniki "Fidei donum", že imenovane veronske redovnice in laiki. Z našimi misijonarji naj bi sodeloval tudi mlajši domači duhovnik, ki bi se zlasti posvečal pastoralnemu delu s številno mladino.

Na vprašanje, zakaj si želi laikov iz naše škofije, je afriški škof odgovoril, da pri njih, med kristjani ni še prave zavesti, da je vsak kristjan v svojem bistvu tudi misijonar.

Zato bi si želez laičkih misijonarjev, da bi s preprostim, zavzetim delovanjem, a zlasti s svojim življenjskim pričevanjem pritegnili laike bodočega misijona. Vsekakor pa so kristjani tam že dejavni. Zbirajo se kar na dvorišču privatne hiše k rednemu nedeljskemu bogoslužju, že imajo aktiven pevski zbor in verse skupine.

Nadškof De Antoni je poudaril, da bo sodelovanje z naše strani v duhu odprtosti vesoljni Cerkvi. Afriški škof pa je predočil pomanjkanje finančnih sredstev, ki kronično pesti državo v razvoju. V kraju Morofè naj bi zato z goriško podporo zgradili primerna poslopja: cerkev za okrog dva tisoč ljudi, stanovanja za duhovnike in laike.

Treba si bo z Božjo pomočjo zavihati rokave in se odpreti potrebam sestrske Cerkve, ki ima za sabo samo nekaj več kot stoletno zgodovino.

Že sedaj bo potrebno spremljati z molitvijo in z zanimanjem novo "avanturo", v katero je po Božji Previdnosti poklicana naša goriška Cerkve ob mejniku 250-letnice svojega obstoja.

Slavna cerkev v mestu Yamoussoukro, ki močno spominja na baziliko sv. Petra v Rimu...

TONE GRM, LAIŠKI MISIJONAR, BRAZILIJA

MESTO PTIČEV BREZ GNEZDA

Preljubi rojaki, bratje in sestre po Kristusu, ki nas s prestola na desnici našega edinega Očeta vabi na nebeško gostijo v sredo med svete, prisrčno pozdravljeni.

Na kratko vam bom skušal osvetliti naše ljudi, naš kraj, naše delo.

Ptiči goliči

Zima se počasi poslavlja ozi-

roma tukaj se vse spremembe dogajajo z nezaslišano naglico! V dveh urah jugozahodni veter napiha sive oblake, ti na debelo zastrejo sonce, shladi se za dvajset ali trideset stopinj, in to je

To hišico je misijonar Saksida zgradil revni družini s pomočjo dobrotnikov.

pri nas zima... Ko se veter obrne, je postopek obraten. Dežja je malo, skoraj nič. Tisto, kar zares pada na tla, so debelomesnati listi tropskega drevja, težke veje palmovcev, njihovi, v tem času prav okusno zreli plodovi, vsakovrstno sadje in neizkušeni ptiči goliči, misleč, da je že napočil njihov čas. Te reči so tukaj bolj ali manj vsakdanji pojav in niso v neposredni povezavi z letnim ciklom.

Edini pravi znak zime so tukajšnje "narodne noše", ki so postale eskimskih barv in jim pravimo "kazaku"! To ime pomeni natanko tisto, kar si človek pod tem imenom lahko predstavlja. Obleka težke kategorije za vsakega prišleka iz Prialpja. Do danes mi še ni uspelo razpakirati ničesar "težjega" od srajce in lahkih dolgih hlač. Pri povprečni zimski temperaturi okoli 20 stopinj se človek počuti, milo rečeno, fantastično. In, ne boste verjeli, celo zebe ga ne! Je pa to v teh

Otroci izdelujejo spominke.

krajih vsaj na prvi pogled čudno, priznam. Pozabil sem omeniti, da v tukajšnjih iglujih ni ogrevanja, celo odej ni, s katerimi bi človek odgnal veter, ki neprestano veje. Tako, vidite, sem se odvalil posmehovati otrokom, ki prihajajo v kapah, rokavicah, prevelikih jopah, bosih ali v ski buckah. Skrbi me, kako so preživeli noč, kaj jih čaka in kaj bodo jedli, da ne bodo padli kot ptiči goliči iz gnezda?!

OBRAČUN DELA IN POBUDE

BOLEZEN IZ KRAJA BURULÍ SE ZDRAVI V BOLNIŠNICI V KRAJU KONGOUANOU

To je nov tip obolenja, ki prizadene posebno otroke in mladostnike. Na žalost se širi in napada na tisoče in tisoče ljudi. S to boleznijo se naša škofija spopada že nekako deset let z močmi, ki so ji dane. Redovnice Božje previdnosti, ki delujejo v dispanzerju v vasi Kongouanou, so jo ugotovile in se z njo spopadajo, s to hudo boleznijo. Prosile so za pomoč z naše strani. In tako je prišlo novembra 1993 do odprtja bolnišnice v Kongouanou. Tam sprejemajo in zdravijo za dolge mesece mlade bolnike in v zadnjem času tudi nekatere obolele za AIDS-om. Tja redno pošiljamo na tisoče zdravil, povojne, obveze, da se lahko redovnice in zdravstveno osebje

spopadajo vsaj delno s to novo afriško nadlogo. Na stotine otrok in mladincev se je zdravilo na postojanki, da so se lahko ozdravili vrnil v svoje vasi. In to zato, ker so bili deležni vsakodnevne nege. Sedaj je bolnišnica v Kongouanou dobila še opera-

cijski blok, da se lahko opravi t.i. "greffe", to so operacijski posegi, ko se nanese zdravo tkivo na rane in se tako omogoča njihovo celjenje. V goriški škofiji mnogo ljudi podpira in pomaga obolelim iz Burulija. Mnogi so izbrali posvojitve na razdaljo, tako da podpi-

rajo enega od 50 - ih malih oskrbovancev bolnišnice za leto dni. Posvojitve predvideva vsoto 50 tisoč lir mesečno in je namenjena vsem petdesetim bolnikom. Misijonski urad "botrom" pokloni fotografijo enega petdesetih otrok in ta predstavlja vse ostale.

NENADOMESTLJIVA USTANOVA SREDIŠČE ZA PODHRANJENE OTROKE V KOUWÉ

Ko so sestre Božje Previdnosti dospeli v Kouwé in tu odprle dispanzer in pozneje še otroški vrtec, so kmalu uvidele, da je na desetine otrok, ki so jih matere prinašale v dispanzer, podhranjenih in da ti otroci potrebujejo dolgotrajno zdravstveno pomoč. Uvidele so tudi, da materam, ki so prinesle in ki še prinašajo svoje, od lakote večkrat čisto onemogle otroke, in to iz zelo oddaljenih naselij, pa tudi iz sosednje države Benin, ni mogoče predpisati kakšnih zdravil ter jih nato enostavno poslati domov, ker bi teh zdravil zaradi previsokih cen niti ne mogle kupiti.

Zato je bilo nujno, da je vsak otrok, ki so ga tja prinesli, za nekaj časa ostal v Kouwé in z njim tudi oseba, ki ga je spremljala. Tako je nastalo središče za podhranjene otroke, ki je, kot tudi središče za zdravljenje bolezni Burulí v Kongouanou, sprejelo na stotine bolnih in podhranjenih otrok. Žal ne ozdravijo vsi. Približno 20% jih umre, posebno takih, ki so v omenjeno središče prišli prepozno. Medtem ko so otroci v središču, njihovi spremljevalci obdelujejo vrtove ter obiskujejo tečaje o prehrani. To je nujno potrebno, kajti le tako bodo otroke, ko se bodo ti vrtili domov, znali pravilno hraniti. Kot mnogi pomagajo otrokom, ki so zboleli za bo-

Sestra Pierrette z otrokom iz centra za podhranjene otroke v Kouwe (Togo).

lezni Burulí, tako mnogi podpirajo tudi Središče za podhranjene otroke, ki ga v Kossou vodijo sestre Božje Previdnosti. Zato so se mnogi odločili za posvojitve na daljavo: obvežejo se, da bodo za eno leto darovali 50.000 lir na mesec. Misijonski center izroči tem osebam fotografijo enega izmed teh podhranjenih otrok; fotografija enega otroka predstavlja vse ostale.

POSVOJITVE: DRAGOCENA IN OBČUTNA POMOČ

Mnogo je združenj in ustanov, ki ljudem nudijo možnost za posvojitve otrok bodisi iz dežel tretjega sveta bodisi tudi iz dežel Vzhodne Evrope. V nekaterih primerih je posvojitve sama sebi namen in nima obveznosti misijonskega značaja na nekem določenem ozemlju.

Goriško misijonsko središče že vrsto let pripravlja in uresničuje načrte za pomoč potrebnim. Ta pomoč je namenjena gobavcem, bolnim, proti bolezni Burulí, osebam z očesnimi boleznimi, podhranjenim otrokom, dijakom Tehnične šole v Kossou, katehistom, raznim dejavnostim, ki so povezane z evangelizacijo, itd. Za uresničitev vseh teh načrtov prihajajo gnotna sredstva iz celotne škofije, pa tudi od drugod.

Kar zadeva otroke, Goriško misijonsko središče še posebej podpira naslednje ustanove:

1. Bolnišnico v Kongouanou (Slonokoščena obala), v kateri se vsak dan zdravi kakšnih 50 otrok, ki so zboleli za boleznijo Burulí. Zdravljenje traja šest, osem, deset ali pa tudi 12 mesecev, dokler otroci popolnoma ne okrevaljo. Zanje skrbijo tri sestre Božje Previdnosti skupaj s

šestimi pomočniki (pomožno bolniško osebje, čuvaj, itd.). Dnevno dobijo po en obrok hrane.

2. Središče za podhranjene otroke v Kouwé (v državi Togo). Tu se zdravi kakih 50 podhranjenih otrok, katerim stojijo ob strani njihove matere. V središču ostanejo nekaj mesecev. Tudi to središče vodijo sestre Božje Previdnosti, katerim pomaga kakšnih deset oseb. Vsem je treba preskrbeti primerno hrano.

Samo po sebi je umevno, da so za vzdrževanje obeh središč potrebna precejšnja denarna sredstva.

Kdor bi se hotel odločiti za posvojitve, mu svetujemo naslednje:

a) posvoji naj ne samo enega, ampak vseh 50 otrok z boleznijo Burulí;

b) prav tako naj ne posvoji samo enega, ampak vseh 50 podhranjenih otrok v Kouwé.

Vsota znaša 50.000 lir na mesec. Razume se, da je ta vsota namenjena vsem 50 otrokom v središču.

c) Misijonsko središče izroči vsakemu posvojitelju fotografijo enega izmed otrok. Ta fotografija predstavlja tudi vse ostale otroke, ki so v središču.

Sestra Alfonsina z malim bolnikom bolezni iz Burulija v dispanzerju vasi Kongouanou.

Zakonca Erica in Nevio Milloch z avtom Toyota, ki ga je poklonila Miva iz Avstrije.

ZAHVALJUJEMO SE ...

Letos se za pomoč misijonom poleg raznim Združenjem moramo zahvaliti tudi naslednjim ustanovam:

1. Odboru 8 od 1000

Omenjeni odbor je Goriškemu misijonskemu središču leta 2001 nakazal 170 milijonov lir za gradnjo klavnice v Dedougou. V prejšnjih letih je Gorica vedno iz sklada 8 od 1000 prejela pomoč za tri leta pri gradnji bolnišnice za očesne bolezni v Nimbo-Bouaké ter za prenovo Tehnične strokovne šole v Kossou. V zadnjem času je bila iz vsote 8 od 1000 škofiji v Dedougou nakazana denarna pomoč za tri leta. Ta pomoč bo služila laični misijonarki Ivani Cossar pri njenem delovanju v omenjeni škofiji.

Lahko torej rečemo, da je odstotek 8 od 1000, ki ga verniki nakažejo za katoliško Cerkev ob davčnih prijavah, zelo dobro uporabljen.

2. Združenju MIVA-AVSTRIJA

To Združenje že vrsto let stoji ob strani goriškim misijonom v Afriki. Tudi leta 2001 je misijonu v Nimbo-Bouaké darovalo avto, znamke TOYOTA, primeren za afriške ceste. Ta avto služi predvsem mladima zakoncema Nevio in Eriki Milloch pri njenem misijonskem delovanju. Predsedniku MIVA-AVSTRIJA in njegovim sodelavcem se Gorica za pomoč prisrčno zahvaljuje.

3. Občinski upravi v Gorici, Ogleju, Kaprivi in Rudi

Vse štiri občine so nudile pomoč za gradnjo klavnice v Dedougou. Goriška občina je darovala celotno opremo stare klavnice, ker le-ta ni več odgovarjala predpisom Evropske gospodarske skupnosti, ki pa je drugače bila še popolnoma uporabna. Za Dedougou je to bila izredno dragocena pomoč.

Občine Oglej, Kapriva in Ruda so pri gradnji klavnice pomagale z izdatnimi denarnimi sredstvi, saj v Dedougou deluje Ivana Cossar, ki je doma iz Ogleja, medtem ko iz Rude, Perteola in Kaprive prihajajo prostovoljci, ki so klavnico dogradili.

4. Skladu goriške hranilnice (Cassa di Risparmio)

Tudi iz tega sklada že vrsto let prihaja pomoč za dejavnosti, ki jih v afriških misijonih opravlja Goriško misijonsko središče. Tako je iz tega sklada goriška hranilnica letos nakazala 15.000.000 Lir za hladilnico že omenjene klavnice.

5. Nadalje se še zahvaljujemo:

Kreditnim Zadrudnim bankam iz Ločnika, Fare in Kaprive;

Kreditnima Zadrudnim bankama iz Fiumicella in Aiella;

Kreditni Zadrudni banki iz Červinjana.

Kreditni Zadrudni banki iz Doberdoba in Sovodenj. Vsi štirje omenjeni Zavodi so pomagali pri dograditvi klavnice v Dedougou.

6. Dnevniku *Messaggero Veneto* za brezplačno objavo o posvojitvah otrok z boleznijo Burulí ter podhranjenih otrok v Kouwé.

DRAGI PRIJATELJI IN SODELAVCI MISIJONOV, DRAGI SORODNIKI, DRAGI ZNANCI!

Naj začnem z "najmlajšo" novico, ki pa jo verjetno že vsi poznate. Konec novembra smo z veseljem pozdravili v naši sredi novo laično misijonarko Tatjano Žejan iz župnije Col. Prišla je v Soubré in bo v pomoč sestri Mariji Ribon, ki že več let vodi misijonsko ambulanto. Tako je sedaj na Slonokoščeni obali šest slovenskih misijonarjev in misijonark: sestra Anica, štirje primorski duhovniki in Tatjana.

Cerkev na Slonokoščeni obali je kronala sveto leto 2000 s prvim narodnim evharističnim kongresom, ki je bil v velikonočnem času, od 22. do 29. aprila 2001. Vsebinska kongresa je bila: Jezus v evharistiji, edini Odrešenik sveta. Prvi del kongresa je bil po posameznih župnijah po vsej državi, drugi del pa je bil tudi v Abidjanu, gospodarski prestolnici države. V naši župniji je župnik Pavel pripravil razmišljanja na temo evharistije in Cerkev. Po predstavitvi določene vsebine so ljudje veliko spraševali predvsem praktične stvari v zvezi z mašo in obhajilom, pa tudi kako živeti z evharistijo v vsakdanjem življenju. Ker katoličani živijo med verniki drugih veroizpovedi in protestanti, je potrebno še toliko večje poznavanje evharistije, predvsem pa velika ljubezen do nje. V drugem delu evharističnega tedna oziroma kongresa je bil večji poudarek na osebni molitvi in na skupnem češčenju Najsvetejšega. Z Jankom Kosmačem sem bil na zaključku kongresa v Abidjanu. Dva dni so škofje imeli po raznih cerkvah kateheze in pogovore. V nedeljo, 29. aprila, pa je bila kot višek kongresa slovesna maša. Po maši, ki je trajala 4 ure, je bila po mestu procesija z Najsvetejšim. Monštranco so postavili na majhen kamion in sredi ljudi počasi šli po mestu. Ljudje so dobesedno preplavili ulice in spontano peli in plešali. Po dveh urah smo se vrnili in nato so bile za zaključek še litanije in blagoslov.

Kot sad jubileja leta in predvsem jubileja družin so se v župniji začela redna mesečna srečanja za

družine. Vsako zadnjo nedeljo v mesecu, razen med počitnicami, so srečanja za družine z zelo praktičnimi temami: vzgoja otrok in vzgojne težave so vedno aktualna in nikoli izčrpana snov, pogovor med zakonci, reševanje sporov, molitev v družini, krščansko praznovanje, družina in šola, itd.

V septembru je bila ustanovljena v Soubré nova župnija Rožnenske Matere božje. Škof jo je zaupal redovnikom klarentincem. Novi župniji pripada južni del mesta in tudi vasi proti jugo-vzhodu. Ob praznovanju petdesetletnice župnije je občina podarila župniji parcelo, kjer je najprej nastal pastoralni center, sedaj pa je tam sedež nove župnije. Pred par leti je Pavel tam zgradil veliko župnijsko dvorano, ki trenutno služi za župnijsko cerkev in je v njej že dve leti redna nedeljska maša. Zraven je še katoliška osnovna šola.

Poleg župnijske dvorane so sestre v začetku oktobra odprle nov dijaški dom za dekleta; ta Dom sprejme okoli 100 deklet. Zaenkrat dom še ni polno zaživel, ker ga vsi še ne poznajo. Stroški bivanja so za tukajšnje razmere kar visoki. Največ deklet prihaja s podeželja, iz okoliških vasi in zaselkov. Premnogi starši menijo, da šolanje hčera ni najbolj "rentabilno", ker se bodo poročile in odšle v drugo družino. Sin pa ostane vezan na družino, zato je v interesu te, da ga bolj podpira in mu pomaga pri uspehu. Še vedno je prisotna miselnost, da je za ženo dovolj, da je dobra gospodinja in mati. Doga ob moštvi hčere pa ni niti približno taka, da bi povrnila staršem sredstva, ki so jo vložili v šolanje svoje hčere.

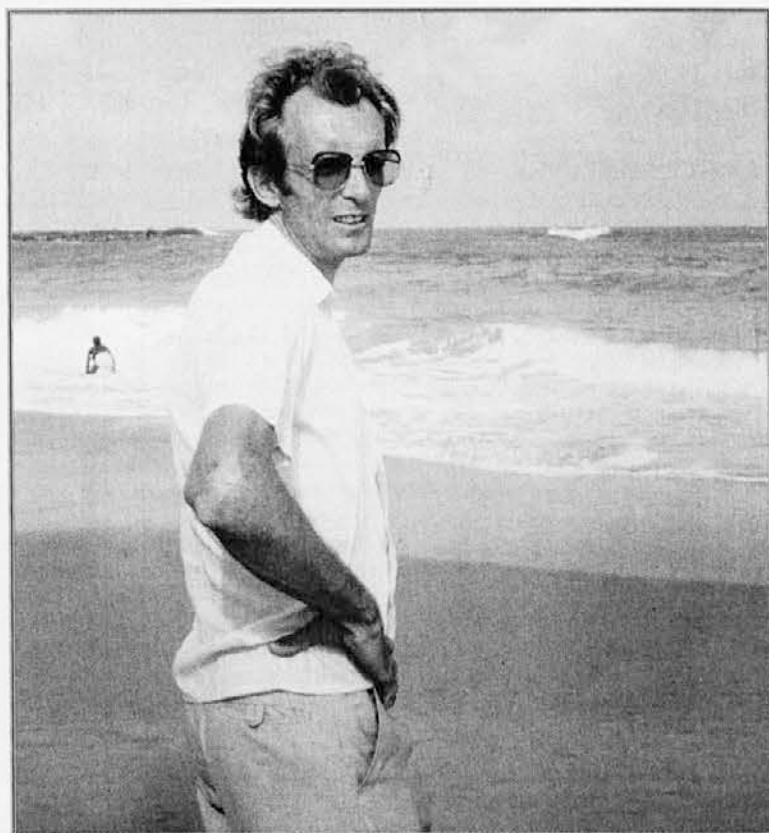
Letošnje pastoralno leto smo začeli s tedensko duhovno obnovo za župnijo oziroma za mesto samo. Letos so se verniki zbirali v cerkvi, ker je župnijska dvorana postala premajhna za vse ljudi, ki so prihajali. Naslov: Molitev, izvir življenja. Po uvodnem premišljevanju je sledil praktičen prikaz molitve ali pa težav, ki jih imamo ljudje, ko molimo sami, po družinah ali v cerkvi. Naj predstavim nekaj

poudarkov z duhovne obnove. Po vsem svetu pismu najdemo može in žene, ki so za nas vzor globoke in iskrene molitve in pogovora z Bogom. Molitev je velik božji dar, vendar je obnem tudi sad našega prizadevanja, volje, predvsem želje biti z Bogom, kljub težavam, ki se vedno znova pojavljajo. Praktična predstavitev molitve psalmov. Vsak večer se je zaključil s spontano molitvijo in pesmijo.

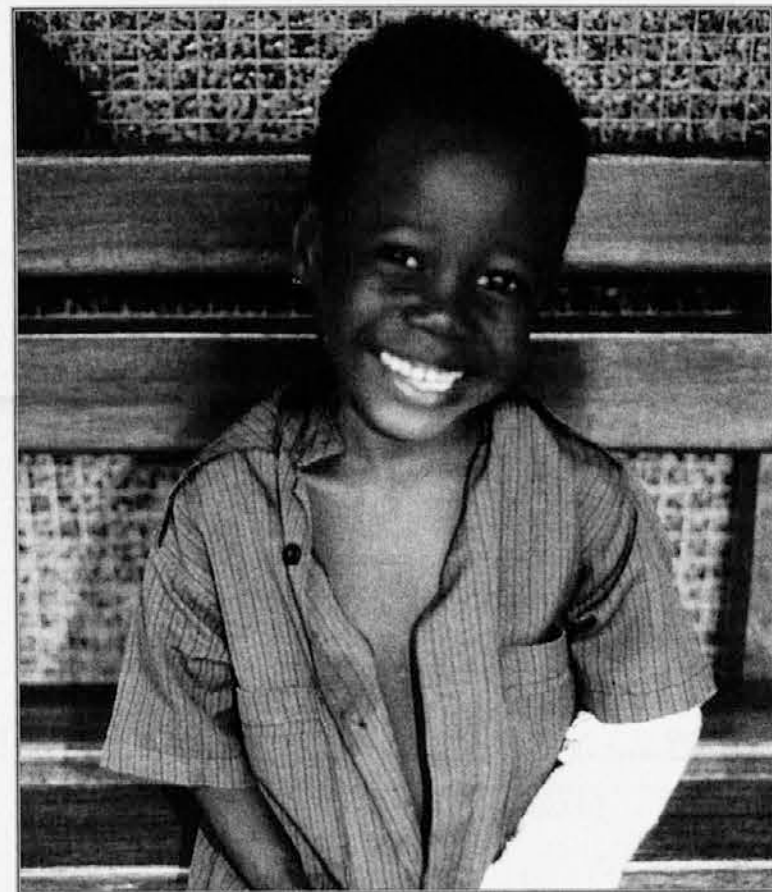
Redno župnijsko delo pa ima tudi svoj ritem in sloni predvsem na katehumenatu in katehezi za odrasle, mlade in otroke, na delovanju petih mladinskih gibanj in dveh molitvenih skupin. Vsak ponedeljek se verniki po mestnih četrtih zbirajo k poslušanju Božje besede in molitvi. Župnijsko glasilo Luč nad Nawa, ki je skupno za župniji Soubré in Meagui, izhaja redno vsak mesec in je v glavnem na župnikovi skrbi. Tudi obiski vasi in tamkajšnjih skupnosti potekajo po programu. Sedaj je veliko dežja in poti so precej namočene. Ker je obnem tudi sezona kakava, skušajo domačini vsaj za silo vzdrževati poti, da lahko trgovci s svojimi kamiončki pridejo v vas, mi pa tudi.

Na državni ravni je trenutno aktualno prizadevanje za narodno spravo. Predsednik, ki je prišel na oblast pred letom dni, si je zadal kot svoj program narodno spravo, predvsem spravo med različnimi političnimi in etničnimi skupinami. Že mesec in pol so v Abidjanu dnevi poslušanja. Vsak posameznik in skupine imajo priložnost, da povedo, kakšen je njihov pogled na preteklo dogode, kje vidijo vzroke za delitve in kje vidijo rešitev iz nastalega položaja. Ko bodo ti dnevi končani, bodo skušali sestaviti spravno deklaracijo, ki naj bi bila podlaga trdne narodne sprave. Prve dni prihodnjega leta pričakujemo na Slonokoščeni obali prvi obisk koprškega pomožnega škofa dr. Jurija Bizjaka, ki ga bodo spremljali še nekateri duhovniki. Dobrodošli!

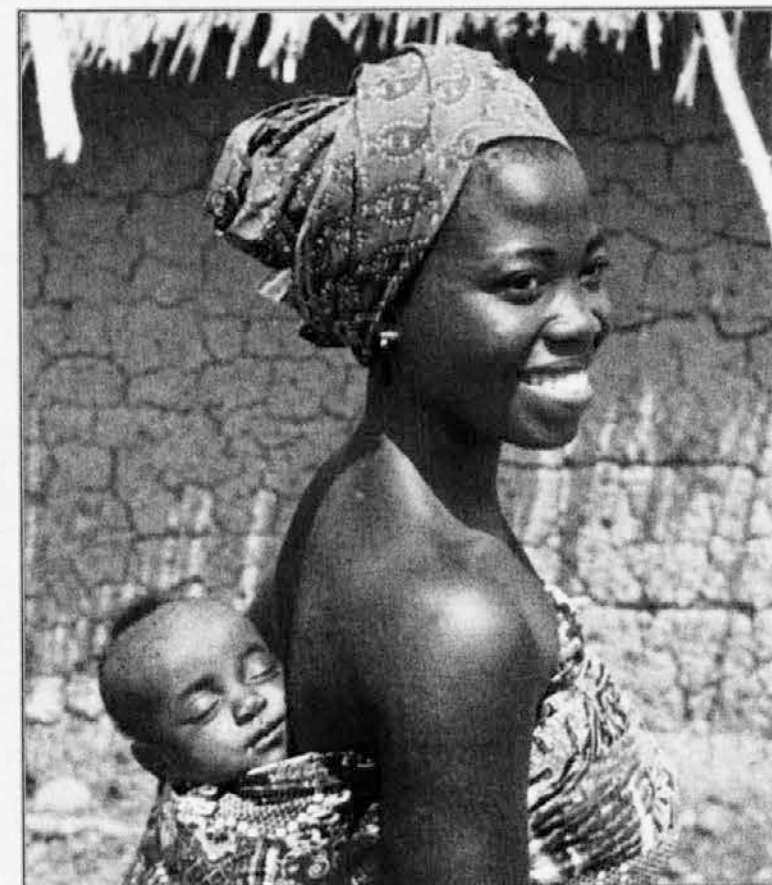
Pavel Bajec in Sandi Skapin

Misijonar Ivan Bajec, ki že vrsto let zavzeto deluje na Slonokoščeni obali.

Župnijska cerkev v kraju Meagui, ki sta jo zgradila brata Bajec.

PREJEMKI	1.371.947.083
IZDATKI	1.373.360.371
PASIVNI OSTANEK	1.413.288

1.371 MILIJONOV LIR SOLIDARNOSTI

PREJEMKI	
DEKANIJA OGLEJ	30.806.500
DEKANIJA ČERVINJAN	23.037.700
DEKANIJA KRMIN	18.294.500
DEKANIJA DEVIN	11.773.000
DEKANIJA GORICA	50.452.500
DEKANIJA GRADIŠČE	28.221.150
DEKANIJA TRŽIČ	36.853.500
DEKANIJA RONKE	46.313.800
DEKANIJA ŠTANDREŽ	11.880.000
DEKANIJA VISCO	30.062.250
ŽUPNIJE SKUPNO	287.694.900
ŠOLE	16.354.710
USTANOVE, ZAVODI, SKUPINE	250.440.158
MAŠNE INTENCIE	46.075.000
RAZLIČNI DAROVI	605.302.415
PRISPEVEK ODBORA CEI "8 PRO MILE"	170.000.000
SKUPNO	1.371.947.083

IZDATKI	
1) PODPORA MISIJONOM NIMBO, KOSSOU IN TEHNIČNI ŠOLI V KOSSOU	541.092.354
2) POBUDA "ZA ZDRAVE OČI", ZA GOBAVCE, BOLNIKE BOLEZNI IZ BURULIJA, ZA PODHRANJENE OTROKE - (TOGO), NAKUP IN ODPOŠILJATEV ZDRAVIL	154.553.000
3) RAZVOJNA NAČRTA V BURKINI FASO: KLAVNICA IN OPISMENJEVANJE	188.714.416
4) ZA GORIŠKE MISIJONARJE V SVETU IN DRUGE MISIJONARJE	174.092.000
5) SODELOVANJE Z ROMUNSKO ŠKOFIJO V MESTU JASI	55.307.320
6) ZAVAROVANJE MISIJONARJEV, STROŠKI URADOVANJA, POŠILJKE, VOZILA	125.297.712
7) ZA ANIMACIJO IN PRIPOMOČKE	96.566.600
8) MAŠNE INTENCIE	35.624.580
9) PASIVNI OSTANEK DO 31.12.2000	2.112.389
SKUPNO	1.373.360.371

DEKANIJA OGLEJ	
OGLEJ	3.000.000
BELVEDERE	120.000
BOSCAT (OBČESTVO)	1.025.000
FIUMICELLO - S. VALENTINO	200.000
FIUMICELLO - S. LORENZO	905.750
FIUMICELLO - PAPARIANO	735.750
FOSSALON PRI GRADEŽU	700.000
GRADEŽ - ŽUPNIJA IN MISIJSKA SKUPINA	20.500.000
ISOLA MOROSINI	200.000
S. MARTINO DI TERZO	630.000
TERZO DI AQUILEIA	990.000
VILLA VICENTINA	1.800.000
SKUPNO	30.806.500

DEKANIJA ČERVINJAN	
ČERVINJAN	3.858.700
MUSCOLI	781.000
PERTEOLE	75.000
RUDA	17.128.000
SACILETTO - ALTURE	75.000
SCODOVACCA	150.000
STRASSOLDO	970.000
SKUPNO	23.037.700

DEKANIJA KRMIN	
BORNJAN	860.000
BRAČAN	2.855.000
KOPRIVNO	4.000.000
CHIOPRIS - VISCONI	1.225.000
KRMIN - STOLNICA	1.145.000
KRMIN - ROSA MISTICA	540.000
KRMIN - TRETJI RED	810.000
CORONA	710.000
DOLENJE	700.000
MARJAN	1.000.000
MEDEA	-
MORARO	1.500.000
MOŠ	2.689.500
ŠLOVRENC	260.000
SKUPNO	18.294.500

DEKANIJA DEVIN	
NABREŽINA	5.000.000
DEVIN	700.000
MAVHINJE	220.000
ŠEMPOLAJ	900.000
ZGONIK	900.000
SESLJAN - SV. FRANČIŠEK	2.353.000
RIBIŠKO NASELJE	1.700.000
SKUPNO	11.773.000

DEKANIJA GORICA	
STOLNICA - ŽUPNIJA IN MISIJSKA SKUPINA	8.150.000
B.V. MISERICORDIA	-
ŽUPNIJA IN MISIJSKA SKUPINA	7.250.000
MARIA SS. REGINA	-
N.S. DI LOURDES (MADONNINA)	528.000
SACRO CUORE - SRCE JEZUSOVO	5.714.500
S. GIOVANNI DI DIO E S. GIUSTO	500.000
S. GIUSEPPE ARTIGIANO	3.000.000
S. PIO X	3.110.000
SV. ROK	1.000.000
SV. ANA - ŽUPNIJA IN MISIJSKA SKUPINA	11.840.000
SV. IGNACIJ	2.500.000
NADŠKOFIJSKA KAPELA S. CARLO	2.760.000
SV. VID IN MODEST	1.000.000
LOČNIK	3.100.000
SKUPNO	50.452.500

DEKANIJA GRADIŠČE	
FARA	2.000.000
GRADIŠČE: SS. SALVATORE	3.577.350
ZDRAVŠČINE - POGGIO TERZA ARMATA	10.778.800
ROMANS OB SOČI IN FRATTA	3.200.000
ZAGRAJ - ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	5.630.000
ŠMARTIN NA KRASU	663.000
VRŠA	129.000
VILEŠ	2.243.000
SKUPNO	28.221.150

DEKANIJA TRŽIČ	
SV. AMBROŽ	7.962.500
B.V. MARCELLIANA	2.500.000
SV. JOŽEF	840.000
SS. NICOLÒ E PAOLO: ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	17.530.000
SS. REDENTORE	2.001.000
ŠTARANCAN	6.020.000
SKUPNO	36.853.500

DEKANIJA RONKE	
BEGLIANO	350.000
FOLJAN	320.000
PIERIS: ŽUPNIJA IN MISIJSKA SKUPINA	5.788.800
SREDIPOLJE - POLAČE	5.640.000
RONKE - S. LORENZO: ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	2.928.000
RONKE - MARIA MADRE DELLA CHIESA	2.700.000
RONKE - ROMJAN	15.702.000
ŠKOCJAN	4.000.000
S. PIER D'ISONZO IN KASELJAN	1.397.000
TURJAK	7.488.000
SKUPNO	46.313.800

DEKANIJA SV. ANDREJA	
KRMIN - SV. SUBIDA slov. verniki	400.000
DOBERDOB	400.000
GABRJE	172.000
JAZBINE	84.000
GORICA SLOV. PAST. SREDIŠČE	2.450.000
JAMLJE	250.000
PODGORA	593.000
PEVMA - ŠTMAVER	350.000
RUPA	485.000
PEČ	422.000
ŠTEVERJAN	1.131.000
VRH SV. MIHAELA	1.014.000
ŠTANDREŽ	3.450.000
SOVODNJE OB SOČI	1.171.000
SKUPNO	12.372.000

DEKANIJA VISCO	
AIELLO DEL FRIULI	1.715.000
CAMPOLONGO: ŽUPNIJA IN MISIJSKA SKUPINA	5.800.000
CRAUGLIO: ŽUPNIJA IN MISIJSKA SKUPINA	12.000.000
JOANNIS	4.344.250
NOGAREDO AL TORRE	965.000
S. VITO AL TORRE	4.135.000
TAPOGLIANO	527.000
VISCO - ŽUPNIJA	576.000
SKUPNO	30.062.250

USTANOVE - ZAVODI - SKUPINE	
AIELLO - MISIJSKA SKUPINA	12.175.358
OGLEJ - APOSTOLSTVO MOLITVE	120.000
OGLEJ - LITURGIČNA SKUPINA	1.050.000
OGLEJ - MISIJSKA SKUPINA	8.836.500
KOPRIVNO - MISIJSKA SKUPINA	5.823.000
ČERVINJAN - AGESCI	7.800.000
ČERVINJAN - MISIJSKA SKUPINA	2.537.150
ČERVINJAN - ŽUPNIJSKI DOM	18.578.300
ČERVINJAN IN PALMANOVA: ROTARY CLUB	500.000
ČERVINJAN: PALMANOVA INT. INNER WHEEL	1.500.000
ČERVINJAN - UNIVERSITÀ TERZA ETÀ	1.800.000
KRMIN - MISIJSKA SKUPINA	8.250.000
CRAUGLIO - AZIONE CATTOLICA	120.000
FARA - MISIJSKA SKUPINA	9.810.000
FIUMICELLO - MISIJSKE SKUPINE S. VALENTINO: S. LORENZO IN PAPARIANO	6.350.000
FIUMICELLO IN AIELLO: BANCA DI CRED. COOP	1.000.000
FOLJAN - MISIJ. SKUPINA	4.900.000
GORICA - SREČANJA MARIA CRISTINA	100.000
GORICA - ZBOR S. IGNAZIO	500.000
GORICA - FOND. CASSA DI RISP.	15.000.000
GORICA - MISIJ. SKUPINA S. IGNAZIO	11.182.000
GORICA - SKUPINA STAREJŠIH S. IGNAZIO	1.200.000
GORICA - MISIJ. SKUPINA S. TERESINA G.B.	11.000.000
GORICA - ZAVOD NOSTRA SIGNORA	1.500.000
GORICA - ZAVOD SV. DRUŽINE	5.000.000
GORICA - LIONS CLUB "MARIA THERESIA"	1.100.000
GORICA - POŠTNI URAD LARGO PACASSI	101.200
GORICA - SOROPTIMIST INTERNATIONAL	1.000.000
GORICA - REDOVNICE KLARISE	200.000
GORICA - REDOVNICE PROVV. "NAZARENO"	1.000.000
GORICA - SESTRE ČUDODELNE SVETINJE	2.781.000
GORICA - REDOVNICE IZ "VILLA S. VINCENZO"	700.000
GRADIŠČE - MISIJSKA SKUPINA	5.300.000
GRADIŠČE - MOLITVENA SKUPINA	6.237.000
GRADEŽ - SKUPINA S. CRISOGONO	3.100.000
MISIJSKE SKUPINE NA BARBANI	300.000
LOČNIK - CASSA RUR. ED ART.	5.000.000
LOČNIK - DOM ZA OSTARELE CULOT	250.000
TRŽIČ - CARITAS MARCELLIANA	1.000.000
TRŽIČ - DELAVCI PRI "ANSALDO"	470.000
TRŽIČ - SKUPINA "LAVORO S. MICHELE"	8.475.000
TRŽIČ - MISIJ. SKUPINA MARCELLIANA	3.900.000
TRŽIČ - MISIJ. SKUPINA S. AMBROGIO	8.530.000
TRŽIČ - MISIJ. SKUPINA IN SKUPINA CARITAS	400.000
TRŽIČ - MISIJ. SKUPINA REDENTORE	4.535.000
TRŽIČ - GRADEŽ - ROTARY CLUB	2.500.000
NOGAREDO - OBRITNIKI	1.258.000
PERTEOLE IN SACILETTO - MISIJ. SKUPINA	4.000.000
POLAČE - "COMITATO BAITA"	900.000
POLAČE - MISIJ. SKUPINA	5.000.000
ŠKOCJAN - MISIJ. SKUPINA	2.286.500
S. MARTINO DI TERZO IN TERZO: D'AQUILEIA - MISIJSKA SKUPINA	4.500.000
SCODOVACCA - MISIJ. SKUPINA	4.402.400
SESLJAN - S. FRANCESCO - MISIJ. SKUPINA	1.700.000
ŠTARANCAN - BANCA DI CREDITO COOP.	1.500.000
ŠTARANCAN - OBČ. UPRAVA	2.000.000
ŠTARANCAN: MISIJ. IN DOBRODELNA SKUPINA	5.915.000
SVETIŠČE NA BARBANI	200.000
VIDEM IN BRESSA - BANCA CRED. COOP.	500.000
VIDEM - INTER. INNER WHEEL	1.500.000
VILLA VICENTINA - MISIJ. SKUPINA	1.000.000
VILEŠ - MISIJ. SKUPINA	6.200.000
VISCO - MISIJ. SKUPINA	6.000.000
CARGNACCO - PRVOOBHAJANCI	600.000
DUHOVNIKI IN REDOVNIKI: NA VELIKI ČETREK	7.139.350
ZUGLIANO - SKUPINA "ALPINI"	500.000
SKUPNO	250.440.158

ŠOLE	
NABREŽINA: SLOV. SREDNJA ŠOLA "I. GRUDEN"	1.420.000
KRMIN - VRTEC "ROSA MISTICA"	330.000
KRMIN - DRŽAVNI VRTEC	374.000
GORICA - ZAVOD "NOSTRA SIGNORA": VRTEC IN OSNOVNA ŠOLA	2.337.260
GORICA - ZAVOD URŠULINKE: UČENCI OSNOVNE ŠOLE IN ZAVOD	6.000.000
GORICA - SREDNJA ŠOLA "VIRGILIO": V SPOMIN NA RAVNATELJA FABRISINA	315.000
GORICA - SREDNJA ŠOLA "D'ATTEMS" 3. R.	1.220.000
GORICA - OSN. ŠOLA "FRINTA"	400.000
GRADIŠČE - OŠ "DANTE" 3.A IN 4.A RAZREDA	225.000
GRADIŠČE - OŠ "DANTE" 4.A IN 4.B RAZREDA	291.000
GRADIŠČE - OŠ "DANTE" 5.A IN 5.B RAZREDA	305.000
GRADEŽ - OŠ "DANTE ALIGHIERI"	1.034.950
PERTEOLE - SR. ŠOLA R. 3.B.	42.500
ŠTEVERJAN - VRTEC	260.000
STRASSOLDO - OSNOVNA ŠOLA	1.500.000
VILEŠ - VRTEC	300.000
SKUPNO	16.354.710

MNOŽIČNA UDELEŽBA NA REVJI PESEM MLADIH 2002

ZADONELI SO OTROŠKI IN MLADINSKI GLASOVI

Osemnajst otroških in mladinskih zborov ter preko 400 mladih pevcev in pevcev je zgovorno število, ki pričča, da je tradicionalna revija Pesem mladih ena od tistih, danes bolj redkih pobud, ki jih lahko še vedno označimo za masovne. V nedeljo, 17. t.m., je bil namreč tržaški Kulturni dom nabito poln z otroki in mladimi ter njihovimi starši in sorodniki, ki so se udeležili 32. izvedbe te revije, ki jo od leta 1971 prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta. Živahnost na odru in v dvorani je bila prav gotovo dokaz, da revija ostaja iz leta v leto sveža in mlada tako kot pevci, katerim je namenjena, kot je v uvodnem pozdravu dejala Rossana Paliaga, ki je tudi povezovala spored. S pomočjo petja se otroci seznanjajo z osnovami zavestne pripadnosti narodni skupnosti, istočasno pa ima petje univerzalno in povezovalno moč ter pripomore k vsakdanji gradnji osebne in skupne kulturne zakladnice.

Pred občinstvom se je, kot že rečeno, zvrstilo 18 otroških in mladinskih zborov različnih vrstev, šol, društev in župnij s Tržaškega. Tako so v prvem delu nastopili Otroški pevski zbor osnovne šole France Bevk z Opčin pod vodstvom Sandre Poljšak in ob harmonikarski spremljavi Egora Tavčerja. Sledili so mu OPZ A.M. Slomšek iz Bazovice (vodi Zdenka Krizmančič), OPZ Ladjica iz Devina (Olga Tavčar), OPZ otroškega vrta v Škednju (Sara Burolo), OPZ Kraški cvet iz Trebč

FOTO KROMA

(s. Karmen Koren), OPZ Fridrik Baraga iz Sv. Križa, s Proseka in Kontovela (s. Angelina Šterbenec), OPZ celodnevne OŠ Mara Samsa/Ivan Trinko Zamejski iz Ricmanj (David Žerjal), Otroška vokalna skupina Glasbene matice (Irena Pahor) in OPZ Zvonček in OŠ Alojz Gradnik z Repentabra (Samantha Mazziero in Anton Bedenčič). V drugem delu pa so zapeli OPZ Vesela pomlad z Opčin (Irena Pahor), OPZ Fran Venturini od Domja (Suzana Žerjal), OPZ OŠ Albin Sirk in Sv. Križa (Jana Drasič), OPZ OŠ Prežihov Voranc iz Doline in Mačkolj (Samantha Mazziero), OPZ COŠ Albin Bubnič iz Milj (s. Karmen Koren), Pevska skupina Mlade

note od Domja (David Žerjal), DMPS Vesela pomlad z Opčin (Franc Pohajač), Mladinski zbor Nižje srednje šole Ivan Cankar od Sv. Jakoba (Rosanda Kralj) in MPZ NSŠ Sv. Ciril in Metod od Sv. Ivana (Štefan Job). Zbore so pri klavirju oz. harmoniki spremljali Egon Tavčer, Samantha Mazziero, Barbara Corbatto, Paolo Vigni, Neda Sancin, Beatrice Zonta, Dina Slama, Mitja Tretjak, David Žerjal in Aljoša Starc ter učenci z orff instrumentarijem.

Višek prireditve pa je prav gotovo bil na koncu, ko so združeni zbori zapeli Pesem primorske mladine, ki jo je na besedilo Ljubke Šorli uglasil Zorko Harej, harmoniziral pa Hilarij Lavrenčič. Združene

pevce je vodil Štefan Job, za spremljavo pa je poskrbela Komorna skupina Glasbene matice. Skupna pesem je tako zaključila ta prijetni nedeljski praznik otroškega in mladinskega petja.

Ingrid in Ivotu
čestitamo
ob rojstvu male

ILARIE

Novorojenki pa želimo
obilno zdravlja in sreče.

PRANONI, NONI,
NONOTA IN VSI OSTALI
SORODNIKI

PRIHODNJIČ V DSI

VEČER O P. CORTESEJU

V ponedeljek, 25. marca, bo ob 20.30 v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu poseben večer, posvečen minoritu P. Placidu Corteseju, za katerega se je v Trstu začel beatifikacijski postopek.

Pater je med vojno v Padovi pomagal interniranim Slovincem, političnim preganjanjem, Judom, pobeglim ujetnikom, v stiku je bil tudi s slovensko odporniško in obveščevalno skupino širokega Vauhnikovega omrežja. Ko so Nemci jeseni 1944 udarili po članih te skupine v Trstu, so aretirali tudi vse njene dejanske ali domnevne sodelavce po severni Italiji. V kleti gestapa na trgu Oberdan v Trstu se je znašel tudi p. Cortese, ki svojih sodelavcev ni izdal in je podlegel mučenju.

Večer v DSI bo osvetlil predvsem malo znane Cortesejeve

stike s Slovenci, saj bosta nastopila dva pričevalca: dr. Majda Mazovec iz Ljubljane, ki je med vojno kot študentka v Padovi sodelovala s patrom pri karitativnem delu za internirance v Chiesanuovi, in Ivo Gregorc iz Ženeve, ki ga je med vojno spoznal kot predstavnik Slovenskega rdečega križa iz Benetk ter ga nato skupno s prijateljem, slikarjem Zoranom Musičem, srečal na sedežu gestapa v Trstu. Na večeru pa bodo spregovorili še avtor monografije o Corteseju p. Apollonio Tottoli iz Trevisa, predsednik cerkvenega sodišča za Cortesejevo beatifikacijo prof. Ettore Malnati iz Trsta in moderator večera Ivo Jevnikar. Verjetno se bo večera udeležil še provincial slovenskih minoritov p. Slavko Stermšek iz Ljubljane.

KROŽEK VIRGIL ŠČEK

VEČER O VALDOSTANCIH IN SLOVENCIH

Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček Trsta prireja v sredo, 27. marca, ob 20.00 na svojem sedežu v Ul. Gallina 5 v Trstu zanimiv večer o manjšinski zaščiti in politiki pri slovenski in francosko govoreči skupnosti v Italiji. Častni gost večera bo mladi predsednik deželne svete Doline Aoste, profesor javnega prava Robert Louvin. Večer bo uvedel predsednik deželne svete Furlanije-Juljske krajine Antonio Martini, ob tem pa bo sodelovala avtorica študije "Politika in manjšine-ljubezen ali brezbriznost?" Vida Valenčič, ve-

čer pa bo vodil urednik knjižnih izdaj Krožka Ivo Jevnikar.

Robert Louvin je viden predstavnik stranke Union Valdôtaine, 41-letni odvetnik, univerzitetni profesor javnega prava in avtor več znanstvenih del o varstvu manjšin, federalizmu in regionalizmu. Že od najmlajših let, ko je zastopal Jeanne Valdôtaine na seminarjih takratne Mladinske komisije Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti (danes: MENS) in se srečeval z mladimi zastopniki SSK, pa sledi tudi naši problematiki.

KROŽEK ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA VIRGIL ŠČEK

vljudno vabi na okroglo mizo

MANJŠINSKA ZAŠČITA IN POLITIKA PRI SLOVENSKI IN PRI FRANCOŠKO GOVOREČI SKUPNOSTI V ITALIJI

v sredo, 27. marca 2002, ob 20. uri
v Vilfanovi dvorani v Ul. Gallina 5 v Trstu.

Po pozdravu predsednika Krožka **Rafka Dolharja** bo večer uvedel predsednik deželne svete Furlanije-Juljske krajine **Antonio Martini**. Govorila bosta avtorica knjige o manjšinah in politiki **Vida Valenčič** ter predsednik deželne svete Doline Aoste **Robert Louvin**. Sledila bo razprava. Razgovor bo vodil **Ivo Jevnikar**.

OBVESTILA

POSTNI GOVORI v cerkvi sv. Jakoba. Na šesto postno (oljčno) nedeljo, 24. marca, bo ob 16. uri govoril p. Janez Šamperl na temo *Do resnice z ljubeznijo*.

DRUŠTVO SLOVENSkih izobražencev vabi v ponedeljek, 25. marca, ob 20.30 na večer v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 v Trstu, ki bo posvečen pričevanjem o mučencu krščanske ljubezni p. Placidu Corteseju (1907-1944) in njegovih stikih s Slovenci. Govorili bosta živi prič Cortesejevega karitativnega dela dr. Majda Mazovec iz Ljubljane in pa trpljenja na sedežu gestapa v Trstu Ivo Gregorc iz Ženeve, kot tudi avtor knjige o Corteseju p. Apollonio Tottoli iz Trevisa in predsednik cerkvenega sodišča za Cortesejevo beatifikacijo prof. Ettore Malnati iz Trsta. Večer bo vodil Ivo Jevnikar.

LEPO VABIJENI na Praznik družine v Slomškov dom v Bazovico v sredo, 27. marca, ob 18. uri. Najprej bo sv. maša za srečo, zdravje in blagoslov naših družin. Mad mašo in po njej bodo peli otroci otroškega zbora Slomšek. Kot gostja pa bo nastopila družina De Luisa, s katero bo stekel pogovor na temo: "Ali so otroci le skrb in strošek, ali tudi dar, veselje in sreča zakoncev". Sledila bo družabnost. Vljudno vabljeni.

HOSPIC ADRIA Onlus in Slovensko dobrodelno društvo prijeteja 5. aprila 2002 ob 17. uri v dvorani Zadruga kraske banke na Opčinah 8-tedensko izobraževanje "Blizu v težkem času" z naslednjo vsebino: osebna izkušnja s smrtjo, umiranjem in žalovanjem; skrb za nego in počutje bolnika; podpora družini; komunikacija; duhovnost; slovo in žalovanje; vloga hospica in prostovoljca in zaključna refleksija. Srečanja bodo vodili dr. Metka Klevišar in njeni sodelavci iz Ljubljane. Prijavi se lahko

kdorkoli, od študenta do upokojenca, po faxu 040 631203 ali mobitelu 340 3864889. Za dodatne informacije vsak delavnik na tel. št. 040 421880 (Branca Sulčič).

SLOVENSKA VINCENCIJEVA konferenca sporoča, da je v uradu v ul. Donizetti 3 v Trstu v četrtem nadstropju vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu od 15. do 17. ure na razpolago odbornik, ki bo dajal pojasnila vsem, ki bi bili pripravljeni pomagati pri njenem delu kot tudi tistim, ki bi potrebovali pomoči. Za april sta to datuma 8. in 22. april.

SOŽALJE

Ob težki izgubi predrage **Nade Žerjal-Zaghet** izreka CPZ Sv. Jernej z Opčin hčerki **Nevi, sinu Andreju, sestram in bratom z družinami iskreno in občuteno sožalje**.

Ob smrti drage mame **Nade izreka svoji odborici prof. Nevi Zaghet in bratu iskreno sožalje** Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm.

Slovenska župnijska skupnost in cerkveni pevski zbor pri Sv. Ivanu se klanjata spominu na dolgoletno organistko in pevovodkinjo

PROF. NADO ŽERJAL-ZAGHET

ter obenem globoko sočustvujeta z Nevo in Antijem ter ostalimi svojci.

Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta se s hvaležnostjo spominja dirigentke,

PROF. NADE ŽERJAL-ZAGHET.

Hčerki **Nevi** in sinu **Andreju** ter vsem ostalim sorodnikom izrekamo globoko občuteno sožalje.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Slavenka Drakulič
OKUS PO MOŠKEM
V INTERPRETACIJI **Maje Blagovič**

ZA GRIŽLJAJ LJUBEZNI

Lu Xun
NORČEVI ZAPISKI
V INTERPRETACIJI **Aleša Kolarja**
REŽISER **Marko Sosič**

Nedelja, 24. marca 2002, ob 16. uri

REZERVACIJE sprejemamo na telefonski številki 040 362542 od 11. do 15. ure.

V 91. letu je spokojno preminil

duhovnik
FRANC MALALAN

Brat, nečaka in nečakinje smo mu hvaležni za zgled, ker je veliko dobrega naredil v dolgoletnem duhovniškem služjenju.

Pogreb bo v petek, 22. marca, ob 12. uri v cerkvi v Ricmanjih.

Opčine, Barkovlje, Buenos Aires

PIRHI, PISANICE, BUTARICE, NOVA OBRATNA IN UMETNIŠKA VELIKONOČNA DARILA, GRAFIKE, SLIKE DOMAČIH IN TUJIH AVTORJEV, KNJIGE...

s svojo bogato izbiro vas vabi
TRŽAŠKA KNJIGARNA

Ul. sv. Frančiška 20

Vsem najlepša voščila ob Veliki noči

VOLITVE V OLJKI IN PRIPRAVE NA REFERENDUM

Po presenečenju, za katerega so poskrbeli predstavniki leve v občini Gorica s predstaviti kandidata, ki ni odraz levčarskih komponent, temveč prepričan liberal, so za podobno nenapovedano potezo poskrbeli kolegi pri vladajoči desni sredini. Prejšnji teden smo namreč napovedali, da je favorit za Valentijeva naslednika načelnik svetovalske skupine FI v občinskem svetu Maurizio Tripani, ki je čakal le na uradno imenovanje s strani poslanca Romolija; po novih napovedih pa je marsikdo z začudenjem prebral ime novega favorita desnice, in sicer primarija radiologije v goriški bolnišnici Giorgia Rizzata. Kandidat desnice bo neizpodbitno veljavni, saj so se za primarne volitve odločili le pri Oljki, pri kateri se bosta v soboto, 6. aprila, soočala Vittorio Brancati za Marjetico in Claudio Cressati za levico. Kako se bo podpredsednik pokrajine Brancati vedel v primeru zmage na primarnih volitvah v Oljki, ni še znano; baje bo z omenjenega mesta odstopil, kar pomeni, da si bo za morebitno volilno kampanjo za goriško občino še kako prizadeval.

Volilno pravico pri primarnih volitvah bodo imeli vsi polnoletni goriški občani vseh ideologij, volili pa bodo od 8. do 20. ure v posebnem šotoru, ki bo postavljen pred sedežem Oljke na Korzu ali pred ljudskim vrtom. Rezultati bodo kaj kmalu na razpolago, saj bodo s preštevanjem začeli takoj po zaprtju volišča.

Ob tem velja še poudariti, da sta levica in desnica dali svoje zaupanje dvema kandidatom, ki se doslej s politiko, vsaj v upravnem smislu, nista ukvarjala. Povsem jasna je bila izbira v desnici, kjer je prevladala linija, po kateri manj nekdo diši po politiki, bolj je. Tako je izpadlo ime Maurizio Tripanija ter zmagala linija, za katero se je ogreval sam Valenti, ki je sam stopil v politiko prvič leta 1994 z županovanjem v Gorici.

Glede goriške politične scene velja omeniti tudi srečanje leve sredine prejšnjo soboto v Gradišču, na katerem so sodelovali najvišji predstavniki Oljke, med katerimi tudi Riccardo Illy. Na njem so predstavili akcijo zbiranja podpisov leve sredine (brez SKP) za deželni referendum proti novemu volilnemu zakonu, ki ga je deželni svet odobril 11. marca. Goriška leva sredina je tako prva v deželi, ki je imenovala pripravljalni odbor, ki se bo s tem vprašanjem ukvarjal. Po objavi v deželni uradni listi bo imela deželna leva sredina 90 dni časa za nabirko 36.000 podpisov proti zakonu, ki ne predvideva nobenih olajšav za izvolitev slovenskega predstavnika (kaj se zajamčeno zastopstvo, okoli katerega si je sicer marsikdo polnil usta) ter ne določa neposredne izvolitve predsednika deželne vlade, temveč neke vrste priporočilo s strani volivcev, ki ga bo deželni svet lahko ovrgel na prvem glasovanju.

EJ

KARDINAL AMBROŽIČ MED NAMI

FOTO BUMBACA

Kot podrobno pišemo že na prvi strani našega tednika, je v soboto, 16. t.m., prispel v Gorico edini slovenski kardinal Alojzije Ambrožič, ki je že dvajset let nadškof v Torontu in štiri leta edini slovenski kardinal, sicer pa po goriškem nadškofu dr. Jakobu Missii, čigar stoletnica smrti poteka letos, drugi slovenski kardinal nasploh.

Kardinal Alojzije Ambrožič je velik prijatelj goriških Slovencev, na katerega ga vežejo spomini iz mladosti, saj je v Gorico prihajal že kot študent, tne vezi pa ohranja tudi danes.

Kardinal Ambrožič je v Gorico sicer res prišel na povabilo goriškega nadškofa msgr. Dina De Antonija, da bi se srečal z mladimi iz Furlanije-Juljske krajine in Slovenije ter se z njimi pripravil na Svetovni dan mladih, ki bo letos junija meseca v Torontu, a je svoje prvo srečanje takoj po prihodu iz Rima posvetil prav nam, Slovencem v Gorici.

Z letališča v Ronkah je kard. Ambrožič najprej odšel za kratek čas na srečanje z goriškim nadškofom msgr. De Antonijem, nakar sta oba prišla v cerkev sv. Ivana v Gorici, kjer se zbiramo Slovenci. Kardinala je v cerkvi najprej prisotnim predstavil nadškof, ki je toplo pozdravil v slovenskem jeziku; povedal je, da je bilo njegovo prvo srečanje s kardinalom priscrno, saj se še nista poznala. Prof. Martin Kranner je kardinalu izrekel dobrodošlico v imenu vseh prisotnih.

Kard. Ambrožič pa se nam je zahvalil za prisrčen sprejem, dejal, da ga na Gorico vežejo lepi spomini, saj je med Slovence v Gorico zahajal že kot študent; zdi se mu samoumevno, da prvo mašo v Gorici daruje med slovenskimi verniki, ker se ima za sina slovenskega naroda, pa čeprav deluje med Kanadčani v Torontu. Msgr. Cvetko Žbogar in p. Mirko Pelicon sta sodelovala s kardinalom, ki je

imel za slovenske vernike tudi nedeljsko in na pripravo na Veliko noč uglaseno pridigo, med katero je tudi omenil razliko med slovensko, našo mašo in mašami v Kanadi, kjer je večina vernikov irskega rodu in zato ne pojejo. Kardinal je namreč izjemno pohvalil svetoivanski cerkveni pevski zbor in povedal, da Lrci in njihovi potomci najverjetneje ne pojejo zato, ker so bili dolga leta pod protestantsko prevlado. Gotovo velja omeniti vsaj eno misel iz njegove lepe homilije in ta je v tem, da je kard. Ambrožič izpostavil Kristusovo vstajenje kot osrednjo točko in srž krščanstva, saj Kristus s svojim vstajenjem napoveduje naše, človeško vstajenje; v bistvu Kristus s tem dejanjem odreši človeka smrti, mu napoveduje večno življenje.

Po maši se je kardinal Alojzije Ambrožič dalj časa zadržal z nami v prijetnem klepetu pred cerkvijo sv. Ivana.

SPOROČILO MLADIM

Objavljamo sporočilo, ki so ga ob koncu srečanja z mladimi prejšnjo nedeljo, 17. marca, podpisali kard. Ambrožič, nadškof De Antoni in škof Bizjak. Prva dva sta ga tudi prebrala.

Zbrani v Gospodovem imenu v Gorici smo Gospoda slavili in opazili, kako Bog zgodovine vseskozi deluje v človeških srcih kljub grozovitim dogodkom in preteklim izkušnjam.

Počutili smo se vsi kot ena družina z enim srcem, kljub človeški brezsrčnosti v prejšnjem stoletju. Gregovi Soče so videli, kako so se podrli zidovi predsodkov, posledic ran in neljubezni, rojenih iz sovraštva, ki jih povzročajo vojne in spori.

Namenili smo potrebnega prostora odnosom, spoštovanju drugega, medsebojnemu spoznavanju bodisi na osebnem kot na skupnem kulturnem področju.

Za kateri mir lahko prosimo v svetu, če ga nismo sposobni živeti v krščanski skupnosti in še prej v človeški skupnosti?

Mladi, bodite v vaši prističnosti sol in luč, znamenje miru in spoštovanja v kulturni različnosti naših krajev.

Naj se med vami rojeva nova kultura, kultura odnosov in ljubezni, ki bližnjega sprejema v različnosti, ga upošteva in spoštuje.

Naj Gospod spregovori srcu vsakemu, da se Njegovo kraljestvo razodene v osebnih odnosih in odnosih med skupnostmi in naj – v obdobju globalizacije – bratstvo postane tukaj in zdaj resničnost v imenu Gospodovem.

V OSPREDJU IZVAJANJE ZAKONA 38

V sredo, 13. marca, je bila v sejni dvorani goriškega občinskega odbora redna mesečna seja občinske konzulte za vprašanja mestne slovenske manjšine. Seji je predsedoval predsednik dr. Damjan Paulin.

Prva točka dnevnega reda je obsegala poročilo predsednika, ki je poročal o raznih zadevah, ki zanimajo slovensko narodno skupnost v goriški občini. Med temi so zlasti vprašanje Jeremitišča, izvajanja zaščitnega zakona in še posebej problematika, ki zadeva v glavnem občinsko upravo. Sem sodijo npr. iz-

vajanja zakonskih določil, kot so sprememba imen v slovensko obliko, pa tudi vprašanje izdajanja dvojezičnih izkaznic.

Konzulta je nato z veseljem zabeležila imenovanje nekaterih svojih članov kot predstavnikov krovnih organizacij v paritetni odbor za izvajanje zaščitnega zakona. Pri tem so seveda nastale tudi polemike, ki zadevajo izbiro različnih krovnih organizacij ter imenovanje predstavnika, ki sicer predstavlja le samozvano krovno organizacijo.

Predsednik je obširno poročal o skorajšnjem izidu monografske publikacije *Goriza 1001-2001*, ki bo v kratkem izšla kot izraz politične volje slovenske mestne konzulte v Gorici ob praznovanju lanskega jubileja. Pri tem zborniku je sodelovalo večje število strokovnjakov z raznih področij, ki obravnavajo najrazličnejše vidike širše goriške tematike. Predstavitev zbornika bo v sredo, 10. aprila.

Posamezni člani konzulte so nato stvarno posegli v debato in se zaustavili ob posameznih vprašanjih, ki zadevajo tako izvajanje zaščitnega zakona št. 38 in zakona 482, pa tudi drugih vprašanj, ki zadevajo našo narodno skupnost v mestni občini.

NOVOSTI OKROG JEREMITIŠČA

Odbor garantov, ki je moral odločiti o sprejemljivosti referendumskih vprašanj glede ohranitve Jeremitišča in tovrstnega postajališča, je v torek delno zavrnil eno in delno sprejel drugo vprašanje. Občinski svetovalec B. Tabaj je izjavil, da se bo glede nadaljevanja akcije posvetoval z odvetniki. Glasnik Jeremitarjev Oskar Pavletič pa je dejal, da bodo domačini predstavili priziv na mednarodno haško sodišče. "Mi gremo naprej po naši pot!" je še rekel.

MINISTER UMBERTO BOSSI V GORICI

FOTO BUMBACA

V torek zvečer, 19. t.m., je v Avditoriju v Gorici na posvetu krajevnega sedeža Severne lige o imigracijskih težavah in seveda o osnutku novega državnega zakona, po katerem bodo veljala nova, ostrejša pravila za vse priseljence v Italijo, spregovoril tudi italijanski minister za ustavne reforme Umberto Bossi, sicer vodja Severne lige na vsedržavni ravni.

Na posvetu sta spregovorila med drugimi predsednik deželne vlade Ranzo Tondo in podpredsednica Alessandra Guerri, ki sta oba izpostavila dobro sodelovanje s Slovenijo; Guerri je še posebej poudarila večjezičnost in večkulturnost ter prisotnost narodnih manjšin v naši deželi kot tudi izjemno

mesto, ki ga ima družina tudi danes v družbi.

Bossi je seveda dejal, da bo v Italijo po novem zakonu lahko prišel le tisti, ki bo imel zagotovljeno delovno mesto in seveda dovoljenje za bivanje v državi. Spregovoril je o priseljencih in povedal, da bo Italija od EU zahtevala denar za varovanje svojih meja; povedal je še, da se v vrstah priseljencev skrivajo kriminalci. Dejtal je tudi, da je levica v Italiji kriva za nastalo stanje v državi in bo zato zakon Bossi-Fini prvi resni poskus, da se dvijemu priseljevanju naredi konec. Bossija so pričakali tudi protestniki, ki se ne strinjajo s takim obravnavanjem priseljkov.

O ZAŠČITI MANJŠINSKIH SKUPNOSTI

Debatni krožek pri politični koaliciji Marjetica je prejšnji ponedeljek priredil informativno srečanje, na katerem je tekla beseda o izvajanju zakonskih določil, ki naj bi Slovincem in Furlanom omogočala normalno življenje v narodnostno mešani družbi na Goriškem. O današnjih razmerah, v katerih zakonska uveljavitev in zaščita pravic ostajata mrtva črka, sta za Slovence spregovorila Bernard Špacapan (SSK) in Rudi Pavšič (SKGZ), medtem ko je predstavljala Furlane član goriškega Furlanskega filološkega društva Feliciano Medeot. Srečanja se je udeležil Vittorio Brancati, podpredsednik goriške pokrajine in obenem županski kandidat Marjetice.

Pobuda, namenjena soseščanom italijanske narodnosti, ki površno poznajo manjšinsko problematiko, je privabila sicer maloštevilno, a pozorno občinstvo. Iz uvodnega nagovora koordinatorja krožka Maria Del Nerija sta izšla tako Špacapan kot Pavšič, ki sta pojasnila zgodovinski okvir narodnostnih odnosov ob naši meji. Danes pa sta omalovaževanje manjšinske problematike in njena pogosta zloraba v politične namene vsakodnevni popravek krajevnih u-

praviteljev desnosredinskega kova, katerim smo Slovenci nepoškodeni na milo in nemilo voljo. Če je Špacapan poudaril strukturalno šibkost zaščitnega zakona za Slovence, ki ga je vlada-joča Oljka lani sestavila s kompromisarsko logiko, je Pavšič izrazil prepričanje, da je tudi najboljši zakon brez politične volje, ki jamči za njegovo izvajanje, slab zakon.

Danes je furlanska in slovenska skupnost včasih s skupnimi pobudami potegujeta za lastne pravice, ki jih predvideva zakon 482/1999 z zaščito zgodovinskih jezikovnih manjšin na italijanskem ozemlju. Kakor je bila pot, ki je privedla do priznanja pravic, za Furlane in Slovence različna, tako so tudi različne potrebe. Medeot je predvsem izpostavil šolsko problematiko, potem ko se je tudi na Goriškem večina staršev že opredelila za pouk furlanščine. Na koncu naj zabeležimo še skupno oceno, da razvoj goriške družbe tudi v vidiku vstopa Slovenije v EU zahteva normalizacijo odnosov med manjšinsko skupnostima in večino, čemur bi botrovalo tudi poučevanje obeh manjšinskih jezikov v vseh šolah obmejnega področja.

KD SABOTIN PRI SV. IVANU V GORICI

"OTROCI IN POEZIJA"

Sveitovanska župnijska dvorana se je po nedeljski maši, 17. marca, ponovno spremenila v gledališče za male gledalce, ki so z zanimanjem sledili odrskemu prizoru *Otroci in poezija*. Na odru se je vrstilo trinajstih njihovih vrstnikov iz KD Sabotin. V svojem razgibanem in suverenem nastopu so štavrski osnovnošolci in nižješolci prikazali, kako so lahko verzi, ki so jih O. Župančič, N. Grafenauer, K. Kovič in D. Zajc spesnili za otroke, privlačnejši od modernejših žepnih igraric.

Pred malimi gledalci je zaživel pestri umetniški svet naših

domaćih pesnikov, njihovi prikupni in hudomušni opisi narave in raznovrstnih živalic ter razposajeni Ciciban, Pedenped in Nacek Pacek.

Skupina mladih izvajalcev je predstavilo pripravila že za dan slovenske kulture v okviru praznovanja vaškega patrona sv. Valentina. Vadili so pod požrtvovalnim vodstvom vzgojiteljice Irene Ferlat. Na nastop v sveitovanskem središču pa jih je povabila SD Sončnica, ki je male in velike po prireditvi tudi pogostila na lepem in prostornem travniku za cerkvijo.

HD

SREČANJE SKAVTOV Z DUHOVNIKI

KORAK V SKUPNO SMER

Dne 10. t.m. je bilo v župnijski dvorani v Nabrežini zanimivo srečanje med skavtskimi voditelji in nekaterimi duhovniki. Srečanje je hotelo biti znamenje dialoga med dvema stranema, ki skušata sicer na različnih način mladini posredovati duhovno hrano prek evangelijev. Ker so bili odnosi med duhovščino in skavti vedno nekako hladni, je srečanje hotelo biti korak v skupno smer.

Zaradi skromne prisotnosti enih in drugih (duhovniki so bili vsi s Tržaškega, voditelji pa v glavnem Goričani) žal ni prišlo do konstruktivnih pobud. Govor je bil o vsesplošni krizi, ki jo doživlja lik duhovnika pri skavtih. Posledica tega je tudi skromno doživljanje vere pri mlajših članih, kajti večkrat so voditelji prisiljeni nuditi tudi duhovno pripravo, kar je seveda naporno.

Možnih rešitev problema je bilo precej, tako naj bi v vsaki od petih enot, ki delujejo pri SZSO (dve v Gorici in tri v Trstu) po en duhovnik prevzel

skrb za asistenco, da bi mladi in otroci prišli v stik tudi s cerkveno stvarnostjo in z realnostjo krščanstva kot skupnosti. Druga možna rešitev je tudi udeležba duhovnikov na kaki taborni šoli za cerkvene asistente, ki jih pripravljata sorodni organizaciji ZSKSS in AGESCI, kajti videli smo, da duhovniki še vedno premalo poznajo skavtsko organizacijo, predvsem v zadnjih letih, ko je naredila velike korake na področju metodologije vodenja in formacije voditeljev.

To so bili le nekateri utrinki pogovora, ki se je pletel še okoli problema veroučiteljev na Tržaškem.

Po srečanju so se v nas mešali različni občutki. Kam bo padlo to seme, ki smo ga zasejali? Na rodovitna tla? Ali bo to ostalo samo eno izmed toliko srečanj, kjer se preveč govori?

Če je bila to izguba časa ali konstruktivna pobuda, bo pokazal čas, ki je kot vedno najboljši sodnik.

OBVESTILA

PD RUPA-Peč prireja v petek, 22. marca, ob 20.30 kulturni večer: na sporedu je recital in priložnostni nagovor prof. Marka Vuka ter nastop domačega mešanega pevskega zbora ter otroškega zbora.

SKUPNOST DRUŽINA Sončnica Gorica vabi v nedeljo, 24. marca 2001, na duhovno obnovo za zakonce Adamovo rebro, ki bo ob spremstvu p. Mirka Pelicconia potekala v Zavodu sv. Družine v Gorici, ul. don Bosco 66, od 14.30 do 18. ure (brez svete maše). Poskrbljeno bo tudi za varstvo otrok. Prijave za varstvo se sprejemajo najkasneje do sobote, 23. marca, pri odbornikih ali na telefonski številki 0481 536455.

DUHOVNIJA SV. Ivana vabi na predvelikonočno srečanje starejših, bolehnih, upokojencev, ki bo v Zavodu sv. Družine v sredo, 27. marca 2002, s pričetkom ob 15. uri.

VSIGORIŠKI Slovenci so vabljani v stolnico na velikonočno slavje. Predsedoval bo goriški nadškof. Pričetek ob 6.30.

DUHOVNIKI SO vabljani k sv. maši v Podgoro na belo nedeljo ob 16. uri, ob 5. obletnici smrti g. Bogomirja Špacapana.

HOSPIC ADRIA Onlus in Slovensko dobrodelno društvo prireja 5. aprila 2002 ob 17. uri v dvorani Zadrudne kraške banke na Opčinah 8-tedensko izobraževanje "Blizu v težkem času". Srečanja bodo vodili dr. Metka Klevišar in njeni sodelavci iz Ljubljane. Za dodatne informacije vsak delavnik na tel. št. 0481 536455 (SSO).

Župnija sv. Mavra in Silvestra v Pevni prireja izlet v Bratislavo od 22. do 24. aprila. Cena izleta znaša 145 evrov. Vpis prejema župnik Vojko Makuc (tel. 0481 81096) vsak večer po 19. uri. Ob vpisu naj vsakdo prinese fotokopijo osebne izkaznice (oba obrazca) za skupni potni list.

DAROVI

ZA MISIJONARJA Danila Lisjaka: N.N. 50,00, N.N. 500,00; v spomin na Cilko Kovač prijateljica 30,00; Marija Kogoj 100,00 E.

ZA CERKEV na Peči: Zora Cotič namesto cvetja na grob svakinje Jelke 50,00; druž. Čevdek in Paravano v spomin na Jelko 25,00; Adriano Malič v spomin na mamo Jelko 50,00; Ivan, Joško, Marija in Romana z družinami v spomin na sestrično Jelko 100,00; Danica Juren Cotič za cvetje 20,00 E.

ZA CERKEV v Rupi: N.N. Gorica 100,00 E.

ZA MISIJON p. Kosa: N.N. Rupa 50,00 E.

ZA MISIJON g. Ivana Štante: druž. Čevdek in Paravano v spomin na Jelko 20,00 E.

SSK: DVOJEZIČNE IZKAZNICE

Slovenska skupnost podpira predlog Zveze slovenske katoliške prosvete, ki je na svoji zadnji seji izročila vsem svojim včlanjenim društvom obrazec prošnje za izdajo dvojezične osebne izkaznice, naslovljene goriškemu županu Valentiju. Po zavrnitvi enakih prošenj predsedniku SKGZ Rudiju Pavšiču in predsedniku ZSKP Damjanu Paulinu je pravilno, da se čimveč občanov zglašajo na županstvu z enakimi zahtevami v smislu psihološkega pritiska na javne uprave, da se vendar vzamejo v poštev pravice občanov slovenskega jezika v smislu zakona za globalno zaščito Slovencev v Italiji. Slovenska skupnost zato vabi vse goriške Slovence, naj se te pravice po-

ZA MIPZ Vrh sv. Mihaela Zora Devetak Laurenti 30,00 E.

ČESTITKE

V ponedeljek, 18. marca, je na tržaški ekonomski fakulteti uspešno doktoriral Milko Di Battista. Čestitajo mu mama, tata, brat in sestra.

Milko Di Battistu ob tem lepem življenjskem dosežku čestitajo sosedu pri cerkvi in vse župnijsko občestvo iz Števerjana.

Na ekonomski fakulteti tržaške univerze je z odliko diplomiral Milko Di Battista. SZSO-Gorica čestita svojemu dolgoletnemu voditelju intelektualnemu medvedu in mu obenem želi srečno pot.

Klementina Koren je v Milano uspešno sklenila svojo akademsko pot. Dogodka se na poseben način veselijo mama Marinka, sestri Emanuela in Agata ter brat Simon.

Na milanski univerzi je na fakulteti za stike z javnostjo diplomiral Klementina Koren. Čestitajo ji teti Bruna in Jerica z družinama ter mati Marica.

Na tržaški univerzi je uspešno doktoriral iz ekonomije Denis Pavio. Z njim se veselijo in mu čestitajo mama, tata, sestra in Kristina.

Dne 18. marca je na tržaški univerzi uspešno zaključil študij ekonomije Denis Pavio. Novemu doktorju iskreno čestitajo in mu želijo še nadaljnega uspeha vsi prijatelji z univerze.

Sportno združenje Olympia iskreno čestita Tanji Kovic, ki je sklenila univerzitetni študij iz fizioterapije v Ljubljani.

SOŽALJE

Ob smrti drage sestre Nade Žerjal izrekajo iskreno sožalje župniku Viljemu Žerjalu ŽPGS Rupa-Peč, ŽPGS Gabrje-Vrh in PD Rupa-Peč.

Mladinski in cerkveni zbor Vrh Sv. Mihaela izreka iskreno sožalje gospodu župniku Viljemu Žerjalu ob izgubi drage sestre Nade.

Ob boleči izgubi drage sestre Nade izreka društvo SKD Vipava - Peč gospodu župniku Žerjalu občuteno sožalje.

Ob prerani izgubi prof. Nade Žerjal-Zaghet, moje svakinje, izražam hčerki Nevi, sinu Andreju in vsem sorodnikom moje občuteno sožalje. Namesto cvetja poklanjam 50,00 E v tiskovni sklad Novega glasa.

Ob smrti režiserke Mire Štrukelj, dolgoletne sodelavke standreške dramske skupine se s hvaležnostjo klanjajo njenemu spominu vsi, ki so z njo ustvarjali na gledališkem področju. Prosvetno društvo Štandrež izreka sorodnikom globoko sožalje.

V ZNAMENJU KRIŽA

DROBCI IZ ŽUPNIJE DOBERDOB

DARIO BERTINAZZI

Enkrat mesečno imamo mašo v cerkvi Fatimske Matere božje v Dolu in uro molitve pred Najsvetejšim. Tako smo se župljani iz goriškega dela Krasa srečali tudi na svečnico.

Na drugo postno nedeljo je bilo prva obletnica smrti g. Antona Princiča iz Jamelj. Prosili smo Boga za nove duhovne poklice in za milost in moč, da bi vero, ki jo je g. Tone oznanjal, živeli in v njej tudi vztrajali.

Isti dan smo v doberdobski cerkvi postavili novi križev pot. V gosteh je bil g. prof. Stanko Jericijo, ki je križev pot blagoslovil. Naslikala ga je akademska slikarka Alexa Ivanc - Olivieri s Korzike. Objavljen je bil v prilogi katoliškega tednika Družina. Tekst zanj je napisal teolog prof. dr. Tomislav Ivančič iz Zagreba. Umetniško ga je predstavila prof. Maruša Avguštin, ravnateljica Gorenjskega muzeja v Radovljici.

Ob enkratnih platnih podoživljamo Gospodovo trpljenje. Ko sprejemamo lastni križ, ki nam ga poklanja življenje, srečujemo Gospoda. Sprejemanje trpljenja, razočaranja, smrti bližnjih je pot osvobajanja od zla in trpljenja. To je naša hoja zmagoslavja. Kakor je Mojzes v puščavi obesil na drog bronasto kačo, da bi vsak, ki bi vanjo pogledal, ozdravel, tako se tudi mi ob pogledu na posamezne postaje križevga pota srečujemo s Kristusom. To srečanje nam pomaga, da trpljenje izgubi svojo moč, ker se osvobodimo strahu, ki nas je ogrožal in mučil. Trpljenje izgubi svojo ostrino, ko v nas vstopi Kristus. Trpljenje ni več pot v osamljenost, v nesmisel, v obup, v izgubo, ampak pot v smisel, veselje in življenje. V tej luči naj vsak izmed nas spremlja tudi svoj življenjski križev pot...

Na sv. Tri kralje smo imeli v gosteh baritonista mgr. prof. Matjaža Robavska in citraša Tomaža Plahutnika. Priznana umetnika sta oblikovala nedeljsko mašno bogoslužje. Po maši je sledil nastop z občutenim veznim besedilom, ki ga je podal Jernej Kovač. Pesem ni samo besedilo, še zlasti ne, če se poje pri bogoslužju, ampak je predvsem molitev. To misel je ob koncu programa zelo lepo poudaril g. Matjaž. Nastop je sodil v sklop božičnih koncertov, ki jih je baritonist pripravil v lanskem božičnem času; bili so še v ljubljanski stolnici, župnijski cerkvi na Igu pri Ljubljani, v Šentvidu pri Stični, na rojstni Ježici in v Preski pri Medvodah. Na voljo nam je bila njegova nova zgoščenka in kasetna V svetlobi rajski. Vsi, ki ljubimo petje, smo lahko ob tem dnevu doživeli izreden umetniški in duhovni dogodek.

MEDNARODNA GLEDALIŠKA DELAVNICA

IZVIREN SPLET ODRSKEGA IZRAŽANJA

IVA KORŠIČ

Veliki oder goriškega Kulturnega doma je v nedeljo, 17. t.m., gostil svojevrsten odrski prikaz, stkan iz raznolikih gledaliških izraznih oblik, v katerih so imeli glavno vlogo gib, kretnje, obrazna in telesna mimika, zvok, glasha, postransko pa beseda, ki je bila razpeta med tremi jeziki, italijanščino, slovenščino in nemščino. Na odru je namreč nastopalo trideset mladih udeležencev prve Mednarodne mladinske gledališke delavnice, poimenovane Crossroads. Letošnji izvedbi, ki je sledila lanski, zelo uspešni poizkusni v Gradežu, so organizatorji dali pomenljiv naslov Križišče, ki naj bi bilo ustvarjalno stičišče za študente, vsaj šestnajstletne, iz treh srednjeevropskih držav, Italije, Slovenije in Avstrije. Le-ti so namreč sprejeli letošnje povabilo prirediteljev, Goriške pokrajine oziroma njenega Urada za mladino z odbornikom za šolstvo in izobraževanjem Lucianom Migliorinijem, ki je konkretno uresničitev tridnevnega gledališkega tečaja poveril društvu 4G - pod tem geslom je izražen večjezični humus našega mesta - , katerega predsednik je Giorgio Bensa, podpredsednica pa Mara Černic. Pokrovitelja letošnje gledališke delavnice sta bili Mestna občina Nova Gorica in občina Celovec. Bliskoviti gledališki tečaj, ki ga je v angleškem jeziku vodil mladi angleški režiser Malachi Bogdanov, trenutno umetniški vodja pri gledališču Kiklos Theatre v Padovi, nima zgolj gledališko-izobraževalnega namena, pač pa želi, da se ob njem mladi različnih narodnosti in kultur zblizajo in z bogatim gledališkim izražanjem premostijo jezikovne ovire in v prijateljskem vzdušju kaj lepega ustvarijo. Brez dvoma

FOTO BUMBACA

je Mednarodna gledališka delavnica Alpe-Jadran, ki je potekala od 15. do 17. t. m. v prostorih mladinskega centra San Luigi v Gorici, dosegla svoj cilj. Po predstavi je nastopajoče povabila k mikrofonu Mara Černic, ki je uvedla nedeljsko prireditev in zavzeto spremljala celoten potek ustvarjalne delavnice. Vsi so bili mnenja, da je bila to krasna izkušnja, ki jih je združila in jih v sproščujočem duhu vzpodbudila, da so našli skupno govorico in se sporazumevali, saj beseda ni edino komunikacijsko sredstvo, s katerim lahko izražamo svoje čutenje. Lepo je bilo gledati na odru mlade, ki so v skupnem objemu zapeli po eno pesem vsak v svojem jeziku. Taka naj bi bila idealna slika Evrope in multikulturalnosti: srčna ljubezen do svojih korenin, spoznavanje in spoštovanje tujih in enakopravnost vseh jezikovnih skupin.

Ker je bila Gorica prizorišče te vsestransko pozitivne pobude, je prava škoda, da se je niso udeležili tudi dijaki slovenskih višjih šol, ki bi morali biti naraven in najbolj dostopen most, na katerem bi se srečevali vrstniki iz Italije, Slovenije in Avstrije. Žal so v zadnjih letih naši študentje odsotni tudi na Srečanju mladih odrov, ki je z gledališkimi nastopi razgibalo že nekaj pomladnih dni.

Z 2. STRANI

DRŽAVA SRBIJA...

Njen predstavnik Solana je zagotovil, da bo Unija podpivala tako zblizevanje med državama kot z evropskimi integracijami.

Tudi predsednik Črne gore, Djukanović, je izrazil zadovoljstvo nad doseženim sporazumom in posebej poudaril ohranitev vseh rezultatov gospodarskih reform, ki jih je Črna gora uresničila v minulih letih, in zagotovila, da bo v novi državi zajamčena polna enakopravnost Črne gore in njena primerna zastopnost v mednarodnih organizacijah. Visoki zunanje-politični predstavnik Evropske unije Solana je ob podpisu sporazuma dejal, da je bil s tem napravljen pomemben korak v smeri stabilnosti balkanskega področja in uveljavljanja posredniške vloge Evrope, ki je, kot znano, prišla do izraza tudi v primeru Makedonije. To ugotovitev so z vidnim zadovoljstvom izpostavile tudi Združene države Amerike.

Sporazum o skupni državi Srbiji in Črni gori so pozdravili tudi v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem in v Sloveniji ter ga ocenili kot realistični "dejavniki stabilnosti" na Balkanu. Zgodovinsko gledano, gre za konec tretje Jugoslavije ter nastanek nove državne tvorbe med Srbijo in Črno goro na prostovoljni in dogovorjeni osnovi.

Ob tem pa ne gre pozabiti, da ostaja še nerešeno vprašanje končnega statusa Kosova, ki je danes pod mednarodnim nadzorom, toda s formalnega pravnega vidika je še vedno del Srbije oziroma Jugoslavije. Tega vprašanja se je dotaknil civilni upravitelj Organizacije združenih narodov na Kosovu Michael Steiner, ki je poudaril potrebo, da pride do dialoga tudi med Beogradom in Prištino. Po njegovem mnenju bi morali vodilni kosovski predstavniki razmišljati o tem, da je Kosovo obdano s sosedami (Makedonijo, Albanijo, Črno goro in Srbijo), s katerimi bo moralo tudi v prihodnje živeti.

Z 2. STRANI

NEGOTOVOST

Sindikalne organizacije bodo, kot smo že napisali, na namere osrednje vlade odgovorile s splošno stavko.

Svoje vrste skuša strniti tudi opozicija. Pri tem je treba predvsem zabeležiti sklep osrednjega vodstva Bertinottijevih komunističnih prenoviteljev, naj se levosredinski Olijki predlaga skupen nastop na občinskih in pokrajinskih volitvah v letošnjem maju. Predlog je po splošnem mnenju zelo zanimiv in tudi pomemben.

Ne smemo namreč pozabiti, da je prav Bertinotti povzročil hudo krizo v levosredinski koaliciji, saj je pred tremi leti moral odstopiti predsednik vlade Romano Prodi. S tem se je dejansko začel zaton tistih političnih sil, ki so leta 1996 zmagale na državnozbornih volitvah in porazile Berlusconi ter njegove zaveznike. Predlog je že osvojil glavni tajnik Levih demokratov Fassino, ki je dejal, kako vse levosredinske politične

sile zanima, da "se na upravnih volitvah 26. maja volilnemu zboru predstavijo enotno".

V italijanskem političnem življenju velja dalje omeniti, da je prenehala aktivnost Ljudske stranke, ki je nastala leta 1994 na ruševinah Krščanske demokracije. Njen prvi glavni voditelj je bil bivši minister Martinazzoli, ki pa se je kmalu skoraj popolnoma umaknil iz aktivnega političnega življenja. Člani Ljudske stranke so po sklepu strankinega kongresa vstopili v Marjetico. Ko pa bo prišlo do preureditve celotne Olijke, bo Ljudska stranka delovala kot kulturna ustanova in širila ter poglobljala krščanski pogled na svet.

Nekdanji pripadniki krščanskodemokratske stranke, organizirani v Udeur (njihov glavni predstavnik je poslanec Clemente Mastella), pa so na kongresu v Fiuggiju sklenili, da se ne bodo vključili v Marjetico, temveč še dalje delovali kot neodvisna stranka. Mastella je zelo ostro nastopil proti poslancu Rutelliju, češ da ta ne more biti voditelj Olijke, saj je bil na zadnjih državnozbornih volitvah poražen. Enakega mnenja je tudi Antonio Di Pietro, ki nastopa kot voditelj gibanja "Italija vrednot", znan pa je še vedno predvsem kot javni tožilec, ki je na začetku devetdesetih let sodeloval pri tako imenovani "operaciji čistih rok", ki je povzročila smrt "prve italijanske republike".

Kar zadeva vlado in njeno parlamentarno večino, ni znakov, da bi se kdovekako brigali za to, kar se dogaja na strani opozicije. Berlusconi še vedno opravlja tudi dolžnosti zunanjega ministra in je predvsem porok za trdnost vladajoče koalicije. Nekaj sivih las mu tu pa tam povzroča predvsem Umberto Bossi, zlasti ko se zaganja proti bruseljskim tehnokratom ali ko graja svojo vlado, češ da ne nastopa dovolj odločno proti nezakonitemu priseljevanju.

S parlamentom Berlusconi že tako nima večjih težav, saj se zaveda, da lahko računa na krepko večino v obeh zakonodajnih zbornicah. Za morebitne omahljivce pa so seveda na razpolago ustrezna "zdravila". Vprašanje "konflikta interesov" je medtem doma tako rekoč že šlo v pozabo, četudi pristojna senatna komisija še pripravlja gradivo za razpravo v senatni zbornici. Tudi predsednik republike Ciampi si baje prizadeva, da bi se zakon, ki ga je odobrila poslanska zbornica, primerne popravil. Do tega trenutka so si stališča večine in manjšine v parlamentu zelo narazen in ni pričakovati soglasja. Dejstvo pa je, da je Silvio Berlusconi še vedno medijski in založniški mogotec, saj je njegov imperij ostal neokrnjen. Zgodilo se je celo, da kot ministrski predsednik zdaj dejansko nadzoruje tudi tri državna radijska in televizijska omrežja. Gre za stanje, ki nima primerne v demokratičnem svetu. Zdi se pa, da se v Italiji nihče za to preveč ne vznemirja. Morda pa splošna stavka le utegne možno zamajati Berlusconijevo stavbo.

Umor prof. Biagija, ki nas je presenetil tik pred zaključkom redakcije, seveda vnaša veliko negotovost tako v italijansko družbo kot seveda tudi v politično dogajanje v Italiji.

PRIMORSKA IN KOROŠKA STA ZAPELI

Pred nekaj tedni se je začela revija 33. Primorska poje, ki vključuje kraje in pevske zore z obeh strani meje in idealno združuje pevce in ljubitelje zborovske glasbe iz širšega slovenskega kulturnega prostora. Letos se je na priljubljeno revijo vpisalo stosedemdeset slovenskih zborov, med temi so, kot vsako leto, tudi trije, ki zastopajo Slovence iz videmske pokrajine. Ob tem velja povedati, da se bo Primorska poje odvijala tudi v videmski pokrajini v dveh nedeljah.

Kot pišemo že vrsto let, je najbolj sugestivno srečanje priljubljene in najbolj množične pevske revije Primorska poje ravno eden od koncertov, ki ga prirejajo v videmski pokrajini, točneje v Kanalski dolini. Na Tromeji se namreč dogaja, da se Primorska in Koroška srečata in sooblikujeta skupen zborovski koncert, na katerem kraljujejo slovenska zborovska glasba, prijateljstvo med sosedi ter prijetni skupni trenutki ob družabnosti. Pevski reviji Koroška in Primorska poje sta se tudi letos srečali na Trbižu, kjer so se predstavili slovenski zbori s pevsko zakladnico iz Italije, Koroške in Slovenije.

Tudi letos je bilo vzdušje nadvse prijetno in domače. Vsi ljubitelji zborovske izročila so se v nedeljo, 10. marca, zbrali v kulturnem središču na Trbižu, kjer so lahko prisluhnili pesmim šestih slovenskih pevskih zborov, ki so se zvrstili pred udeleženci. MePZ Bilka Bilčov iz

Koroške pod vodstvom Irene Kosmač, mlada skupina Beneške korenine iz Srednjega v Nadiških dolinah z dirigentom Davidom Klodičem, MoPZ Folte Hartman iz Pliberka na Koroškem z dirigentom Dominikom Hudlom, ki je vodil tudi drugi koroški zbor, in sicer MePZ Peca iz Globasnice, nazadnje pa se je predstavil komorni zbor iz Izole v Sloveniji pod vodstvom Oskarja Trebca.

Pokroviteljstvo srečanju je tudi letos poklonila domača trbiška občinska uprava, kot običajno pozorna na manifestacije in srečanja, pri katerih se vrednoti večjezična in večkulturna podoba Kanalske doline. Na koncertu je bil prisoten sam prvi občan Franco Baritussio, ki je navzoče tudi nagovoril, v imenu organizatorjev pa je pred mikrofon stopil koroški predstavnik Krščanske kulturne zveze iz Celovca Nužej Tolmajer.

Nedeljski popoldan je potekal dvojezično, prisotni pa so bili nad srečanjem vidno navdušeni, saj je bila kvaliteta slovenskih zborov res dobra, ob tem pa je za vse ljubitelje zborovske glasbe ter slovenske zakladnice tako srečanje pravo doživetje, ki prinaša nepozabne trenutke.

Nazadnje povejmo še, da bo drugi koncert Primorska poje v videmski pokrajini v nedeljo, 7. aprila, tokrat pa se bomo napolnili v Terske doline, točneje v cerkev svetega Florijana v Zavarhu.

EJ

PRAZNIK KULTURE

Tudi letos so Slovenci v Kanalski dolini počastili dan slovenske kulture, ki ga običajno prirejajo nekoliko kasneje, in sicer meseca marca. Na njem imajo ponavadi glavno besedo otroci in mladi, ki sledijo zasebnim tečajem slovenskega jezika, ki jih prirejajo v organizaciji Slovenskega kulturnega središča Planika. Gre nedvomno za najlepši način proslavljanja slovenskega dne, saj je ravno ohranjanje jezika in kulture pri najmlajših edino jamstvo za razvoj naše narodnostne skupnosti na tem predelu zamejstva. Letošnji kulturni praznik so odgovorni pri organizaciji Planika priredili v Beneški palači v Naborjetu, ki je bila za to priložnost polna, ob tečajnikih pa so srečanje oblikovali tudi gojenci slovenske glasbene šole, ki deluje ravno tako v omenjenem središču. Praznik je obogatila tudi pevka Vida Mavrič ob spremljavi Mojmirja Sepe. Praznik slovenske kulture v Naborjetu so počastili s svojo prisotnostjo trbiški župan Franco Baritussio ter generalna konzulka RS Jadranka Šturm Kocjan, prisotne pa je nagovoril v slovenskem in italijanskem jeziku župan iz Naborjete Alessandra Oman. V imenu organizatorjev je stopil pred mikrofon predsednik SKS Planika Rudi Bartaloth, ki je povzel nelahke trenutke naše narodnostne skupnosti, se ustavil pri neizvajanju zaščitnih norm ter omenil pomembno delo, ki čaka nas Slovence, pa tudi Furlane in v Kanalski dolini Nemce za uresničevanje zakona 482/99, ki je ostal le mrtva točka.

EJ

DOMAČA POEZIJA

Kot smo napovedali pretekli teden, je prejšnji petek stekel niz treh večerov z naslovom Naš jezik od pesmi do gledališča, ki ga prireja Študijski center Nediza pod pokroviteljstvom domače špeterske uprave; na srečanjih lahko vsi ljubitelji in raziskovalci slovenske besedne ustvarjalnosti, ki se piše v slovenski Benečiji, spoznajo nekako iz prve roke domače avtorje in njih besedila. Večer je v domači gostilni vodila prof. Živa Gruden, na njem pa je bil tokrat govor o beneški poeziji. Srečanje je sooblikoval tudi ugleden gost, profesor na ljubljanski univerzi ter izvedenec za Rezijo in Tersko dolino Roberto Dapit. Na večeru so prebrali dela domačih besednih ustvarjalcev v svetu poezije. Teh ni malo; so poznana in širšemu zamejskemu prostoru tudi manj znana imena, ki jih velja vsaj omeniti: Luisa Batistig, Marina Cernetig, Aldo Clodig, Bruna Dorbolo, Loredana Drecogna, Giovanni Gubana in Andreina Trusgnach. Večer je bil prijeten, posebno zanimiv pa za tiste, ki slovensko Benečijo sicer poznajo, a o njeni besedni ustvarjalnosti vedo bolj malo, saj so omenjena dela objavljena v kolektivnih, časopisnih in zbirkah, enoten vpogled v domače ustvarjanje pa je precej težavna naloga.

Drugo srečanje omenjenega niza bo v petek, 22. t.m., ob 20.30 v gostilni Alle querce v Špetru; na tem srečanju pa bo kraljevala beneška proza, o kateri bo spregovorila tudi tokrat Živa Gruden, medtem ko bo gost pisateljica Marija Mercina.

EJ

GLOSA JURIJ PALJK

O PIRHIH

berku in velik poznavalec našega človeka in njegovih življenjskih navad v preteklosti, mi sicer večkrat pomenljivo pravi, da sam ne more današnjemu človeku povedati, kako naj živijo, da pa sam lahko opiše, kako so živeli naši predniki.

In smo spet tam, kjer so muhe, če se lahko malce pošalimo. Že stari Latinci so trdili, da se časi spreminjajo in se mi v novih časih spreminjamo. Tako je tudi z velikonočnimi pirhi.

Se danes vidim očeta - in takrat ni preteklo 80 let, pravzaprav še 40 ne!, kako je v svojo kmečko dlan, veliko in žuljev polno lopato, jemal drobna in še vroča, pravkar skušana jajca in jih v velikem tednu z nami otroki barval. Barvil takrat ni bilo veliko, pomagali smo si, kakor smo vedeli in znali, tudi čebula je prišla prav in listje. Barvilo je prišlo samo v primeru, da so bila jajca še vroča. Potem smo čakali, da se je barva posušila, kako dolgo se nam je otrokom to zdelo. Jasnno je, da se je oče jezil, ker smo se dotikali sveže pobarvanih jajc in smo zato bili vsi popackani. A bilo je lepo, kot je bilo lepo gledati potem očeta, kako je z rezino slanine, "špeha" po domače, kasneje obrisal velikonočna jajca, da so se lepo svetila. Mama je potem z dna predala potegnila na dan sveže in snežno bele prtice, jih položila v kosček, kamor smo potem zložili jajca. Na nekatera smo dali tudi sličice. Kdo se še spominja umet-

nosti lepljenja sličic, ki so se raztrgale, če jih niso dovolj zmočili in previdno nalepili? Kdo se še spominja jajčkov in cvetja na njih?

Iz otroštva prihajajo spomini na te naše velikonočne pirhe, ki najbrž niso imeli umetniške vrednosti pisanic in pisank, a so imeli v sebi globok notranji naboj simbola, saj so oznanjali praznik, Veliko noč, ko so naši domovi zadisali po čistem in potistem duhu varikine, ki so ga danes zamenjali razni bolj prijetni duhovi, ki pa nam ne dajejo več tistega občutka čistosti, kot ga je nekoč dajal sveže opran lesen pod v naših primorskih hišah in domovih. Takratne skromne sobe so naravnost sijale od čistega lesa, v premožnejših hišah so tudi loščili les, na kmetih se to ni počenjalo. Morda se komu danes zdi, da se z nostalgijo spominjamo časov, ki so odšli, a ni tako.

Samo na glas se sprašujem, kako bi svojim otrokom danes razložil pomen in simbolno vrednost velikonočnih pirhov, ki jih bomo tudi letos pri nas doma v zares simbolični količini pobarvali, simbolični zato, ker danes pirhi kot hrana, kar so nekoč tudi bili, nimajo več pravega pomena. In čokoladna jajca, s katerimi napolni naše hiše najprej televizija in potem tete in nonoti, ker že stari zavestno teh ne kupujemo, zares nimajo nobenega notranjega pomena, kaj šele, da bi lahko bila simbol česa tako

velikega, kakor je velika in pomembna Velika noč. Jasno je, da jim svojih prihov in pirhov svojih staršev ne morem narediti ali dati, kot jim ne morem prnesti iz preteklosti vonja po variniki in z njo duha po sveže opranem lesenem podu iz naših primorskih spalnih sob. Ne morem jim niti povedati, kaj je pomenil svež, bel in velik velikonočni kruh, ki ga je mama doma vedno spekla pri danes že pokojnem stricu Evgenju, pri Žejnotovih, kot smo rekli njegovi domačiji. Sosed Evgen, ki smo mu na Vipavskem tako kot vsem drugim moškim preprosto rekli stric, je namreč imel v svoji hiši čudovito krušno peč, v kateri se je ob Veliki noči speklo več kruha, kot se ga danes v enem dnevu v vsi poje! Da o poticah, maslenem kruhu in menihih seveda ne govorimo! Ne, ne, naše mame niso pekle rodovnikov, ampak menih, majhne, pletene štrukle iz maslenega kruha, ki so imeli namesto glave jajce, na katero je oče po peki narisal očke...

Toda komu to govorim? In kako naj povem svojim otrokom, kako sam neznanstvo vesel, ker mi je prijateljica Tanja, ki je nečakinja strica Evgena in je z možem Zvonkom plemeniti in duh kot samo zgledno ohranila več primorske hiše Žejnotovih, povedala, da je ohranila krušno peč, da je v njej tudi prvič že sama pekla? Kako naj povem otrokom, kaj so pravzaprav pirhi?

Tega ne vem, a to vem, da jih bomo tudi letos barvali. Tudi zato, ker drugače prave Velike noči ni.

DR. LUDVIK TOPLAK NOVI VELEPOSŁANIK V VATIKANU

ŠE SPORI O PRIMORSKI UNIVERZI

ODMEVNO SREČANJE PREDSEDNIKOV ŠKOFOVSKIH KONFERENC

MARJAN DROBEŽ

Slovenija je bila 12. in 13. marca prizorišče pomembnega mednarodnega zborovanja na temo Prispevek katoliške Cerkve k miru in stabilnosti v jugovzhodni Evropi. Potekalo je v Celju, sodelovali pa so predsedniki škofovskih konferenc iz Albanije, Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Jugoslavije, Romunije, Madžarske in Slovenije. Med gosti so bili tudi mons. Anselmo Guido Pecorari, predstavnik Svetega sedeža, apostolski nuncij v Bruslju mons. Faustino Sainz Munos, generalni tajnik Sveta evropskih škofovskih konferenc (CEE) Aldo Giordano, generalni tajnik Komisije škofovskih konferenc Evropske unije (COMECE) Noel Treanor, ter vodja delegacije Evropske komisije v Zagrebu Jacques Wunen Burger.

Uvodno predavanje je imel ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode. V njem je obravnaval zgodovinsko ozadje konfliktov v jugovzhodni Evropi. Mirna prihodnost je odvisna od ravnoteže med lastno identiteto posameznih držav in odprtostjo do drugih in drugačnih. Prav dialog z drugačnimi pomeni edino pot do boljše prihodnosti jugovzhodne Evrope. Po predavanju ljubljanskega nadškofa in metropolita so razmere v tem delu Evrope s svojimi prispevki predstavili predsedniki škofovskih konfe-

renc. Poudarjeno je bilo, da je celjsko srečanje razmislek in prispevek predstavnikov katoliške cerkve k vzpostavitvi miru in stabilnosti v delu Evrope, kjer so do pred kratkim divjale vojne, sedaj pa se prebivalci teh držav soočajo z revščino, s težavnim prehodom iz socialističnega v demokratični politični sistem, s preobrazbo gospodarstva, spreminjanjem miselnosti itd. Drugega dne srečanja so škofje obrazložili predloge konkretnih projektov in možnosti za sodelovanje v prihodnosti. Udeležence srečanja je sprejel tudi predsednik Slovenije Milan Kučan. V priložnostnem nagovoru je dejal, da prizadevanja škofov oz. predsednikov škofovskih konferenc z območja jugovzhodne Evrope "razume kot voljo katoliške Cerkve, da prevzame svoj del odgovornosti za človeku naklonjeno prihodnost tudi na tem pogorišču človekovega dostojanstva in evropskih duhovnih vrednot, ki pa na žalost še vedno tli in se lahko znova vname. To bi bil naš ponovni skupni poraz, poraz duhovne podobe prihajajoče v mir, strpnost, sodelovanje in skupne duhovne vrednote verujoče Evrope. Verjamem, da se bodo porodile nove pobude za oživitve ekumenizma v teh prostorih, kjer mrtvi in živi kličejo k medsebojnemu spoštovanju in zblizovanju krščanskih cerkva in tudi k dialogu med krščanstvom

in islamom". Nacionalna televizija in druga javna občila v Sloveniji so s poudarkom objavila odmev na Kučanov poseg, kot ga je izrazil ljubljanski nadškof in metropolit, ki je dejal, "da je kot Slovenec, zaradi prelepega predsednikovega govora, nanj ponosen".

Med dogodki v prejšnjih dneh omenjamo pomembno zasedanje predsednikov držav ali vlad petnajstih članic EU. Tega vrha, 15. in 16. t.m. v Barceloni, so se prvič uradno udeležili tudi predstavniki držav, kandidatka za članstva. Obravnavali so gospodarsko strategijo omenjene povezave za prihodnjih deset let. V tem obdobju naj bi v državah članicah EU zagotovili dvajset milijonov novih delovnih mest. Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek, ki se je skupaj z ministrom za zunanje zadeve oz. za finance, dr. Dimitrijem Ruplom in Tonetom Ropom, udeležil zasedanja v Barceloni, je izjavil, da se Slovenija že vključuje v gospodarsko strategijo EU. Po njegovem, "bo Slovenija do l. 2010 v svoji razvitosti zagotovo dohitela marsikatero od članic EU".

NOVI DIPLOMATSKI PREDSTAVNIKI

Vlada je sprejela nekaj sklepov o zamenjavi več veleposlanikov ter generalnih konzulov na diplomatskih predstavništvi Slovenije v tujini. Tako je bil rektor mariborske univerze prof. dr. Ludvik Toplak

imenovan za novega slovenskega veleposlanika pri Svetem sedežu, to je v Vatikanu. Tam bo zamenjal veleposlanika Karla Bonuttija. Helena Drnovšek-Zorko, sedanja odpravnica slovenskega veleposlaništva v Avstraliji, je bila imenovana za novo veleposlanico Slovenije na Irskem. Za novega veleposlanika na Hrvaškem je vlada imenovala Petra Bekeša, nekdanjega veleposlanika v Italiji. Slovenska javnost pa je najbolj vznemirjena zaradi stavke zdravnikov in zobozdravnikov, ki se je začela v torek, 19. t.m. Oklical jo je Sindikat zdravnikov in zobozdravnikov Fides, zaradi neurejenih razmer v zdravstvu, in obotavljanja vlade pri izpolnitvi že sprejetega dogovora o povišanju plač zdravnikov v bolnišnicah delali le po 40-urnem tedniku, z možnostjo opravljanja največ deset nadur tedensko, a ljudje se boje, da bodo imeli težave ob pregledih v zdravstvenih ustanovah. Sicer so se zoper stavko izrekli tudi minister za zdravje dr. Dušan Keber in nekateri zdravniki. V kliničnem centru v Ljubljani, to je v največji zdravstveni ustanovi v Sloveniji, bodo v primeru, da ne bi mogli izvajati najnujnejših posegov, uvedli delovno obveznost, to je neko obliko mobilizacije, ki je mogoča po zakonu.

SPORI O PREDVIDENI UNIVERZI SO ŠKODLJIVI

Po večkrat ponovljenih napovedih in zagotovilih naj bi slovenska vlada že sprejela Odlok o ustanovitvi Univerze na Primorskem. Vendar se to ni zgodilo, zaradi tega so majhne možnosti, da bi novi visokošolski zavod lahko pričel delovati v novem akademskem letu 2002/03.

Namesto vsebinskih, organizacijskih in tehničnih priprav na dejanje zgodovinskega pomena, pa se nadaljujejo in širijo spori, polemike in analiziranja o tem, kakšna naj bi bila nova Univerza.

Forum za Goriško, ki se opredeljuje kot Združenje za preporod Goriške, je v odprtem pismu slovensko vlado in Državni zbor pozval, naj projekta o univerzi, kot ga utemeljujejo pobudniki v Kopru, ne podpreta, "ker je njegov bistveni cilj podrejanje Goriške Kopru". Zoper vključevanje Goriške v t.i. projekt Primorske univerze v Kopru so se izrekli tudi predstavniki zamejskih Slovencev na Goriškem in v Benečiji, "ker bi jim le slovenska Univerza v Novi Gorici približala študij ob že obstoječih programih visokošolskega zavoda Politehnika".

Forumu za Goriško oz. predsedniku tega združenja za preporod Goriške, Sergiju Pelhanu, vodja vladne strokovne delovne skupine za ustanovitev univerze na Primorskem. Poudarja nujnost ustanovitve visokošolskega zavoda tudi zato, "ker imamo ob meji z Italijo premalo ustreznih izobraževalnih in znanstvenoraziskovalnih zavodov". Dodal je, "da so na Goriškem zelo glasne pobude za univerzo v Novi Gorici. V svojih zahtevah izključujejo druga območja in v središče pač postavljajo Novo Gorico. Čeprav ima vsak pravico izražati svoja stališča, je škoda, da se nismo bolj uskladili". Sergij Pelhan in dr. Livij Jakomin sta svoje poglede in stališča glede ustanovitve univerze na Primorskem tudi javno soočila v četrtek, 14. t.m., na sedežu časnika Primorske novice v Kopru. Vztrajala sta pri svojih pogledih in stališčih.

V razpravo o novi univerzi sta se vključila tudi ministrica za šolstvo, znanost in šport, dr. Lucija Čok (na sliki), ter prof. dr. Danilo Zavrtanik, predsednik visokošolskega zavoda Politehnika v Novi Gorici. Toda v svojih stališčih se razhajata, zlasti ko gre za opredelitev sodobne univerze, kakršno bi razvili na Primorskem. Ministrica je v intervjuju, ki je bil v mariborskem časniku Večer objavljen 2. marca, dejala naslednje: "Načelo, ki je pri širjenju mreže visokega šolstva spremljalo tudi moje predhodnike, je, da mora ostati ta mreža v Sloveniji kakovostna in evropsko primerljiva. Imamo tudi metodologijo za spremljanje kakovosti. Vsa ta načela, ki oblikujejo skupen slovenski visokošolski prostor kot sestavni del evropskega, dopuščajo razvoj posameznih univerz in oblikovanje mreže visokih šol. Prav je, da nastaja območna mreža višjih in visokih strokovnih šol, toda če bo vse prepuščeno stihiji, bo predraga in prišlo bo do podvajanja programov. Na Ministrstvu spodbujamo na-

13

ČETRTEK, 21. MARCA 2002

NOVI KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA SLOVENIJE

Slovenija je dobila še enega kandidata za predsednika države, ki ga bodo izbrali na volitvah, ki bodo predvidoma v mesecu novembru. To je Tomaž Rozman, ki bo na volitvah nastopil kot neodvisni kandidat. Je predsednik zunajparlamentarne politične stranke, Lige za Slovenijo. Na srečanju s časniki je dejal, da je njegova kandidatura priložnost za spreminjanje podobe slovenske države. V sedanjem režimu, je opozoril, so neparlamentarne stranke zastopane tako v javnem življenju kot v sredstvih javnega obveščanja. Po mnenju omenjenega kandidata za novega državnega poglavarja Slovenija še nikoli ni bila tako totalitarna, kot je sedaj. Oblastniki imajo v rokah vse, od denarja, sodstva, pa do medijev. Državo vodi ista komunistična oblast, kot jo je pred osamosvojitvijo. Tomaž Rozman je tretji kandidat za predsednika države. Pred njim sta kandidaturu objavila predsednik Slovenske nacionalne stranke Zmago Jelincič, ter vrhovna državna tožilka Barbara Brezigar. Ta bo nastopila kot nestranska kandidata, vendar je karskarska kandidata, vendar je podpirata Nova Slovenija, krščanska in ljudska stranka in Socialna demokratska stranka Slovenije. M.

PREJELI SMO

ZA NARODOV ALI SVOJ BLAGOR?

NEODGOVORNE IGRE OKROG PRIMORSKE UNIVERZE

Pred dnevi je javnost, zlasti primorska, z zaprepadenostjo zvedela, da je senat portoroške Fakultete za pomorstvo in promet glasoval proti vključitvi slednje v novonastajajočo Primorsko univerzo (s šestimi glasovi za in sedmimi proti). Primorske novice, ki so zelo podrobno poročale s seje senata, nam niso prinesle nobenega prepričljivega argumenta za tako šokantno odločitev, razen morda meglenih namigov o domnevnih nedorečenih vprašanjih, zlasti v zvezi s financiranjem, in bojzani pred zaletavostjo odločitve.

Podpisniki se pridružujemo splošnemu razočaranju nad tako odločitvijo senata ter jo tudi odločno obsojamo. Iz vsega, kar je bilo doslej povedano v javnosti, tudi s strani ministrice za šolstvo, znanost in šport dr. Lucije Čok, ni bilo namreč na noben način mogoče sklepati, da bi bilo z vključitvijo portoroške fakultete v Primorsko univerzo kakorkoli ogroženo njeno nadaljnje financiranje. Tudi o kakih zaletavosti ne moremo govoriti v okoliščinah, ko zori ideja o Primorski univerzi že desetletja, ko se življenje potrjuje s številnimi visoko šolskimi in znanstvenoraziskovalnimi ustanovami, ki so že nastale in še

naprej nastajajo v tem prostoru in ko je njeno ustanovitev s svojim odlokom tudi "de iure" podprla slovenska vlada. Ne vidimo tudi, v čem bi bila portoroška fakulteta s pristopom k novi univerzi bolj ogrožena od ostalih visokošolskih ustanov, ki to univerzo soustanavljajo. Po vsem, kar je bilo v polemiki okrog te odločitve, se ne moremo znebiti vtisa, da je bil senat fakultete manipuliran in da so člani senata pri glasovanju vodili povsem ozki zasebni interesi, kot npr. strah pred morebitno izgubo bogatih zasednih fevdov, ki bi naj ostali čim dlje odmaknjeni očem javnosti.

Podpisniki se pridružujemo predsedniku vladne komisije za ustanovitev Primorske univerze dr. Liviju Jakominu, ko je ob nedavnem sprejemanju sklepov o njeni ustanovitvi v občinskih svetih dejal, da se s tem odloča o projektu, kakršnega v svoji zgodovini Primorska še ni imela ter da bi zamujanje te priložnosti "pomenilo veliko odgovornost za nas same in za generacije, ki prihajajo". Ničkolikokrat je bilo namreč poudarjeno, da mora biti univerza ustanovljena pred vstopom v EZ, ker bi sicer naši sosedje lahko ponovno sprožili pritisk proti njeni

ustanovitvi. Vemo tudi, da so take pritiskne izjave že pred leti, ko se je portoroška visoka šola preoblikovala v fakulteto ter so ob tej priložnosti tudi ponujali odpiranje podružnic tržaške univerze v Istri. Od ljudi z akademsko izobrazbo bi pričakovali, da bodo vendarle razumeli, kaj so s tem naši sosedje hoteli. Kot bi tudi pričakovali od njih, da bi se česa stare iz poldrugega stoletja stari zgodbe o medetničnih odnosih v tem prostoru. Da ne govorimo o tem, kaj ti sosedje počno z našimi rojaki v Italiji in o tem, da že dolgo brusijo nože za novo revanšo v Istri na način, ki ga pač čas in okoliščine dopuščajo. V tem kontekstu se nam Primorska univerza, mimo njene vloge pri preprečevanju bega možganov in razvoju regije, predstavlja tudi kot pomemben duhovni branik na naši najbolj občutljivi in ranljivi meji. Zato apeliramo na senat portoroške fakultete, da vzame ponovno v pretres svojo odločitev, tudi v luči njenih širših zgodovinskih in družbenih razsežnosti. Člane slovenske raziskovalce, zlasti tiste primorskega porekla, pa pozivamo, naj se, tako kot v poslednjih letih, množično vključujejo v tukajšnje visokošolske in raziskovalne ustanove, jih prevetrijajo in vtišne svoje duha ter tako jutri samozavestno popeljejo Primorsko med razvita in cvetoča področja Slovenije in Evrope.

ZA MNENJSKO GIBANJE ZA SLOVENSKO ISTRO:
MILAN GREGORIČ,
KARLO KOJCANČIČ IN
LUCJAN PELICON.

OBVESTILO

ŠESTI KONCERT za abonma in izven iz cikla Hitove muze na gradu Dobrovo vabi v sredo, 27. t.m., ob 20. uri na večer slovenskega samospela. Nastopila bosta basbariton Marko Fink in sopran Irena Baar. Na klavir bo spremljala Nataša Valant.

ITALIJANSKO PRAVO

USTAVNO SODIŠČE O ODERUŠKIH POSOJILIH

DAMJAN HLEDE

Zgodba okrog pravnega spora v zvezi z oderuškimi posojili se nadaljuje. Vanjo se je s svojo avtoriteto sedaj zapisalo še ustavno sodišče. Kot v vsaki pravi nadaljevanji je nujno, da je v začetku obnova prejšnjih dogodkov. Tako naj bo tudi sedaj.

Zgodba se je začela že leta 1996, ko je zakonodajalec z zakonom št. 108/96 spremenil dotlej veljavni člen 644 kazenskega zakonika, ki je določal kaznivo dejanje oderuštva, predvsem pa člen 1815, 2. odstavek, civilnega zakonika, v katerem je bila vnesena določba, da je v primeru oderuških obrestí pogodbeni klavzula, ki jih predvideva, nična, pogodba sama pa postane brezobrestna. Pred reformo je bilo predvideno, da se obrestí znižajo na legalno obrestno mero, od leta 1996 dalje pa je za civilno sankcijo predvidena prava preobrazba posojilne pogodbe z obrestimi v brezplačno posojilno pogodbo. Zakonodajalecva napaka, ki je sprožila upor potrošnikov ter sodne in zakonske ukrepe, ki so privedli nazadnje do razsodbe ustavnega sodišča, je bila v tem, da v zakon ni vključil nobenih prehodnih določb, takšnih namreč, ki bi urejevale tiste posojilne pogodbe, ki so bile podpisane še pred reformo in katerih vračanje kapitala ter plačevanje obrestí je bilo v teku še po uvedbi novega zakona.

Ker so se namreč v času, ki je sledil reformi, znatno znižale srednje obrestne mere, na podlagi katerih se po novem računa njihova oderuškost, je prišlo do tega, da večina posojilnih pogodb, ki so bile podpisane pred reformo in so predvidevale fiksno obrestno mero, je potem, zaradi novega mehanizma za ugotavljanje oderuštva, postala avtomatično oderuških.

Po razsodbi št. 14.899 z dne 17. novembra 2000, s katero je Kasacijsko sodišče razsodilo, da novi zakon o oderuštvi št. 108/96 velja tudi za razmerja, izhajajoča iz posojilnih pogodb, ki so bila sklenjena pred tem zakonom, a po njegovem vstopu v veljavo niso še bila izčrpa-

na (oderuške so tiste obrestí, ki presegajo zakonsko mero, v trenutku, ko jih je treba plačati in ne v trenutku podpisa pogodbe), je vlada 28. decembra 2000 izdala izreden zakonski odlok, s katerim je dala neko avtentično interpretacijo zakona o oderuštvi s poudarkom, da so oderuške tiste obrestí, ki presegajo zakonsko mejno mero v trenutku, ko je pogodba sklenjena, na glede na čas njihovega plačevanja. Odlok ni bil dobro sprejet, zato se ni moglo predvidevati, ali bo potrjen v zakon ali ne. Kljub temu pa je bil odlok, z nekaterimi popravki, vendarle potrjen z zakonom št. 24 z dne 28. februarja 2001. Z zakonom torej niso bili rešeni problemi obrestnih mer in povračil za nazaj, zaradi česar so nekateri sodniki kmalu zadevo prinesli pred ustavno sodišče.

Omenjeni zakon je namreč določil, da so obrestne mere pogodb, ki so bile sklenjene pred zakonom o oderuštvi, nadomeščene z novimi, ki bodo enake največ srednji meri večletnih državnih obveznic Bot za leta 1986/2000, kar pomeni, da bodo enake 9,96%. Izjemo pa bodo predstavljala posojila, sklenjena za največ 150 milijonov lir in namenjena za nakup ali gradnjo t.i. prvega doma, za katera bo obrestna mera enaka 8%. Nadomestitev bo veljala samo za naprej, torej za plačila od 3. januarja 2001 dalje z ozirom na tiste pogodbe, ki so 31. decembra 2000 že bile v teku.

Sedaj je ustavno sodišče potrdilo legitimnost zakona, s katerim je bilo postavljeno načelo, da so oderuške tiste obrestí, ki presegajo zakonsko mejno mero v trenutku, ko je pogodba sklenjena. Delno pa je sprejela tudi teze sodnikov, ki so se pritožili, in sicer da nadomestitev velja ne samo za broke, ki so stekli po 3. januarju 2001, ampak tudi za tiste, ki so stekli po vstopu v veljavo odloka samega, in sicer 31. decembra 2000. Tisti, ki so se pritožili in so si od pritožbe kaj obetali, so torej od ustavnega sodišča dobili bore malo.

REFORMA 18. ČLENA DELAVSKEGA STATUTA

MARA PETAROS

V časopisih se že dolgo piše o najavljeni reformi delavskega statuta, ki bi jo rada italijanska vlada izvedla čimprej. Delavski statut je zakon, ki so ga odobrili leta 1970, da bi zaščitili odvisne delavce. Sestavlja ga več členov, in sicer 38, v katerih so natančno določene pravice in dolžnosti odvisnih delavcev. Delavski statut velja samo v podjetjih z več kot petnajstimi uslužbenci oz. v kmetijskih obratih z več kot petimi uslužbenci. Zakon postavlja tudi določene omejitve pri odpuščanju odvisnih delavcev, zaradi česar ima delodajalec, ki želi odpustiti nekega odvisnega delavca precej težav. Posebno pomemben je 18. člen delavskega statuta, ki odpuščenu odvisnemu delavcu daje pravico do ponovnega vstopa na prejšnje delovno mesto ali do primerne odškodnine (petnajst mesečnih plač) v primeru, da se odpuščeni delavec ne namerava več vrniti na prejšnje delovno mesto, če se izkaže, da je bil odpust neutemeljen. Vlada predlaga reformo tega člena, in sicer tako, da ne bi bila v prime-

ru neutemeljenega odpusta več možna vrnitev na prejšnje delovno mesto, pač pa samo odškodnina, ki pa nikakor ne bi znašala petnajst mesečnih plač.

Vlada reformo zagovarja, saj bi po njenem mnenju na tak način ustvarili odlične pogoje za rast in razvoj podjetij, istočasno pa bi nastalo več tisoč novih delovnih mest. Reforma delavskega statuta pa naj bi bila tudi dobra spodbuda, da bi podjetja prijavila uslužbence, ki danes delajo v istem podjetju na črno. Delo na črno pa kvarno vpliva na celotni ekonomski in proizvodni sistem oz. na makroekonomski razvoj države. Država sama pa bi imela od tega tudi druge koristi, saj bi "novi" uslužbenci od slej tudi plačevali davke in socialne dajatve, kar bi pomagalo državi blagajni. Istočasno pa naj bi od tega imeli precej koristi tudi delavci na črno, saj bi bili od tega trenutka dalje zavarovani v primeru nezgode na delu in bi ob koncu delovnega razmerja imeli plačane socialnoskrbne prispevke za pokojnino.

Tudi podjetniki se s predlogom vlade strinjajo, saj poudarjajo, da bi na tak način postalo

tržišče dela bolj fleksibilno in da bi se gotovo povečala stopnja zaposlenosti. Istočasno pa bi se povečala tudi konkurenčnost italijanskih podjetij v tujini, saj bi za vsa podjetja veljala približno enaka pravila. Predstavnik podjetij namreč trdijo, da ostajajo italijanska podjetja majhna in da zaposlujejo do največ petnajst uslužbencev, samo zaradi strahu pred 18. členom delavskega statuta in težav pri odpuščanju uslužbencev. Če število uslužbencev preseže število pet-

ZANIMIVA PUBLIKACIJA

POGOZDOVANJE KRASA

MARIJAN BAJC

ljene tudi sodobne ter zemljevidi posameznega področja.

Sledi kratek zgodovinski prikaz kraških gozdov s posebnim poudarkom na občino Trst, ki ga je pripravil gozdni čuvaj Diego Masiello. Nekdaj bujne hrastove gozdove v bližini okolice mesta so do začetka 19. stoletja dodobra posekali. Sredi 19. stoletja pa so pristojne oblasti na osnovi ustreznih zakonskih predpisov začele pogozdovati občinska zemljišča predvsem s črnim borom. Pri tem je treba omeniti genialne zamisli Josefa Resslera, ki je v svojih načrtih za pogozdovanje zdru-

žil ekološke, tehnične in socialno-gospodarske vidike. Uspešen zagon je pogozdovanje dobilo šele v osemdesetih letih 19. stoletja na osnovi zakona iz leta 1881. Ujma prve svetovne vojne seveda ni prizanesla niti mladim gozdnim površinam. Med obema vojnoma so takratne oblasti zelo skrbele za pogozdovanje, toda ob koncu vojne leta 1945 je prišlo v bližini mesta do hude nenadzorovane sečnje. Z urejanjem povojnih razmer se je spet začelo obsežno pogozdovanje, saj je Zavezniška vojaška uprava poskrbela za vsaditev skoraj treh milijonov sadik. Sedaj skrbi za te gozdove Okrajno gozdno

nadzorništvo v Trstu pod okriljem Deželne gozdne ustanove. O sedanjem upravljanju kraških gozdov in obetih za bodočnost pišeta arh. Roberto Barocchi in dr. Aldo Cavani. Najtehtnejši sestavek v publikaciji pa je prispeval znani gozdarski strokovnjak prof. Alberto Hofmann. Njegovo poročilo z naslovom *Sonaravni gozdnogojitveni načrt za preoblikovanje panjevca v semenovec* sodi v sklop študije o tržaškem in goriškem Krasu, ki jo je deželna uprava pred 20 leti naročila tržaški univerzi. Prof. Hofmann ugotavlja, da gozdnogojitveni cilj dosežemo samo s človekovim posegom. Zato mora človek gozd usmerjati, pri čemer se mora opirati na obstoječo gozdno zakonodajo.

nadzorništvo v Trstu pod okriljem Deželne gozdne ustanove. O sedanjem upravljanju kraških gozdov in obetih za bodočnost pišeta arh. Roberto Barocchi in dr. Aldo Cavani. Najtehtnejši sestavek v publikaciji pa je prispeval znani gozdarski strokovnjak prof. Alberto Hofmann. Njegovo poročilo z naslovom *Sonaravni gozdnogojitveni načrt za preoblikovanje panjevca v semenovec* sodi v sklop študije o tržaškem in goriškem Krasu, ki jo je deželna uprava pred 20 leti naročila tržaški univerzi. Prof. Hofmann ugotavlja, da gozdnogojitveni cilj dosežemo samo s človekovim posegom. Zato mora človek gozd usmerjati, pri čemer se mora opirati na obstoječo gozdno zakonodajo.

POGLOBLJENO IN INFORMATIVNO SOOČANJE

SREČANJE VODSTEV SSO IN SDGZ

DAVORIN DEVETAK

Ta teden je prišlo na tržaškem sedežu SDGZ do srečanja med vodstvi Sveta slovenskih organizacij in Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Šlo je za prvo, poglobljeno in informativno soočanje med obema organizacijama, potem ko je slovenska stanovska organizacija pristopila v članstvo tudi te krovne organizacije.

Podpredsednik Marko Starvar je v imenu predsedstva gostujoče organizacije pozdravil deželnega predsednika SSO Sergija Pahorja, tržaškega predsednika Marija Maverja ter tajnika Iva Corvo.

Slovenski gospodarstveniki, ki imajo v deželnem svetu SSO dva zastopnika (Vinka Ozbiča in Davida Slobca), so želeli poglobiti, v duhu Programske konference, vsa vprašanja, ki so v korelaciji z manjšinskim gospodarstvom in z ostalimi segmenti naše civilne družbe in pravza-

prav njene organiziranosti.

Podpredsednik Starvar, član predsedstva Boris Siega, ravnatelj Vojko Kocjančič, omenjena Ozbič in Slobec, in še drugi gospodarstveniki so predstavili širok obseg institucionalnega delovanja SDGZ, tako sindikalnega kot operativnega. Obenem je bilo poudarjeno jasno stališče organizacije, da se manjšinska vprašanja obravnavajo in rešujejo čimbolj enotno in pri tem bi SDGZ želela prispevati svoj delež pri vprašanjih, ki so v njeni pristojnosti.

V ospredju pogovora je bil odnos s Slovenijo, uspešni stiki s stanovskimi organizacijami, kot sta GZS in OZS, in prav tako dobri stiki z obmejnimi stvarno-

stimi in operaterji. Vzelo se je v pretres tudi dane težave pri komuniciranju z osrednjimi organi in institucijami, kjer ni vedno pravega poslušanja in poznanja naših specifičnih problemov. Slovenija je zelo ob strani manjšinskim kulturnim ustanovam in neposredno podpira gnotne potrebe. Na drugi strani, pa je treba priznati, da po več kot petih letih od izglasovanja parlamentarne resolucije o manjšinah, kjer se jasno govori tudi o pospeševanju gospodarskega sodelovanja, je vse ostalo samo na papirju.

Glede tega vprašanja sta si bili obe organizaciji edini pri oceni, da moramo tudi sami biti bolj pozitivni in prisotni v ljubljanskih merodajnih krogih, če želimo, da bomo pro-

drli in pridobili potrebni konsenz za naše predloge za bolj učinkovito vključevanje v Sloveniji ter sodelovanje pri dvostranskih in obmejnih pobudah. Omenjena je bila vloga in odgovornost nezadostnega informiranja v osrednjih slovenskih medijih in nuja, da se to stanje popravi.

V okviru razširjenega razmišljanja Programske konference, ki zajema razne sredine manjšinske organiziranosti, je predsedstvo SDGZ izpostavilo glavne argumente, ki bi jih bilo treba razčistiti ali posebno obravnavati.

V prvi vrsti gre za osnovno vprašanje boljše in ustrežnejšega vrednotenja gospodarstva v naši družbi, za doprinos, ki ga daje prostoru (ustvarjanje blaginje in delovnih mest, obramba teritorija, uporaba jezika v delovnem okolju, deasimilacija itd.), a tudi za možnosti razvoja, ki jih ponuja, kjer

je vloga slovenskih obrtnikov, trgovcev, gostincev in turističnih operaterjev, profesionalcev nemajhna in nezamenljiva.

Omenjena je bila, ne zgolj ekonomska vloga prizadevanja organizacije, da bi v največji meri koristili sredstva evropskih programov za čezmejno sodelovanje (Interreg), za katere deluje pri SDGZ poseben urad, ki je na razpolago vsem manjšinskim sredinam, od kulture do športa, in tudi našim upravam.

Za zadostitev te potrebe in polno uveljavitev gospodarstva v manjšinski družbi so bistvene pomena odnosi z mediji, s šolskim sistemom, s krovnicami in z ostalimi slovenskimi organizacijami, za udejanjenje plodnejšega sodelovanja v vzajemno ali skupno korist.

Slovenski gospodarstveniki so zlasti poudarili problem pomanjkanja primernih kadrov in specializiranega osebja za po-

trebe raznih sektorjev.

Nenazadnje se je obravnavalo vprašanje obstoja in racionalnega upravljanja premoženja in imovine, ki je v manjšinski lasti. Kot je bilo že poudarjeno na programski konferenci, obstaja potreba, da se tovrstno problematiko obravnava in rešuje bolj usklajeno in povezano, pri čemer bi bilo treba upoštevati splošne koristi in obče strateško vizijo razvoja za vso skupnost.

Obe strani sta ugotovili dokajšnje soglasje okrog te potrebe, ki pa jo bo treba nujno bolj poglobljeno obravnavati v okviru Programske konference.

Ob sklepu sta tako SSO kot SDGZ ocenili kot zelo pozitivno to prvo srečanje, z medsebojno obvezo, da se bodo dani argumenti skupno poglobili tako v nadaljnjih dvostranskih stikih, kot tudi v okviru Programske konference.

NOGOMET IN ŠE KAJ

GALLIANIJEVE SKRBI IN KRIZA RDEČE-ČRNIH OBRISOV

ANDREJ ČERNIC

Nogomet in politika. Politika in nogomet. Čuden par... in koliko skupnih imenovalcev! Vsem je znana stereotipna predstava, po kateri naj bi, poleg žene in matere, edini ljubezni povprečnega Italijana bili prav nogomet in politična stranka. Najvidnejši primer tega italijanskega pojava je nedvomno oseba, o kateri že dalj časa govorijo vsi evropski mediji. Brez večjih ugi banj ste verjetno ugotovili, da (ponovno) govorimo o italijanskem premieru, ki je hkrati tudi televizijski mogotec, podjetnik in predsednik nogometnega kluba AC Milan.

Po zadnjih notranjepolitičnih pripetljajih na Apeninskem polotoku, se bo moral italijanski *cavaliere* odpovedati svoji priljubljeni nogometni ekipi. To bo sicer tudi edini "davek", ki ga bo moral podjetnik iz Arcoreja "plačati" zaradi t.i. zakona o navzkrižnih interesih. Odslej bo Palača Chigi prevzela mesto ulice Turati (v njej se nahaja sedež nogometne ekipe AC Milan), politični sestanki s Finijem, Bossijem in Casinijem pa bodo nadomestili načrtovanja nogometnega kupoprodajnega trga z Gallianijem (podpredsednikom Milana). Prav slednji je pred nekaj tedni izrazil zaskrbljenost, kako bo milanski nogometni klub nadaljeval brez svojega predsednika.

AC Milan je že nekaj let v očitnih težavah: kljub temu da društvo vsako leto vloži več deset milijard lir v nakupe novih nogometašev, vidnejših rezultatov (z izjemo naslova državne prvega prva 1998/99) ni in ni. V zvezi z neverjetno dragimi kupoprodajnimi potezami Berlusconi je prekaša samo nogometna fanta-politika mestnega tekmeča, Morattijevega Interja.

Ker rdeče-črni ne dosegajo načrtovanih ciljev, je vseskozi treba iskati krivca. Kot v vsaki športni panogi, je tudi v nogometu grešni kozel navadno trener. Odborniki AC Milana so v zadnjih 6 letih pogosto tako razmišljali. Po obdobju debelih krav v času Sacchija (1987-91) in Cappella (1991-96), je Milanov trenerski stolček do danes grelo kar 7 trenerjev. Po Cappellovem odhodu k Real Madridu je v sezoni 1996/97 Milan najel Urugvajca Oscarja Tabara.

Igralski kader se je okrepil s prihodi Nizozemcev Davidsa in Reitzigerja, nemškega vratarja Lehmana ter francoskega napadalca Dugarryja. Kljub temu da so slednji veljali za izredne talente, so v enem letu vsi zapustili milansko ekipo, ker niso zadovoljili pričakovanj društva. Zaradi slabih prvenstvenih rezultatov so odborniki še decembra odpustili tudi Tabareza, ki ga je nadomestil stari znanec - Arrigo Sacchi. Sezona 1997/98 je bila zelo podobna prejšnji: velikim poletnim nakupom (Kluviert, Ziege, Leonardo so takrat bili prvovrstne zvezde svetovnega merila) je sledila klavna sezona, ki se je sklenila z 10. mestom v prvenstvu. Ekipo je ponovno vodil Cappello, slabi rezultati pa so bili tudi zanj usodni, čeprav je bil že dve sezoni pred tem prava svetinja rdeče-črnega dela lombardskega glavnega mesta. Sezona 1998/99 je v Milanov tabor prinesla nepričakovano zmago slavje, osvojitve državnega prvenstva. Novi trener Zaccheroni je, kljub začetnim težavam, v povratnem delu sezone spremenil sistem igranja ekipe tako, da je Hrvača Bobana postavil tik za glavnima napadalcema Bierhoffom in Weahjem. Ekipo je tedaj zaigrala kot prerajena, nanizala sedem zaporednih zmag in se v zadnji tekmi proslavila z naslovom italijanskega prvaka. Naslednje leto je v Milanove vrste prestopil ukrajinski "bomber" Andrej Shevchenko, ki se je v Italiji takoj uveljavil. Prvenstvo je ekipa z ulice Turati sklenila na tretjem mestu, iz pokala prvakov pa je bila izključena po prvem krogu tekmovanja. Za Zaccheronija je bila usodna sezona 2000/2001: administrativno vodstvo ga je odslovilo po izpadu iz Lige prvakov, potem ko je v dveh letih osvojil naslov državnega prvaka in tretje mesto v prvenstveni lestvici. Ekipo je do konca lanske sezone vodil Tržčan Cesare Maldini. Pred začetkom letošnjega prvenstva je društvo najelo Turka Fatiha Terima, med nogometaši pa veznega igralca Ruia Costo in napadalca Inzaghija. Nogometno "življenje" turškega trenerja je bilo še krajše od "življenj" vseh njegovih predhodnikov: društvo ga je zaradi nihajočih predstav ekipe (med njimi je bila sicer tudi prepričljiva zmagava v mestnem der-

byju nad Interjem) "odstrelilo" dobra dva meseca po začetku prvenstva. Njegovo mesto je prevzel bivši Milanov nogometaš Carlo Ancelotti.

Veliko trenerjev je v zadnjih letih neuspešno skušalo rešiti težave Berlusconi je nogometne posadke, ki pogosto zajadra v "nevarne" vode. Ali lahko še vedno iščemo krivce za vse pogostejše neuspehe v osehah, ki za daljša ali krajša obdobja vodijo ekipo s klopi ob igrišču? Ali ne nosijo deleža krivde tudi tisti, ki dejansko odločajo o prihodnosti ekipe in društva? Niso bili morda napačni njihovi načrti ali kupoprodajne poteze? Tako tezo vse bolj osvaja tudi italijanska javnost.

Mediji so se glede tega v zadnjih časih znesli predvsem na Adriana Gallianija, Milanovega podpredsednika, ki je po Berlusconiem vstopu v politiko, postal po mnenju večine dejansko prvi mož v društveni garnituri, Berlusconi je funkcija predsednika pa naj bi bila le formalna. Za vsako odložitvijo, ki jo sprejme Milanov odbor, pa menim, da še vedno stoji siva eminenca iz Arcoreja. Svojo trditve bom skušal tako utemeljiti: Berlusconi je decembra 1996 prepričal Sacchija, naj zapusti vodstvo državne reprezentance in za 6 mesecev sprejme trenersko mesto močno oslabiljenega Milana. Štiri leta kasneje, približno dva meseca po evropskem prvenstvu 2000, je nekaj kritičnih opazk, ki jih je Berlusconi izrekel na račun igranja reprezentance, pripeljalo takratnega reprezentančnega trenerja Dina Zoffa do tega, da je odstopil od svoje funkcije. Če je Milanov predsednik v zadnjih letih, kljub temu da je formalno zapustil svet nogometa, tako močno vplival celo na državno reprezentanco, kako naj ne bi vplival tudi na odločitve društva, kateremu sam predseduje (in posledično nosi delež odgovornosti za njegove neuspehe)?

Gallianijeve besede, da je med razlogi za Milanovo krizo predsednikova prezaposlenost v politiki, se mi zdijo pretirane. Poleg tega je možno, da bo, po izglasovanju zakona o navzkrižnih interesih, mesto predsednika kluba prevzel Berlusconi sin Piersilvio: duh viteza iz Arcoreja bo tako še vedno prisoten na Turatijevi ulici.

V PRIREDBI ŠPORTNEGA ZDRUŽENJA OLYMPIA

2. SREČANJE V SKUPINSKIH SESTAVAH RITM & DANCE

V nedeljo, 17. t.m., je bilo v telovadnici na drevoredu 20. septembra v Gorici že drugo srečanje v skupinskih sestavah Ritm & Dance v organizaciji športnega združenja Olympia. Tako kot v lanski sezoni je društvo povabilo k sodelovanju plesne skupine, ki gojijo izrazni ples, jazz, klasični balet, hip hop, show ples itd. na območju Gorice in Nove Gorice.

Prireditve se je udeležilo pet društev, in sicer:

- mažorete HIT-a GPO iz Nove Gorice pod vodstvom trenerke Barbare Baša z dvema mažoretskima točkama in pa s tremi solo točkami Twirlinga, (Ana Šuligoj, Neža Grajzl, Neda Vičič), t.j. sodobna zvrst prvin z mažoretsko palico, ki izhaja delno iz te panoge, delno pa vsebuje prvine ritmične gimnastike;

- plesna skupina OS Š.M. Štrukelj iz Nove Gorice pod vodstvom mentorke Elizabete Pellos Miška z modernim plesom na glasbo Kyle Minogue *In your eyes*;

- hip hop skupina plesnega kluba Terpsihora iz Sempetra pri Gorici (trener Mojca Besednjak) s hip hop točko, ter solo točka izraznega plesa (Nastja Bremec - *Pas de trois*, Labodje jezero - odlična v kategoriji posameznikov na mednarodnem turnirju

ju Citta' di Palmanova. O turnirju smo poročali prejšnji teden); - Show dance skupina D.D. kulturno-športnega društva Briški grič iz Števerjana (trener Damijana Češčut) s točko, ki nosi naslov *Five*, s katero so tekmovala na turnirju Citta' di Palmanova, in pa s show točko *Lady Marolade*;

- in domačinke, plesna skupina Hip Hop ŠZ Olympia iz Gorice (trener Damijana Češčut, mentor Mija Ušaj Češčut), s jazz točko *Slave 4...*, na glasbo Britney Spears (na turnirju Citta' di Palmanova).

Program je zavzemal kar dvanajst točk, sodelovalo pa je skupno 50 nastopajočih od 8. do 30. leta starosti. Udeležence je v začetku srečanja pozdravil predsednik ŠZ Olympia Ivo Špacapan; poudaril je pomen takih srečanj, ki družijo mlade s te in one strani meje. Ob koncu so vse nastopajoče in trenerke prejele še priložnostni spominek.

Naj povemo še to, da se srečanja niso udeležile deklice-ritmičarke društva, ker imajo svoj prikaz dela oz. društveno tekmovanje v prostih ritmičnih sestavah na programu v četrtek, 21. t.m., v društveni telovadnici, o katerem bomo poročali prihodnji teden.

DČ

OLYMPIA TISKARNA BUDIN-IL POZZO PRADAMANO 3-0

Moška odbojskarska ekipa Olympia Tiskarna Budin, ki igra v C ligi, je v soboto, 16. t.m., doma igrala proti ekipi iz Pradamana in jo premagala brez velikih težav, pa čeprav je igrala v okrnjeni postavi, saj je manjkal eden od stebrov Olympie, in sicer Luca Geotti, ki je bil izključen.

Manjkal je tudi Damjan Dornik, ki je poškodovan. Ekipa je igrala vse tri sete brez večjih težav. Zato lahko upravičeno rečemo, da našo Olympio sestavlja le šest igralcev, ampak dvanajst enakovrednih igralcev, ki so vsi vredni naše pohvale. Odlikujejo jih resnost na treningih, marljivost in seveda veliko odbojarsko znanje ter borbenost, ki je tudi potrebna, če hočeš premagati nasprotnika. Če k temu dodamo še malo športne sreče, ki je seveda še kako važna, po-

tem lahko rečemo, da je Olympia na dobri poti, da se uvrsti v play-off tekmovanje, se pravi v zaključni del tekmovanja, v katerem se pomerijo med seboj štiri najboljše ekipe za napredovanje v B2 ligo.

Druga slovenska odbojarska moška ekipa Soča iz Sovodnj, ki prav tako nastopa v C ligi, se tudi bori za uvrstitev v play-off, kar je seveda lep uspeh. Pri vsem tem bi radi dodali še to, da za vsako ekipo - in zato tudi za Olympio in Sočo - stoji organizacijski odbor, ki sicer sodeluje pri mladinski ekipi, in seveda odborniki društva, ki se po žrtvovalno trudijo za kakovost slovenske odbojke na Goriškem.

Pa še to: športno združenje Olympia vošči svojemu dvigalču Nikolaju Pintarju za 24. rojstni dan veliko dobrega in seveda še več športnih uspehov na odbojarskih igriščih.

GOSPODARSTVO

DEVIN-NABREŽINA

ZAVRNITEV VARIANTE

Kmečka zveza in Pokrajinska federacija neposrednih obdelovalcev sta pisali županu in odborniku za kmetijstvo občine Devin-Nabrežina v zvezi z varianto regulacijskega načrta. Objavljamo nekaj pomembnejših odlomkov iz omenjenega pisma.

Dolgo smo čakali, da bi občinska uprava uresničila kmetijsko varianto k regulacijskemu načrtu devinsko-nabrežinske občine. V tem času smo večkrat dali svoj doprinos z namenom, da bi se posegi občine usmerili v zadostitev legitimnih pričakovanj krajevnega kmetijstva, ki ga predstavljamo. Podrobno smo preučili delo za to zadolženih strokovnjakov, a nismo zasledili korenitih sprememb, ki smo jih zahtevali ob raznih priložnostih, da bi regulacijskemu načrtu odvzeli pretirano vinkulistično naravo ter da bi ga spremenili glede na dejstvo, da ni v njem, kar zadeva kmetijski del, ničesar primerljivega s tem, kar predvidevajo regulacijski načrti ostalih občin naše dežele. (...) Mimo naše splošne oddaljenosti od predlogov občinske uprave bi radi izkoristili to priložnost in spomnili upravo devinsko-nabrežinske občine, da je S.O.R.N., sprejet leta 1997 in odobren v letu 2000, bil izdelan brez dokumenta, ki določa mejo fleksibilnosti, kot predvideva člen 30, odstavek 5, črka b), št. 1 bis zakona 52/1991. Zaradi tega občinska uprava ne more sprejemati variant po neposrednem in hitrem postopku v smislu člena 32 bis omenjenega deželne zakona. (...)

Sedanje stanje lahko torej pripisemo pomanjkanju politične volje, kar seveda obžalujemo. Obenem pa se zavedamo težavnega stanja in smo zato še pripravljani na ponovno vzpostavitev ustvarjalnega dialoga o kmetijski varianti S.O.R.N.-a devinsko-nabrežinske občine, v katero je treba vnesti korenite spremembe, da se lahko omogoči ustrezni razvoj kmetijski dejavnosti. Odklanjamo pa to, da kar je bilo s tem v zvezi do danes predlagano.

Upamo, da bodo naši predlogi upoštevani in Vas pozdravljamo z odličnim spoštovanjem.

AKTUALNO

AMATERSKI MLADINSKI ODER PDG / 25-LETNICA DELOVANJA

SATIRIČNE ISKRE OB JUBILEJU

IVA KORŠIČ

Brez utrudljivih dolgovestnih govorov in dolgočasnih govorikov je v soboto, 16. t. m., s čvrsto ustvarjalno svežino praznoval svoj srebrni jubilej Amaterski mladinski oder (AMO) Nova Gorica v veliki dvorani Primorskega dramskega gledališča ob številni, predvsem mladi publiki. Poteklo je namreč že 25 let od marca l. 1977, ko so nekateri gimnazijci, mladi gledališki zagnanci, prvič stopili na oder in zaigrali igro *Razbojnik iz Kardemomme*. Od te-

daj, medtem ko je Soča prenesla na italijansko stran veliko vode, se je v stranskem, a nič manj pomembnem krilu Primorskega dramskega gledališča, zvrstilo veliko mladim, ki so se igrivo pridružili amaterski skupini in ob ljubiteljskih odrskih izkušnjah morda sanjali o bleščeči prihodnosti na profesionalni gledališki poti. Nekaterim so se ti upi uresničili in sedaj kot igralci, režiserji ali zadržki mojstri zavzeto strežejo nikdar potešeni modrici, ki ob ustaljenih gledaliških smernicah venomer spodbujajo k is-

kanju novih, raznolikih odrskih izraznosti in izpovednosti. Na tem očarljivem, a vselej napor nem gledališkem popotovanju od ustanovitve dalje varno vodi mlade igralce režiser Emil Aberšek, ki svoje odrsko znanje in navdušenje razdaja mednje, ki čutijo neustavljivo privlačnost gledališkega sveta.

Srebrni trakec na svojem živahnem delovanju je AMO proslavil, podkrepljen z vrstniki iz Gledališča na vrvi ZKD Nova Gorica, z uprizoritvijo satirične komedije s petjem *Sprejem v Črni mlaki*, ki jo je po motivih

veseloigre Kulturna prireditelj v Črni mlaki pesnika in dramatika Pavla Golie (1887-1959) vsebinsko priredil in prelil v sodobno, razumljivejšo govorico Emil Aberšek. S humornimi, včasih prav boleče priostrenimi songi jo je opremil Ervin Fritz, da se je še prikupneje približala mladim gledalcem, katerim je namenjena. Izvirno glasbo ji je prilil Matej Petejan, tako da so izvajalci ob njej naravnali plesne korake, ki so jih naštedirali z mlado koreografino, že nekajletno sodelavko Tino Lozej. Ob bistvenih scenskih elementih in veliko projekcijo v ozadju, ki prikazuje zgradbo term oz. visok steber belega dima, vija-jočega se iz onesnažujoče to-

varne v Črni mlaki - po režiserjevi scenografski zamisli -, je osemnajst igralcev prikazalo igro o "Slovenskih poteh", kot piše v originalni gledališki zbirki. Satirična vsebina ob prikazu "mrzličnih" priprav na sprejem nekega ne točno določenega prijatelja slovenskega naroda, ob zapletu, ki nastane zaradi zamenjave oseb, prereseta razne, politične, gospodarske in upravne napake ter družbene hibe nasploh v slovenskem državnem in krajevnem merilu. Privoščiti si tudi krepkih strelca na račun t.i. prosvetnih in kulturnih delavcev ter slavnostnih sprejemov, od katerih preprosto, garaško ljudstvo nima ničesar. Še predsednik repub-

like Kučan je vpleten vanjo kot eden izmed intervjuvanih uglednih gostov; le-tem sta glas na posrečenih posnetkih "posodila" člana PDG Peter Musevski in Vlado Novak.

Igralci so se dobro vživeli v prikazane like in so prav vsi deležni pohvale. Med vsemi naj omenimo Medeo Novak, ki je izdelala pravo karikaturo živčne županje.

Mladinskemu amaterskemu odru in njegovemu mentorju naj gredo ob lepem jubileju najiskrenejše čestitke za opravljeno delo z željo, da bi jih tudi v bodoče vztrajno gnal zdrav ustvarjalni duh do svetlih gledaliških vzponov.

15

ČETRTEK,
21. MARCA
2002

JUSARJI: NOV ZAPLET

VOLITVE ZA LOČENO UPRAVLJANJE?

Prejšnji teden se je v naših krajih razširila vest o napovedi možnosti volitev v odbore za ločeno upravljanje jusarskega premoženja oz. "uso civico". Dobro je, da to pojasnimo že na začetku, ker ne gre za prave jusarske odbore, saj lahko s slednjim izrazom definiramo le starodavne srenje. Možnost volitev je napovedal deželni odbornik Luca Ciriani, novica pa je povzročila precejšen nemir tako v odborih za ločeno upravljanje kot tudi pri srenjah. Volitve je pred dvema letoma preklical takratni odbornik Pozzo, potem ko je Deželno upravno sodišče z razsodbo št. 369/2000 pravno priznalo starodavne srenjske skupnosti z Opčin, Kontovela, Repentabra in iz Križa. Na podlagi te razsodbe je bila omenjenim srenjam priznana pravna osebnost zasebnega značaja, kar pomeni, da so te skupnosti lahko tudi lastnice oz. posestnice zemljišč. To je bil velik uspeh širokega gibanja za prebujanje starodavnih agrarnih skupnosti, ki se je razvilo predvsem na Tržaškem in s katerim so srenjani in jusarji ponovno začeli zahtevati pravice nad lastno zemljo, ki so jo italijanske oblasti preko odborov za ločeno upravljanje hotele odtujiti na podlagi fašističnega zakona iz leta 1927.

Kot že rečeno, so bile že razpisane volitve v odbore za ločeno upravljanje takrat preklicane, v zadnjih dveh letih pa je veliko število srenj v tržaški pokrajini pravno uredilo svoj položaj. Med tem časom se je oblikovala nova deželna vlada, Pozza je zamenjal Ciriani in tudi politično vzdušje se je precej skvarilo, tako da je Cirianijevo pismo, v katerem namiguje na možnost ponovnih volitev, po-

vzročilo zaskrbljenost. Sami predsedniki in predstavniki osmih odborov za ločeno upravljanje na Tržaškem so se na nedavnem sestanku odločili, da bodo zahtevali zamrznitev volitev. Razmerje med krajevnimi upravami in oblastmi ter srenjami namreč še zdaleč ni urejeno in razčiščeno, čeprav so razsodbe jasne, vsak poseg oblasti na tem področju pa utegne imeti samo negativne posledice, predvsem če pomislimo, da je v srenjski lasti kljub razlastitvam in odtujitvam iz prejšnjih desetletij še vedno okoli 5.000 hektarov zemljišč. Lastniki tistih površin pa so starodavne srenje, se pravi v ogromni večini slovenski staroselci, domačini, in nihče drug. Zato je poteza deželnega odbornika zaskrbljujoča tudi z drugega, narodnostnega vidika.

S 1. STRANI

"BODITE SOL IN LUČ!"

Ob kardinalu in nadškofu so somaševali še upokojeni goriški nadškof Anton V. Bommarco, koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak, predstojnik goriške Družbe Jezusove p. Gino Dalla Vecchia in nekaj duhovnikov.

Med homilijo je kard. Ambrožič najprej izrazil veselje, da je spet v Gorici, kamor rad prihaja že od leta 1958, ko se je prvič srečal z ljudmi iz našega mesta. Nato je razvil razmišljanje o obuditvi Lazarja in Kristusovem ter našem vstajenju. S prepričljivimi besedami je povedal, da se zaradi Kristusovega vstajenja prav nobena, še tako majhna, dobrot ne bo nikoli izgubila. Čeprav se nam včasih zdi, da so dobrot, lepota in resnica premagane, bo vse to ostalo za vedno. "Nikdar nismo sa-

mi! Kristus je vedno z nami!" je z močjo spodbudil mlade in vse prisotne. Bogoslužje je popestrilo italijansko in slovensko živahno mladinsko petje ob spremljavi več instrumentov pod vodstvom stolnega kaplana g. Francesca Fragiacomu. Lepo je bilo videti lepo število sodelujočih slovenskih skavtov iz Gorice in Trsta.

Po maši je bila v prostorih bližnjega središča Stella Matutina tiskovna konferenca, ki se je udeležilo kar nekaj predstavnikov slovenskih in italijanskih časopisov in televizijskih mrež iz Italije in Slovenije. O tem bomo še pisali.

Najpomembnejši trenutek za mlade, dialog in pravo katehetsko srečanje s kardinalom, se je začel v zgodnjih popoldanskih urah, vedno v prostorih velike Fabianijeve cerkve. Tudi tokrat je nadškof De Antoni pozdravil prisotne in jih pova-

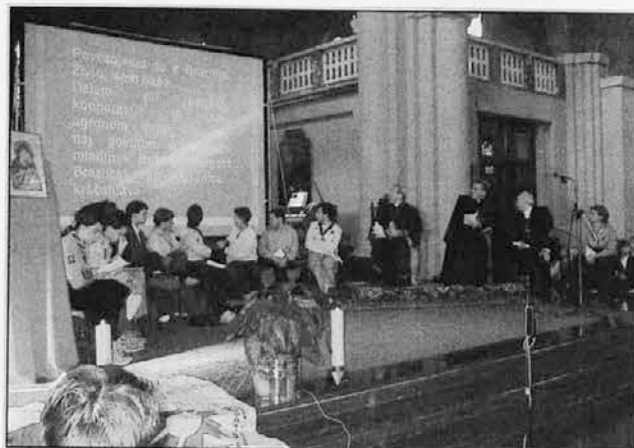
S 1. STRANI

NAŠ MANJŠINSKI TRENUTEK

Za seboj imamo slovensko javnost, imamo pa tudi solidarnost republike Slovenije, ki zadnje čase zelo stvarno zasleduje našo problematiko.

Danes vse teži k Evropi. Italija sama si z Berlusconijevo vlado na vse kriplje prizadeva braniti svojo evropsko zavest, še zlasti zadnje čase, ko je minister rimske vlade in o benem prvak Severne lige Bossi obtožil sedanjo Evropo kot stalinistično oziroma fašistično tvorbo.

No, tudi republika Slovenija seveda usmerja vso svojo zunanjo politiko v prizadevanja za skorajšnjo vključitev v Evropsko unijo. To je zlasti zadnje čase v svojih mednarodnih stikih poudarjal slovenski zunanji minister Rupel.

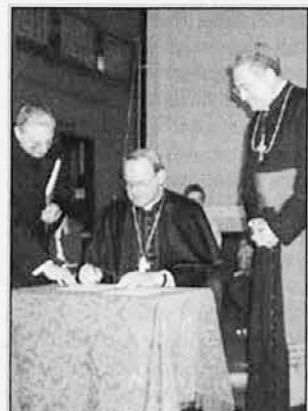
bil, da bi iz Gorice naredili idealen kraj, kjer bi podrl vsako pregrado predsodkov in nerazumevanja. "Vi mladi ste prihodnost! Prisluhnite klicu radikalnosti evangelija!" V imenu vseh mladih je mladi Goričan Giovanni Feresin z vedrim in iskrenim navdušenjem pozdravil kardinala kot prijatelja na tem stičišču latinskega, germanskega in slovanskega sveta. Na velikem ekranu smo nato videli krajši, a zgovoren video. Posnetki s prejšnjih papeževih srečanj z mladimi in velemeri Toronta ter vabljuje podobe neo-

skrunjene kanadske narave so z neverjetno močjo očarali navzoče. Mladi so v nadaljevanju postavili kardinalu Ambrožiču tri vprašanja, na katera je gost odgovoril neposredno in prisrčno, na mladim razumljiv način. Povedal je, da je Svetovni dan mladih (SDM) edinstvena in neobičajna izkušnja. Mladi na takih srečanjih odkrijejo, da čutijo podobno kot drugi, so dovolj pogumni, da se odkrijejo verne. Danes morajo namreč biti prav pogumni, če hočejo biti to, kar so. "Vi mladi ste drugačni. Ne bodite drugačni samo zato, da boste drugačni!" Krščanstvo obstaja že 2000 let, a ljudje ve-

Zakaj se na tem mestu spet obračamo na Evropo? Zato, ker so tudi naše manjšinske pravice v marsičem zelo povezane z evropsko stvarnostjo. Nedavno je na primer predsednik Evropske komisije Prodi podčrtal pomen Evrope državljanov, nakar so zadnje čase opozarjali tudi drugi partnerji. Seveda je to koncept Evrope, ki ga je že pred leti (sredi devetdesetih let) načelno predstavila znana izjava v Birminghamu, kjer je takratni evropski vrh že nakazal vlogo državljanov nove Evrope in s tem njegove baze. Prav tako lahko tu vidimo zametek tiste Evrope narodov, ki si jo tudi mi kot Slovenci v Italiji danes želimo, saj v njej vidimo pravi odraz nacionalne stvarnosti nasproti birokratskim prijemom današnjega Bruslja.

dno znova gledajo in reagirajo nanj na drugačen način. "Kristus je Gospod, a tudi prijatelj. Ljubimo ga!" Življenje bo drugačno; ne lažje, a gotovo bolj pristno. Drugačnosti se ne smemo bati. Biti moramo odprti, strpni, spoštljivi, sprejemajoči. Odsotnost strahu in enakost omogočata plodno in bratsko

sožitje. Med enim in drugim vprašanjem se je prijetno vzdušje še stopnjevalo z radostnim petjem, ki je še enkrat govorilo o

svežini, zagnanosti in ustvarjalnosti mladih. Svojo iznajdljivost so trije izmed njih (Peter in Marco Gus ter David Bandelli) pokazali tudi tako, da so z računalnikom in projektorjem omogočili na velikem ekranu simultani prevod iz slovensčine v italijanščino in obratno ne le vsega, kar je bilo govoreno, ampak tudi pesmi.

Občutek univerzalnosti Cerkev, tako značilen za SDM, smo lahko okusili, ko smo slišali prek zvočnikov po telefonu povezano mlade iz vsega sveta. Iz Palestine se je oglašil Charlie Abou Saada, pripadnik melkidske Cerkev; spregovoril je o politični in gospodarski negotovosti,

ki tare njegovo zemljo, ter poudaril, da je v času krvavih spopadov zelo težko pričati Kristusov evangelij. Iz Brazila se je oglašila Saša Černic, po rodu z Vrha Sv. Mihaela, ki sodeluje kot agronom pri nekem načrtu v Latinski Ameriki. Nekaj misli je povedala o veliki revščini in sploh vernosti mladih v Braziliji. Prireditelji so navezali telefonski stik tudi s Torontom, in sicer z Eleno Dell'Osbel, odgo-

vorno za italijanski oddelek SDM. Povedala je, da je doslej že 130.000 vpisanih, ter poudarila potrebo in pomen srečanja mladih s papežem zlasti v tem trenutku, da se tudi tako premaga strah pred terorizmom in zlom, ki ni in ne bo zmagalo. Na koncu se je iz misijona na Slonokoščeni obali oglašil še goriški misijonar g. Flavio Zanetti; opisal nam je življenje

mlade cerkvene skupnosti in pozval mlade, naj s svežim navdušenjem ostanejo povezani s Kristusom.

Mladi so na srečanju tudi sprejeli medse ikono nežne Matere Božje kot svet predmet, ki je na poseben način govoril o Bogu in Njegovi prisotnosti; sveto podobo je za goriške mlade blagoslovil sam sveti oče Janez Pavel II. decembra lani. Tudi trenutek sprejema ikone so v veliki zbranosti prisotnih popestrile iskrene pesmi dveh slovenskih kantavtorjev, Saša in Robija, ki sta s svojima kitarama in pristno pričevalno močjo požela res velik uspeh pri vseh navzočih. Ti so tudi zelo prisrčno čestitali s pesmijo kardinalu Ambrožiču, ker je bil pred točno dvajsetimi leti dne 17. marca imenovan za torontskega nadškofa.

Na koncu sta nadškof Dino De Antoni in kardinal Alojzij Ambrožič prebrala v italijanščini in slovensčini slovesno skupno sporočilo mladim (objavljamo ga na strani 10); trije škofje (tudi dr. Jurij Bizjak) so ga nato svečano podpisali in se s tem dejanjem simbolično obvezali, da bodo skrbeli za udejanjanje "nove kulture odnosov in ljubezni".

Karkoli lahko mislimo o današnjih mladih, njihovem doživljanju vere in pogledu na svet, a dejstvo je, da srečanja s svetim očetom ogromno pomenijo ne le njim, ampak tudi papežu in sami Cerkvi, kot to piše Janez Pavel II. Očitno je za vsem tem le nekaj, kar nam morda uhaja; in vendar je. Če je kdo to vsaj zaslužil, se lahko zahvali kard. Ambrožiču in prirediteljem "malega" goriškega dneva mladih, v prvi vrsti organizatorjema p. Mirku Peliconu in g. Sinuhetu Marotti. Pa še to: dogodek ni namenjen samo izbrancem, ki bodo imeli možnost iti v Toronto, ampak vsem, ki se čutijo mladi v duhu in želijo tako ali drugače spremljati veliki poletni shod s Petrovim naslednikom. Zato naj kar odmeva vabilo, ki ga je izrekel kard. Ambrožič v začetku maše: "Ko se pripravljate, da boste prekoračili ocean in skupaj živeli Svetovni dan mladih, poletite z orlovimi krili in z novim srcem, da boste vase sprejeli Kristusa, Besedo Življenja in Besedo Očeta," z zavestjo, "da zadnja beseda pripada Življenju in Ljubezni".

PRISRČNA ZAHVALA MLADIM

Lahko rečem, da sem po nedeljskem srečanju mladih s kardinalom Ambrožičem že naletel na odmeve, ki so zelo pozitivni. Vzdušje popoldanskega srečanja je bilo lepo, organizacija je stekla, sporočilo je bilo jasno, kardinal je nagovoril: v svojih odgovorih je bil kratek, jase. Po značaju je neposreden, govori brez dlak na jeziku, konkretno. Med srečanjem sta se prepletali italijanščina in slovensčina kot sestri. Kardinalu ste mladi izrekli toplo dobrodošlico s svojim ploskanjem. Tudi ob petju dveh slovenskih kantavtorjev, Saša in Robija, je vaše ploskanje napolnilo s svojim odmevom veliko cerkev Srca Jezusovega. Ploskalo vas je več kot 150 mladih Slovencev in Italijanov, v glavnem z Goriškega, Tržaškega, Koprškega in Videmskega. Miha Turk, supervizor dveh kantavtorjev, me je dva dni pred srečanjem spraševal, kako bo, ko bosta Saša in Robi pela pred Italijani v slovensčini, saj ju ne bodo razumeli. Na srečanju nisem opazil težav, kvečjemu veliko navdušenje. Trije mladi pogumneži so za velikim platnom prevajali vse, kar je kardinal govoril, vse, kar sta Saša in Robi pela, vse, kar se je dalo prevajati iz slovensčine v italijanščino in obratno. Naporno zanje, a lepo za nas. Zaploskali smo jim.

To srečanje je bilo enega srca in enega duha. Ni bilo ne Grka ne Juda. Bilo je srečanje mladih s pomlajenim in pomladanskim kardinalom Ambrožičem. Osebnost sem bil odgovoren za pripravo in izvedbo našega "torontskega" popoldneva. Sam seveda ne bi zmozel, veliko je bilo stvari, ki si jih je bilo treba zamisliti in izpeljati. Zato bi se rad zahvalil v imenu g. Sinuheta Marotte - odgovornega za mladinsko pastoralo - in v svojem za vso pripravljenost in pomoč, ki jo je pri tem srečanju izkazala Slovenska zamejska skavtska organizacija; hvala načelnikom Ivu in Katji Cotič. Hvala Elii Bastianiju, ki je zbral svetoviransko mladinsko skupino za pomoč pri koreografiji v cerkvi Srca Jezusovega. Hvala Petru in Marku Gusu ter Davidu Bandelliju za učinkovito prevajanje, Niku Klanjščku za tehnično plat. Hvala vsem tistim, ki so javno nastopali in s svojim krajšim ali daljšim nastopom popestrili srečanje. Zahvala naj gre tudi stolnemu kaplanu Franciscu Fragiacomu, ki je s svojimi glasbeniki obogatil dogajanje. Hvala g. Sinuhetu za vse nasvete. Hvala tudi vsem, ki ste se srečanja udeležili. Na vseh vas in na vašem navdušenju je slonel uspeh srečanja.

Rad bi sklenil z mislijo, ki se mi je porodila ob določenih (utemeljenih) ocenah nedeljskega srečanja. Ni potrebno veliko soli, da spremeniš okus hrani. Nad 150 mladih ob kardinalu Ambrožiču, nadškofu De Antoniju in škofu Bizjaku se je srečalo pod geslom "Sol in luč". Če res verjamemo, jih ni treba veliko za nov okus v naši družbi, čeprav izrekamo dobrodošlico vsem, ki želijo stopiti v našo mlado barko.

P. MIRKO PELICON S)